

Broj 3/2021. - Godina CXXXV - Sarajevo

ISSN 1512-7001

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Dražen Kustura

Grafička obrada:

Davor Krajinović - Medijski centar
Vrhbosanske nadbiskupije

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

UVODNIK

Dražen Kustura: I poslije Sinode slijedi sinoda	205
Vinko kardinal Puljić: Poruka vrhbosanskog nadbiskupa na početku nove školske i vjeronaučne 2021./2022. godine	206

SVETA STOLICA

Poruka za Prvi svjetski dan djedova, baka i starijih osoba	207
Traditionis custodes	210
Pastoralne smjernice za proslavu Svjetskog dana mladih u partikularnim Crkvama	212

CCEE

Zajednička izjava predsjednikâ CCEE-a i CEC-a povodom Vremena stvorenoga svijeta 2021.	220
--	-----

BK BiH

Priopćenje s 81. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	221
Proslavljen patron Sv. Bonaventure u Banjoj Luci te 140. obljetnica Banjolučke biskupije	223
Svečano proslavljen Četvrti Obiteljski dan u BiH	225
Obavijest o prihvaćanju odreknuća od službe nuncija Pezzuta	227

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Imenovanje ispovjednika u Komušini	228
Seminar za ovlast ispovijedanja 2021.	229
Gradnja crkve u misiji Adea u biskupiji Kotido u Ugandi	232
Završetak Godine Božje riječi	233
XVI. hodočašće u Mariju Bistricu	234
Rezultati usmenih i pismenih ispita na Seminaru za ovlast ispovijedanja u 2021. godini (Sarajevo, 1.–2. rujna 2021.)	235
Povelja s blagoslova temelja filijalne crkve u Vitezu	237
Povelja s posvete crkve u Gradačcu	238
Povelja s posvete oltara u Osovi	239
Dozvole	240
Imenovanja i premještanja	240
Kronika Vinka kard. Puljića od 1. lipnja do 31. kolovoza 2021.	242

SINODA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Proglas o održavanju sinodskih zasjedanja Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije	252
Imenovani članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije	253
Imena voditelja i članova sinodskih tijela	255
Predstavnici dekanata Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije	255

Poziv na svečano otvorenje sinodskih zasjedanja	256
Radni dokument Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije	257

PRILOZI

Propovijed kardinala Puljića na Četvrtom obiteljskom danu i Prvom svjetskom danu djedova, baka i starijih osoba	258
Propovijed kardinala Puljića na misi uočnici Sv. Ive u Podmilačju	260
Propovijed kardinala Puljića na misi bdijenja uoči Velike Gospe u Komušini	262
Propovijed mons. Vukšića na blagdan Gospe od suza u biskupijskom svetištu Subotičke biskupije	264
Propovijed kardinala Puljića prigodom pastoralnog pohoda u Sjevernu Makedoniju	266

BILJEŽIMO

Svećeničko ređenje u sarajevskoj prvostolnici	268
Proslava Velike Gospe u svetištu u Komušini i na Kondžilu	269
Patron i blagoslov temelja crkve u Goraždu	270
25. katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije	271

I poslije Sinode slijedi sinoda

Prostor i vrijeme bitne su odrednice života svakoga pojedinca, a onda posljedično tomu i svake zajednice u kojemu ta individua djeluje. Još ih je njemački filozof **Immanuel Kant** (1724.-1804.) definirao čistim formama osjetilnog zrenja. Pojednostavljeno kazano, prema ovom njemačkom filozofu, prostor i vrijeme forme su koje su trajno ugrađene u spoznavatelja, a ne nešto što postoji izvan pojedinca. Primijenjeno na **Isusove** učenike, koji žive u ovom svijetu, ali nisu od ovoga svijeta (usp. Iv 15,19), znači kako je neophodno poznavati okolnosti i realnost biotopa u kojemu se živi kako bi pojedinac, a zatim i zajednica, u ovom slučaju Crkva, što bolje odgovorila izazovima vremena. Vjerojatno je to bila i misao vodilja vrhbosanskom nadbiskupu **Vinku kardinalu Puljiću** kada je na svetkovinu apostolskih prvaka **Sv. Petra i Pavla** 2012. sazvao Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije. Motivi za njezino sazivanje ukratko su sadržani i u molitvi za njezin uspjeh: „Danas proživljavamo nova iskušenja i izazove (...) Neka Duh Sveti uveća našu ljubav prema Tebi i prema našoj mjesnoj Crkvi kako bismo dubokom vjeron, čvrstom nadom i nesebičnom ljubavlju kroz sinodu pristupili obnovi svega u Kristu.“

Rat i poraće, poslijeratna obnova i u mnogim mjestima nadbiskupije neuspjelo povratak, sveopća nesigurnost i letargija među vjernicima, sve veće iseljavanje mladih i obitelji s djecom, a posljedično tomu manja stopa nataliteta i veća mortaliteta, sve manje duhovnih zvanja i više su nego dovoljan razlog za sinodu, koja po sebi znači „zajednički hod“, kako bi se odgovorilo na aktualnu situaciju. Pripravno razdoblje od devet godina po mnogima je (pre)dugo trajalo te se situacija na terenu u bitnome izmijenila u odnosu na vrijeme kada su pravljene ankete. U prilog tomu idu i podaci kako je Vrhbosanska nadbiskupija u godini kada je sazvana Sinoda, dakle 2012., imala 194 467 vjernika te je bilo: 2 252 krštenja, 1 207 vjenčanja i 3 519 sprovoda. A u godini kada članovi Skupštine trebaju usvojiti zaključni dokument statistika kaže kako nadbiskupija broji: 129 189 vjernika te kako je u 2020. bilo: 1 040 krštenja, 306 vjenčanja i 3 943 sprovoda.

No, i samom Povjerenstvu, ali i ljudima na terenu trebalo je vremena za posložiti stvari.

To je dobro detektirao generalni tajnik Sinode i osoba koja je iznijela najveći teret ovoga hoda **dr. vlč. Mario Bernadić** koji je u intervju za *Katolički tjednik* rekao: „Moglo bi se reći da su nam trebale dobre tri godine da objasnimo nekim ljudima kako Sinoda nije ni svehrvatski sabor, a ni gospodarski forum. To sve skupa i ne treba čuditi jer je naša bh. javnost duboko ispolitizirana te se politika uvukla u sve pore društva, čak i tamo gdje joj nije mjesto.“

Unatoč tomu što se možda očekivao veći angažman svećenika na terenu, a onda uzročno-posljedičnom vezom i animacija vjernika laika, ne treba zanemariti kako je oko 1 000 osoba bilo dijelom pripreme Sinode. Uz to je tiskano 11 *Biltena*, kao službenog glasila, te je pet povjerenstava: eklezijalno-pravno, pastoralno, religijsko-pedagoško, liturgijsko i medijsko pripravilo *Prijedlog radnog dokumenta* te *Radni dokument Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije*, a molitva za uspjeh Sinode zaživjela je u brojnim župama nadbiskupije. Imenovana skupština koju uz nadbiskupa, kao predsjednika Sinode, čini još 147 članova: nadbiskup koadjutor, 59 dijecezanskih svećenika, 35 redovničkih, 9 redovnica, 39 vjernika laika, 3 bogoslova i 1 trajni đakon samo je potvrda želje da se čuje glas različitih struktura prisutnih u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Na Skupštini je sada najveća odgovornost jer će izglasati završni dokument koji bi polazeći od onoga idealno zamišljenoga, preko trenutnog realnog stanja trebao ponuditi konkretne zaključke koji su provedivi u praksi i na taj način odrediti budući put nadbiskupije.

Kako sve ne bi ostalo samo mrtvo slovo na papiru, odnosno lijepo napisana teološko-pastoralna knjiga nužno je nakon Sinode nastaviti sinodu to jest „zajednički hod“. Samo se tako mogu očekivati njezini plodovi. Za to će biti potreban puno veći angažman svih: od svećenika u institucijama i župama do vjernika laika. Samo zajednica koja ima iste ciljeve, čiji članovi međusobno poštuju različite uloge koje imaju te koja je otvorena vodstvu Duhu Svetomu može očekivati blagoslov i svekoliku obnovu u Kristu (usp. Ef 1,10).

Dražen Kustura

Poruka vrhbosanskog nadbiskupa na početku nove školske i vjeronaučne 2021./2022. godine

Povodom početka nove školske i vjeronaučne godine vrhbosanski nadbiskup metropolita uzoriti Vinko kard. Puljić uputio je svoju tradicionalnu poruku koju donosimo u cijelosti:

Pred nama je još jedna nova školska i vjeronaučna godina. Započinje župski i školski vjeronauk koji se međusobno nadopunjuju pomažući djeci i mladima u spoznaji i sazrijevanju vjere. Ovom porukom želim potaknuti i ohrabriti vjeroučitelje/ice, katehete i katehistice, roditelje, župnike i sve druge pastoralne djelatnike da s novim žarom prihvate i izvršavaju poslanje koje im Crkva povjerava. Djecu i mlade pozivam da budu otvoreni i iskreni suradnici kako bi rasli u spoznaji i življenju svoje vjere.

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine proglasila je prošlu godinu, počevši od spomen-dana crkvenog naučitelja Sv. Jeronima, *Godinom Božje riječi* želeći naglasiti da je Isus Krist središte našeg rada i u školi i u župi i u obitelji. Tom su se prigodom biskupi upitali: *Koji je put do susreta s Isusom Kristom? Riječ Božja sadržana u Svetom Pismu najsigurniji je put upoznavanja Sina Božjega jer je On „Riječ tijelom postala“ (Usp. Iv 1,14). „Nepoznavanje Pisama jest nepoznavanje Krista“ (Sveti Jeronim). Stoga vas ovom porukom na poseban način potičem da u našem kršćanskom odgovoru izgradimo odnos s Riječju Božjom.*

Nakon završetka *Godine riječi Božje* trebalo bi otkrivati njene plodove - koliko smo prihvatili Riječ Božju i u kojoj mjeri ona oblikuje naše živote. Zato ponovo pozivam roditelje da svojoj djeci i mladima budu primjer usvajanja Riječi Božje i primjer življenja evanđeoskih vrednota. Tako će najbolje odgovajati svoju djecu u Isusovom duhu. Isto tako, pozivam i vjeroučitelje, svećenike i pastoralne djelatnike da zrače ljubavlju prema Riječi Božjoj kako bi s ljubavlju prenijeli, ne samo spoznaju, nego i ljubav prema Isus Kristu kroz riječ Božju.

Ove godine završavamo pripravu za *Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije* koju slavimo pod geslom *Sve obnoviti u Kristu Isusu* (usp. Ef. 1,10).

Etimološki, riječ *sinoda* znači zajednički hod. Svi smo mi Crkva koja u hodu uči hodeći za Gospodinom. Pođimo u još jednu školsku i vjeronaučnu godinu **zajedno** i ohrabreni Riječju i spoznajom da se na tom putu možemo osloniti jedni na druge i Onoga koji nas nikada nije iznevjerio.

Proživljavamo vremena koja su puna raznih opterećenja koja su nam izazov da svoju vjeru učvrstimo, svjedočimo i naviještamo. Ovo su vremena koja prepoznaju jedino svjedoke koji uspijevaju živjeti zdravu uravnoteženost između nutarnjeg uvjerenja i znanja. U tom se duhu školski i župski vjeronauk dopunjuju jer izgrađuju i znanje i uvjerenje. Svoju vjeru treba poznavati, ali je još važnije svoju vjeru prakticirati i životom svjedočiti.

Na početku nove školske i vjeronaučne godine upućujem iskrenu zahvalu onim roditeljima koji su savjesni i odgovorni u odgoju svoje djece u vjeri. Neka ih Duh Božji prosvjetljuje i jača u njihovom roditeljskom poslanju. Zahvaljujem svim župnicima i pastoralnim djelatnicima koji su zauzeti na području kateheze i vjeronauka i potičem ih da to čine vjerodostojno i s ljubavlju. Zahvaljujem i svoj djeci i mladima koji su spremni surađivati i učiti najvažniju lekciju u životu: „Ljubi Gospodina Boga svojega iz sveg srca svojega i sve duše svoje i iz sveg uma svoga, i iz sve snage svoje. Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga“ (Mk 12, 30-31). Tko u životu nije naučio ljubiti taj ne zna ni živjeti.

Od Blažene Djevice Marije učimo kako se Božja riječ sluša, prihvaća i vrši. Neka nas u tom pomogne svojim zagovorom. Sve vas stavljam pod zaštitu Gospinu, zazivajući obilje Božjeg blagoslova te vas srdačno pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić,
metropolit i nadbiskup vrhbosanski

Poruka za Prvi svjetski dan djedova, baka i starijih osoba

Povodom Prvog svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba kojega je proglasio papa Franjo te koji je proslavljen 25. srpnja Sveti Otac je uputio svoju poruku pod naslovom: „Ja sam s tobom u sve dane“. Istu donosimo u cijelosti:

Poruka za Prvi svjetski dan djedova, baka i starijih osoba

Povodom Prvog svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba kojega je proglasio papa Franjo te koji je proslavljen 25. srpnja Sveti Otac je uputio svoju poruku pod naslovom: „Ja sam s tobom u sve dane“. Istu donosimo u cijelosti:

Drage bake i djedovi, drage starije osobe!

“Ja sam s tobom u sve dane” (usp. Mt 28, 20). Obećanje je to koje je Gospodin dao svojim učenicima prije svoga uzašašća na Nebo i koje danas ponavlja tebi, dragi djede i draga bako. Tebi. “Ja sam s tobom u sve dane” ujedno su riječi koje bih ti, kao rimski biskup i kao starija osoba kao i ti, uputio na ovaj prvi *Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba*: cijela Crkva ti je blizu, odnosno bolje rečeno: cijela Crkva nam je blizu. Brine se za tebe, voli te i ne želi te ostaviti samoga/samu!

Znam dobro da ova poruka do tebe stiže u teškome času: pandemija se pokazala neočekivanom i silovitom olujom, teškom kušnjom na kojoj se našao život sviju, ali posebno nas starijih osoba. Mnogi od nas su se razboljeli i mnogi su umrli ili su svjedočili umiranju svojih suprugâ i svojih dragih; koliki su samo jako dugo bili prisiljeni na samoću i izolaciju.

Gospodinu su poznate sve patnje kroz koje smo prošli u tome vremenu. On je blizu svima koji doživljavaju bolno iskustvo onih koji su napušteni; nije ravnodušan na našu samoću koju je pandemije učinila još težom. Predaja govori da je i sv. Joakim, Isusov djed, bio udaljen iz svoje zajednice jer nije imao djece; njegov se život – kao i život njegove supruge Ane – smatrao beskorisnim. Ali Gospodin mu je poslao anđela da ga tješi. Dok je, žalostan, tavorio izvan gradskih vrata, ukazao mu se Božji glasnik i rekao mu: “Joakime, Joakime! Gospodin Bog je uslišio tvoju ustrajnu molitvu” [1]. Čini se da Giotto, na svojoj glasovitoj

fresci [2], smješta taj prizor u noćne sate, u jednu od mnogih neprospavanih noći ispunjenih sjećanjima, brigama i željama na koje su mnogi od nas navikli.

Ali i kad se čini da posvuda vlada tama, kao tijekom ovih mjeseci pandemije, Gospodin nastavlja slati *anđele* da nas tješe u našoj samoći i da nam ponavljaju: “Ja sam s tobom u sve dane”. Kaže to tebi, kaže to meni, svima. I to je bić ovog Svjetskog dana za koji sam htio da se prvi put slavi ove godine, nakon dugotrajne izoliranosti i još uvijek sporog vraćanja uobičajenog društvenog života: neka svakog djeda, svaku baku, svaku stariju osobu – posebno one od nas koji su najusamljeniji – posjeti jedan *anđeo*!

Ponekad će on imati lica naših unuka, ponekad, opet, članova obitelji, starih prijatelja ili onih koje smo upoznali upravo u ovim teškim vremenima. Tijekom tog vremena naučili smo razumjeti koliko su zagrljaji i posjeti svakome od nas važni. Kako me samo žalosti činjenica što na nekim mjestima ovi još uvijek nisu mogući!

Gospodin nam, međutim, šalje također svoje glasnike preko Božje Riječi. On ne dopušta da u svojem životu ikad budemo prikraćeni za nju. Pročitajmo svaki dan jedan tekst iz Evandjelja, molimo s psalmima, čitajmo proroke! Ostat ćemo ganuti Gospodinovom vjernošću. Sveto pismo će nam također pomoći shvatiti što Gospodin želi od nas danas u našem životu. On šalje radnike u svoj vinograd u različite sate u danu (usp. Mt 20, 1-16) i u svakom životnom dobu. Ja sâm mogu posvjedočiti da sam poziv da postanem rimskim biskupom primio kad sam, takoreći, navršio dob za umirovljenje i mislio već da neću moći učiniti mnogo novog. Gospodin nam je uvijek blizu – uvijek – s novim pozivima, s novim riječima, sa svojom utjehom, ali uvijek nam je blizu.

Znate da je Gospodin vječan i da nikada ne ide u mirovinu. Nikada.

U Matejevu Evanđelju Isus kaže apostolima: »Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!« (28, 19-20). Te su riječi upućene i nama danas i pomažu nam bolje shvatiti da se naš poziv sastoji u tome da čuvamo svoje korijene, prenosimo vjeru mladima i brinemo se za malene. Slušajte ovo pažljivo: koji je naš poziv danas, u našoj dobi? Odgovor je: čuvati korijene, prenositi vjeru mladima i brinuti za malene. Ne zaboravite to.

Nije važno koliko godina imaš, radiš li još uvijek ili ne, jesi li ostao sam/sama ili imaš obitelji, jesi li postao/la djed/baka prije ili kasnije u životu, jesi li još uvijek neovisan/na ili trebaš pomoć, jer ne postoji dob za mirovinu u zadaci naviještanja evanđelja, u zadaci prenošenja tradicijâ unucima. Treba samo krenuti i, prije svega, izići iz sebe samih kako bi se poduzelo nešto novo.

U ovom ključnom povijesnom trenutku pred vama je, dakle, novi poziv. Pitat ćeš se: ali kako je to moguće? Snage mi malakšu i mislim da ne mogu mnogo učiniti. Kako se mogu početi ponašati na nov način kad je rutina postale pravilom mogega života? Kako da se posvetim najsiriromašnjima kad sam već toliko zaokupljen/a mojom vlastitom obitelji? Kako mogu proširiti svoj pogled ako ne smijem napustiti ni kuću u kojoj živim? Nije li moja samoća preteški teret? Koliki od vas si postavljaju ovo pitanje: nije li moja samoća preteško breme? Sâm Isus je čuo slično pitanje iz Nikodemovih usta: »Kako se čovjek može roditi kad je star?« (Iv 3, 4). To je moguće, odgovara Gospodin, kad čovjek otvori svoje srce za djelovanje Duha Svetoga koji puše gdje hoće. Duh Sveti je slobodan – ide kud hoće i čini što hoće.

Kao što sam više puta ponovio, iz krize u kojoj se našao svijet nećemo izići isti: izići ćemo ili bolji ili gori. »Dao Bog [...] da to ne bude jedan od nebrojenih ozbiljnih događaja u povijesti iz kojeg nismo bili kadri ništa naučiti – mi smo tako tvrdoglavi! –; [Dao Bog] da ne zaboravimo starije osobe koje su umrle jer nije bilo respiratora [...]; da tako velika bol ne

bude uzaludna, da napravimo veliki iskorak u nov način života i jednom zauvijek otkrijemo da smo potrebni jedni drugima i da smo dužnici jedni drugih, kako bi se čovječanstvo ponovno rodilo« (Enc. *Fratelli tutti*, 35). Nitko se ne spašava sam. Dužnici smo jedni drugih. Svi smo mi braća.

U toj perspektivi, želim ti poručiti kako si i ti potreban/na da se, u bratstvu i socijalnom prijateljstvu, gradi svijet sutrašnjice: onaj u kojem ćemo živjeti – mi, zajedno sa svojom djecom i unucima – jednom kad ova oluja prođe. Svi »moramo aktivno sudjelovati u obnovi i pomaganju ranjenih društava« (*ibid.*, 77). Među raznim stupovima koji moraju nositi tu novu građevinu postoje tri koja ti, bolje od svih drugih, možeš pomoći postaviti. Ovo su ta tri stupa: *snovi*, *sjećanje* i *molitva*. Gospodinova bliskost dat će snagu i najkrhkijima od nas da krenu tim novim putem: putovima snova, sjećanja i molitve.

Prorok Joel nekoć je dao ovo obećanje: »proricat će vaši sinovi i kćeri, vaši će starci sanjati sne, a vaši mladići gledati viđenja« (Joel 3, 1). Budućnost svijeta je u tome savezu između mladih i starih. Tko drugi, ako ne mladi, može prihvatiti snove starijih i pronositi ih dalje? Ali za to je potrebno nastaviti sanjati: u našim snovima o pravdi, miru i solidarnosti krije se mogućnost da naši mladi imaju nova viđenja i da zajedno možemo graditi budućnost. Prijeko je potrebno da ti također svjedočiš da je moguće izići obnovljeni iz iskustva kušnje. I uvjeren sam da to neće biti jedina, jer si u svome životu doživio/la mnoge i uspio/la si ih prebroditi. Neka vam to iskustvo pomogne prebroditi ovo kroz što prolazite danas.

Snovi su, zato, isprepleteni sa *sjećanjem*. Mislim na to koliko je dragocjeno ono bolno sjećanje na rat i koliko novi naraštaji iz njega mogu naučiti o vrijednosti mira. A ti koji si proživio/la ta ratna stradanja pozvan/a si o tome drugima govoriti. Sjećanje je istinsko i pravo poslanje svake starije osobe: biti čuvari sjećanja i prenositi ih drugima. Edith Bruck, koja je preživjela strahote holokausta, rekla je da je »prosvjetljivanje samo jedne savjesti vrijedno truda i boli čuvanja živog sjećanja na ono što se dogodilo«. I dodala je: »Za mene je

sjećanje život« [3]. Pomislim također na moje pretke i one među vama koji su morali emigrirati i znaju koliko je teško napustiti vlastiti dom, kao što to danas čine mnogi s nadom u bolju budućnost. Neki su od njih možda uz nas i skrbe se za nas. To nam sjećanje može pomoći da stvorimo čovječniji i gostoljubiviji svijet. Ali bez sjećanja nije moguće graditi, bez temelja nikada nećeš sagraditi kuću. Nikada. A temelj života je sjećanje.

Na kraju: *molitva*. Kao što je jednom prilikom rekao moj predšasnik, papa Benedikt, taj sveti starac koji nastavlja moliti i raditi za Crkvu: »Molitva starijih osoba može zaštititi svijet pomažući mu na način koji je možda učinkovitiji od silnog truda i napora mnogih« [4]. Izjavio je to 2012. godine, gotovo na kraju svog pontifikata. Baš lijepo rečeno. Tvoja je molitva vrlo dragocjen izvor: to su pluća bez kojih Crkva i svijet naprosto ne mogu (usp. apost. pob. *Evangelii gaudium*, 262). Pogotovo u ova teška vremena za čovječanstvo dok, svi u istoj lađi, plovimo olujnim morem pandemije, tvoja molitva za svijet i Crkvu nije uzaludna, nego svima pokazuje vedro pouzdanje da ćemo sigurno doploviti do mirne luke.

Draga bako, dragi djede, zaključujući ovu svoju poruku, želim i tebi ukazati na primjer blaženog – a doskora i svetog – Charlesa de Foucaulda. Živio je kao pustinjač u Alžiru i ondje na periferiji svjedočio »želju da se može osjećati bratom svakog čovjeka« (enc. *Fratelli tutti*, 287). Sve ono kroz što je prošao u svome životu pokazuje da je, čak i u samoći pustinje, moguće zauzimati se za siromašne iz cijeloga svijeta i postati istinski brat i sestra svijetu.

Molim Gospodina da, zahvaljujući također njegovu primjeru, svaki od nas proširi svoje srce i učiniti ga osjetljivim na patnju posljednjih i kadrim zauzeti se za njih u molitvi. Neka svaki od nas nauči svima, a na poseban način najmlađima, ponavljati ove riječi utjehe koje smo danas čuli upućene nama: "Ja sam s tobom u sve dane". Samo hrabro naprijed! Gospodin vas blagoslovio!

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 31. svibnja, blagdan Pohođenja Blažene Djevice Marije

FRANJO

(IKA)

[1] Ovaj je događaj opisan u Jakovljevu protoevanđelju.

[2] Riječ je o slici izabranoj kao logotip Svjetskog dana baka i djedova i starijih osoba.

[3] Sjećanje je život, pismo je dah. *L'Osservatore Romano*, 26. siječnja 2021.

[4] Posjet Domu za starije osobe *Viva gli anziani*, 2. studenoga 2012.

Traditionis custodes

Papa Franjo potpisao je Apostolsko pismo u obliku motuproprija „Traditionis custodes“ o uporabi rimske liturgije koja je prethodila obnovi iz 1970. kojega donosimo u cijelosti:

Čuvari predaje, biskupi, u zajedništvu s rimskim biskupom, tvore vidljivo načelo i temelj jedinstva u svojim partikularnim Crkvama.[1] Vođeni Duhom Svetim oni, naviještanjem evanđelja i slavljenjem euharistije, ravnaju partikularnim Crkvama koje su im povjerene.[2]

Da bi se postigla sloga i jedinstvo Crkve, moji časni prethodnici, sveti Ivan Pavao II. i Benedikt XVI., očinskom brigom za one koji su u nekim krajevima ostali privrženi liturgijskim oblicima koji su prethodili obnovi zahtijevanoj od Drugoga vatikanskog koncila, dopustili su i uredili pravo korištenja Rimskoga misala koji je 1962. godine objavio papa Ivan XXIII.[3] Na taj su način namjeravali »olakšati življenje crkvenoga zajedništva onim katolicima koji se osjećaju navezanim na neke prethodne liturgijske oblike«, a ne na druge.[4]

Na tragu nakane mojega časnog prethodnika Benedikta XVI. da se, tri godine nakon objavljivanja motuproprija *Summorum Pontificum*, biskupe pozove da provjere njegovu primjenu, Kongregacija za nauk vjere provela je 2020. godine temeljito savjetovanje s biskupima, a rezultati su pomno razmatrani u svjetlu iskustva koje je sazrijevalo tijekom ovih godina.

Razmotrivši želje niknule među biskupima i saslušavši mišljenje Kongregacije za nauk vjere, ovim apostolskim pismom želim ići korak dalje u trajnome nastojanju oko crkvenoga zajedništva. Stoga sam smatrao prikladnim odrediti sljedeće:

Čl. 1. Liturgijske knjige koje su proglasili sveti Pavao VI. i sveti Ivan Pavao II., u skladu s odlukama Drugoga vatikanskoga koncila, jedincati su izraz *lex orandi* rimskoga obreda.

Čl. 2. Dijecezanskomu biskupu kao upravitelju, promicatelju i čuvaru cjelokupnoga liturgijskog života u povjerenosti mu partikularnoj Crkvi,[5] pripada uređivati liturgijska slavlja u vlastitoj mu biskupiji.[6] Stoga je isključivo u njegovoj mjerodavnosti odobriti uporabu Rimskoga misala iz 1962. godine u svojoj biskupiji, slijedeći smjernice Apostolske Stolice.

Čl. 3. Biskup, u biskupijama u kojima već postoji jedna ili više skupina koje slave prema misalu koji je prethodio obnovi iz 1970. godine:

§ 1. neka utvrdi da te skupine ne isključuju valjanost i zakonitost liturgijske obnove, odredaba Drugoga vatikanskog koncila i Učiteljstva vrhovnih svećenika;

§ 2. neka naznači jedno ili više mjesta na kojima će se vjernici koji pripadaju tim skupinama moći okupljati na euharistijsko slavlje (ali ne u župnim crkvama, i bez ustanovljivanja novih personalnih župa);

§ 3. neka za mjesto koje je naznačio odredi dane u koje su dopuštena liturgijska slavlja s uporabom Rimskoga misala koji je proglasio sveti Ivan XXIII. 1962. godine;[7] na tim slavlji- ma neka se čitanja naviještaju na narodnome jeziku, rabeći prijevode Svetoga pisma za liturgijsku uporabu, potvrđene od dotičnih biskupskih konferencija;

§ 4. neka imenuje svećenika koji će, kao biskupov delegat, preuzeti brigu za slavlja i za pastoralnu skrb u tim skupinama vjernika. Svećenik neka bude prikladan za tu službu, sposoban rabiti *Missale Romanum* koji je prethodio obnovi iz 1970. godine, neka posjeduje znanje latinskoga jezika koje mu omogućuje potpuno razumijevanje rubrika i liturgijskih tekstova i neka bude prodahnut gorljivom pastoralnom ljubavlju i osjećajem crkvenoga zajedništva. Nužno je, doista, da svećenik kojemu je povjerena ta služba ima na srcu ne samo dostojanstveno slavljenje liturgije, već i pastoralnu i duhovnu skrb za vjernike;

§ 5. neka u personalnim župama, koje su kanonski osnovane na dobrobit tih vjernika, pristupi prikladnoj provjeri jesu li one uistinu korisne za duhovni rast te procijeni hoće li ih zadržati ili ne;

§ 6. pobrinut će se da ne bude odobreno osnivanje novih skupina.

Čl. 4. Svećenici koji će biti zaređeni nakon objavljivanja ovoga motuproprija, a žele slaviti liturgiju prema *Missale Romanum* iz 1962.

godine, trebaju podnijeti zamolbu dijecezanskomu biskupu, koji će se prije davanja te ovlasti posavjetovati s Apostolskom stolicom.

Čl. 5. Svećenici koji već slave prema *Missale Romanum* iz 1962. trebaju od dijecezanskoga biskupa zatražiti ovlaštenje da bi se i dalje mogli koristiti tom mogućnošću.

Čl. 6. Ustanove posvećenoga života i društva apostolskoga života, koje je svojedobno osnovalo Papinsko vijeće *Ecclesia Dei*, prelaze u mjerodavnost Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života.

Čl. 7. Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata i Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života, za pitanja iz svoje mjerodavnosti, vršit će vlast Svete Stolice, bdijući nad poštivanjem ovih odredaba.

Čl. 8. Dosadašnje odredbe, naputci, dopuštenja i običaji, koji nisu u skladu s iznesenim u ovome motupropriju, stavljeni su izvan snage.

Nalažem da se sve što sam odlučio ovim apostolskim pismom u obliku motuproprija, opslužuje u svim njegovim dijelovima, unatoč svemu protivnom, čak i ako je vrijedno posebnoga spominjanja, i određujem da ono bude proglašeno objavljenjem u dnevniku *L'Osservatore Romano* te, stupivši na snagu odmah, bude potom objavljeno u službenome glasilu Svete Stolice, *Acta Apostolicae Sedis*.

Dano u Rimu, pri Svetome Ivanu Lateranskom, 16. srpnja 2021., na spomendan Gospe od Karmela, godine devete našega pontifikata.

FRANJO

(IKA)

[1] Usp. Drugi vatikanski koncil, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 21. studenoga 1964., br. 23, AAS 57 (1965.), 27.

[2] Usp. Drugi vatikanski koncil, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 21. studenoga 1964., br. 23, AAS 57 (1965.), 32; Drugi vatikanski koncil, Dekret o pastirskoj službi biskupa u Crkvi *Christus Dominus*, 28. listopada 1965., br. 11, u: AAS 58 (1966.), 677-678; *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 833.

[3] Usp. Ivan Pavao II., Apostolsko pismo u obliku motuproprija *Ecclesia Dei*, 2. srpnja 1988., u: AAS 80 (1988.) 1495-1498; Benedikt XVI., Apostolsko pismo u obliku motuproprija *Summorum Pontificum*, 7. srpnja 2007., u: AAS 99 (2007.), 777-781; Apostolsko pismo u obliku motuproprija *Ecclesiae unitatem*, 2. srpnja 2009., u: AAS 101 (2009.), 710-711.

[4] Ivan Pavao II., Apostolsko pismo u obliku motuproprija *Ecclesia Dei*, 2. srpnja 1988., u: AAS 80 (1988.), 1498.

[5] Usp. Drugi vatikanski koncil, Konstitucija o svetoj liturgiji *Sacrosanctum Concilium*, 4. prosinca 1963., br. 41, u: AAS 56 (1964.), 111; *Caeremoniale Episcoporum*, br. 9; Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, Uputa o nekim stvarima vezanima uz presvetu euharistiju koje valja održavati odnosno izbjegavati, *Redemptionis Sacramentum*, 25. ožujka 2004., br. 19-25, u: AAS 96 (2004.), 555-557.

[6] Usp. ZKP, kan. 375, § 1; kan. 392.

[7] Usp. Kongregacija za nauk vjere, Dekret *Quo magis* kojim se odobrava sedam euharistijskih predslavlja za izvanredni oblik Rimskoga obreda, 22. veljače 2020., i Dekret *Cum sanctissima* o liturgijskim slavljinama u čast svetih po izvanrednome obliku Rimskoga obreda, 22. veljače 2020., u: *L'Osservatore Romano*, 26. ožujka 2020., str. 6.

Pastoralne smjernice za proslavu Svjetskog dana mladih u partikularnim Crkvama

Dikasterij za laike, obitelj i život izdao je Pastoralne smjernice za proslavu Svjetskog dana mladih u partikularnim Crkvama koje donosimo u cijelosti:

1. Svjetski dani mladih

Ustanovljenje Svjetskog dana mladih (SDM) nesumnjivo je bila velika proročanska intuicija sv. Ivan Pavla II. koji je ovako objasnio razloge te svoje odluke: »Svi mladi moraju osjetiti da ih Crkva prati. Neka se, dakle, cijela Crkva u čitavome svijetu, u jedinstvu s Petrovim nasljednikom, sve više predano zalaže oko mladih, njihovih tjeskoba i briga, njihovih otvorenosti i nada kako bi odgovorila na njihova očekivanja prenoseći sigurnost koja je Krist, Istinu koja je Krist, ljubav koja je Krist.« [1]

Papa Benedikt XVI. nastavio je tragom svoga prethodnika i u raznim je prigodama otvoreno naglašavao kako su ti susreti dar Božje providnosti za Crkvu, definirajući ih kao »lijek protiv umora od vjere«, »novo, pomlađeno kršćanstvo«, »nova evangelizacija koju se životom potvrđuje«. [2]

I za papu Franju svjetski dani mladih predstavljaju izvanredno snažan misionarski poticaj za čitavu Crkvu, a napose za mlade naraštaje. Samo nekoliko mjeseci nakon izbora, započeo je svoj pontifikat Svjetskim danom mladih u Rio de Janeiru u srpnju 2013. godine, na završetku kojega je rekao da je taj SDM »bio nova etapa hodočašća mladih po kontinentima s križem Kristovim. Ne smijemo nikada zaboraviti – objasnio je – da svjetski dani mladih nisu "vatrometi", trenuci oduševljenja koji su svrha sebi samima; to su etape dugog putovanja, započetog 1985. na inicijativu pape Ivana Pavla II.«. [3] A zatim je objasnio ono što ima središnju važnost: »imajmo ovo stalno na umu: mladi ne slijede Papu, oni idu za Isusom Kristom, noseći njegov križ. A Papa ih vodi, prati ih na tome putu vjere i nade«. [4]

Kao što je poznato, međunarodna proslava toga događaja obično se održava svake treće godine, svaki put u drugoj zemlji, i na njoj sudjeluje Sveti Otac. Redovita se, pak, proslava tog Dana održava svake godine u partiku-

larnim Crkvama, koje preuzimaju na sebe organizaciju toga događaja.

2. SDM u partikularnim crkvama

Svjetski dan mladih, koji se slavi u svim partikularnim crkvama, od velike je važnosti i vrijednosti ne samo za mlade koji žive u pojedinoj regiji, nego i za čitavu mjesnu zajednicu.

Neki mladi, zbog studija, posla ili novca nemaju priliku sudjelovati na međunarodnim proslavama tih dana. Zato je dobro da svaka partikularna Crkva pruži i njima mogućnost da osobno dožive, premda na mjesnoj razini, taj "blagdan vjere", događaj koji je snažno iskustvo svjedočenja, zajedništva i molitve, nalik međunarodnima koji su ostavili duboki trag u životu mnogih mladih iz čitavog svijeta.

Istodobno, Svjetski dan mladih koji se obilježava na mjesnoj razini od izuzetne je važnosti za svaku partikularnu Crkvu. Služi senzibiliziranju i izgrađivanju crkvene zajednice u svojoj njezinoj složenosti – vjernici laici, svećenici, posvećene osobe, obitelji, odrasli i starije osobe – da bi postala sve svjesnija svojeg poslanja prenošenja vjere novim naraštajima. Opća skupština Biskupske sinode, posvećena temi »Mladi, vjera i razlučivanje zvanja« (2018.), podsjetila je da se čitava Crkva, sveopća i partikularna, i svaki njezin član, moraju osjećati odgovornima za mlade i biti spremni pitanja koja oni postavljaju, njihove želje i poteškoće s kojima se susreću doživjeti kao izazov. Stoga je proslava tih dana mladih na mjesnoj razini izuzetno korisno da se u Crkvi sačuva živa svijest o hitnoj potrebi ići u korak s mladima, prihvaćati ih i strpljivo slušati, naviještajući im snažno i s ljubavlju Riječ Božju. [5]

I upravo je u vezi s proslavom SDM-a na mjesnoj razini, Dikasterij za laike, obitelj i život, u okviru svoje nadležnosti [6] izradio neke pastoralne smjernice za biskupske konferencije, sinode patrijarhijskih crkava i velikih nadbi-

skupija, dijeceze/eparhije, crkvene pokrete i udruge i, na kraju, ali ne najmanje važno, za mlade iz cijeloga svijeta, tako da se "dijecezanski / eparhijski SDM" može u punini doživjeti kao proslava "za mlade" i "s mladima".

Ove pastoralne smjernice imaju za cilj potaknuti partikularne crkve da sve više vrednuju dijecezansku proslavu SDM-a i smatraju je dobrom prilikom za planiranje i kreativno provođenje inicijativa iz kojih se zorno vidi da Crkva svoje poslanje s mladima smatra »pastoralnim prioritetom od epohalnog značenja u koji valja uložiti vrijeme, energije i resurse«. [7] Mora se osigurati da mladi naraštaji osjećaju da su u središtu pastora i brige Crkve. Mladi, naime, žele biti uključeni i cijenjeni kako bi se osjećali ravnopravnim protagonistima života i poslanja Crkve. [8]

Smjernice koje slijede prvenstveno su namijenjene pojedinim biskupijama, kao odgovarajućem području izražavanja mjesne Crkve. Mora ih se, naravno, prilagoditi različitim okolnostima u kojima se Crkva nalazi i živi u različitim krajevima svijeta, kao što su, na primjer, dijeceze/eparhije pa bile one i male i raspolagale s malo ljudskih i materijalnih resursa. U tim konkretnim slučajevima neka se SDM organizira na razini svake biskupije. Ako je negdje pastoralno prikladnije može se organizirati susret mladih koji će biti zajednički za više susjednih biskupija zajedno, ili pak za na razini koja je viša od biskupije.

3. Proslava SDM-a na mjesnoj razini na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja

Na završetku euharistijskoga slavlja na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja, 22. studenoga 2020., papa Franjo odlučio je da se ponovno pokrene proslavu SDM-a u partikularnim crkvama i najavio da se, počevši od 2021. godine, ta proslava, koja se tradicionalno slavila na Cvjetnicu, slaviti na nedjelju na koju pada svetkovina Krista Kralja. [9]

U vezi s tim podsjećamo da je sveti Ivan Pavao II. na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja 1984. godine pozvao mlade na susret povodom Međunarodne godine mladih (1985.) – koja je, zajedno sa sazivanjem Jubileja mladih, u Svetoj godini otkupljenja (1984.) – označila početak dugog puta SDM-a. »Na ovaj

blagdan [...] – rekao je papa – Crkva naviješta Kristovo kraljevstvo, koje je već prisutno, ali još uvijek tajanstveno raste prema svojem punom očitovanju. Vi ste, mladi, nezamjenjivi nositelji snage Božjega kraljevstva, vi ste nada Crkve i svijeta«. Tako je, dakle, nastao SDM: na svetkovinu Krista Kralja mladi iz cijeloga svijeta pozvani su »doći u Rim na susret s Papom, na početkom Velikog tjedna, u subotu i na Cvjetnicu«. [10]

Nije teško, naime, dokučiti vezu između Cvjetnice i svetkovine Krista Kralja svega stvorenja. Na Cvjetnicu se spominjemo Isusova ulaska u Jeruzalem kao »krotkoga kralja koji jaše na magarcu« (usp. Mt 21, 5), a mnoštvo je oduševljeno klicalo Mesiji: »Hosana sinu Davidovu! Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje!« (Mt 21, 9). Evanđelist Luka izrazu "kralj", koji uzvikuje mnoštvo, izriječom dodaje "Onaj koji dolazi", naglašavajući tako da je Mesija također kralj i da njegov ulazak u Jeruzalem na neki način predstavlja kraljevsko ustoličenje: »Blagoslovljen Kralj, Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!« (Lk 19, 38).

Kraljevska dimenzija Krista toliko je važna za Luku da se javlja od početka Isusova zemaljskog života i prati cijelu njegovu službu. Prilikom Navještenja, Anđeo navješćuje Mariji da će dijete u njoj začeto primiti od Boga »*prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek* i njegovu kraljevstvu neće biti kraja« (Lk 1,32-33). A u dramatičnom događaju raspeća, dok se drugi evanđelisti ograničavaju na to da spominju uvrede dvojice razbojnika raspetih zajedno s Isusom, Luka predstavlja dirljivi lik »dobrog razbojnika« koji s drva križa moli Isusa: »sjeti me se kad uđeš u kraljevstvo svoje« (Lk 23, 42). Isusove riječi prihvaćanja i opraštanja kao odgovor na ovu molitvu daju shvatiti da je on Kralj koji je došao zato da spasi: »Danas ćeš biti sa mnom u raj« (Lk 23, 43).

Snažni navještaj koji se mora uputiti mladima i koji mora biti u središtu svakog dijecezanskog / eparhijskog SDM-a, dakle, glasi: prihvatite Krista! Prihvatite ga kao Kralja u svoj život! On je Kralj koji je došao spasiti! Bez njega nema istinskoga mira, nema istinskoga unutarnjeg pomirenja i istinskoga pomirenja s drugim ljudima! Bez njegova Kraljevstva i

društvo gubi svoje ljudsko lice. Bez Kristova kraljevstva nestaje svako istinsko bratstvo, svaka istinska bliskost s onim koji trpi i pati.

Papa Franjo podsjetio je da u središtu tih dvaju liturgijskih slavlja, svetkovine Krista Kralja svega stvorenja i Cvjetnice, »jest otajstvo Isusa Krista, Otkupitelja čovjeka...« [11]. Srž te poruke, dakle, i dalje glasi: veličina čovjeka proizlazi iz ljubavi koja se zna darivati drugima "sve do kraja".

Svaka je biskupija / eparhija pozvana slaviti SDM na dan kada se slavi svetkovina Krista Kralja. Želja je, naime, Svetoga Oca da na taj dan sveopća Crkva stavi mlade u središte svoje pastoralne pozornosti, da moli za njih, da čini geste kojima ih se stavlja u prvi plan i daje im se istaknutu ulogu, da promiče komunikacijske kampanje i dr. Bilo bi idealno proslavu (dijecezansku / eparhijsku, regionalnu ili nacionalnu) organizirati na sam dan svetkovine Krista Kralja. Međutim, ako iz različitih razloga to nije moguće, može se organizirati na neki drugi dan.

Tu će proslavu trebati uključiti u širi pastoralni program u kojem SDM predstavlja tek jednu od etapa. [12] Nije slučajno što Sveti Otac preporučuje da »pastoral mladih naprosto mora biti sinodalni, odnosno kadar oblikovati zajednički hod«. [13]

4. Ključni elementi SDM-a

Na Biskupskoj sinodi koja je imala za temu »Mladi, vjera i razlučivanje zvanja« više se sinodskih otaca u svojim interventima dotaklo Svjetskog dana mladih. U vezi s tim u Završnom dokumentu čitamo: »Svjetski dan mladih – taj plod proročke intuicije svetoga Ivana Pavla II., koji ostaje referentna točka i za mlade trećeg tisućljeća – nacionalni i dijecezanski [eparhijski] susreti igraju važnu ulogu u životima mnogih mladih jer nude živo iskustvo vjere i zajedništva koje im pomaže hvatati se u koštac s velikim životnim izazovima i odgovorno zauzeti svoje mjesto u društvu i crkvenoj zajednici.« [14]

Naglašavajući također da ta okupljanja upućuju »na redovito pastoralno praćenje pojedinih zajednica, gdje se prihvaćanje evanđelja mora produbljivati i pretočiti u životne odluke« [15], u Dokumentu se kaže da ona

pružaju »mogućnost zajedničkog hoda u duhu hodočašća, iskusiti bratstvo sa svima, dijeliti radost vjere i rasti u pripadnosti Crkvi.« [16]

Istražimo neke od tih "stožernih točaka" [17] koje moraju biti u središtu svakog SDM-a, također u njegovoj lokalnoj dimenziji, i koje stoga imaju jasnu programsku vrijednost.

a. Dan mladih kao "blagdan vjere"

Proslava SDM-a pruža mladima živo i radošno iskustvo vjere i zajedništva, prostor u kojem se doživljava ljepotu Gospodinova lica. [18] U središtu života vjere je susret s osobom Isusa Krista, pa je dobro da sa svakog SDM-a odjekne poziv svakom mladom čovjeku da se osobno susretne s Kristom i uđe u osobni razgovor s njim. »To je blagdan vjere, gdje se složenim glasom Gospodinu uzdižu hvale, pjeva, sluša Božju riječ i ostaje u tišini klanjanja: sve je to vrhunac SDM-a«. [19]

U tome smislu, program međunarodnog SDM-a (u smislu kerigmatike, formacije, svjedovanja, sakramenata i umjetničkog stvaralaštva) može nadahnuti mjesne stvarnosti koje ih mogu prilagoditi na kreativan način. Posebno visoko treba cijeniti trenutke euharistijskog klanjanja u tišini, kao čin vjere *par excellence*, i pokornička bogoslužja kao povlašteni prostor susreta s Božjim milosrđem.

Treba, k tome, imati na umu da tijekom svakog SDM-a zanos prirodan mladima i oduševljenje kojim čine sve čega se late i koji također karakterizira način na koji žive svoju vjeru, potiče i oživljava vjeru čitavog Božjeg naroda. Sabrani evanđeljem i pozvani doživjeti iskustvo Gospodina, mladi često postaju hrabri svjedoci vjere, a to SDM kao događaj svaki put čini iznenađujućim i jedinstvenim.

b. Dan mladih kao "crkveno iskustvo"

Važno je da dijecezanska / eparhijska proslava SDM-a pruži priliku mladima da steknu iskustvo crkvenog zajedništva i da u njima poraste svijest da su sastavni dio Crkve. Prvi oblik uključivanja mladih trebao bi biti taj da ih se sluša. U pripremi dijecezanskog / eparhijskog Dana treba pronaći prikladne načine i vremena da se glas mladih čuje unutar struktura postojećih zajednica kao što su dijecezanska / eparhijska i međubiskupijska / međueparhijska vijeća, prezbiterijska vijeća i mjesna biskupska vijeća... Ne zaboravimo da su oni mlado lice Crkve!

Uz mlade, neka svoje mjesto pronađu razne karizme prisutne u okružju. Od temeljne je važnosti da organizacija dijecezanskih / eparhijskih proslava SDM-a bude zajednička i složna, da uključuje predstavnike različitih staleža, predlažući sinodalni rad, kao što Sveti Otac preporučuje u pobudnici *Christus vivit*: »Nošeni tim duhom moći ćemo kročiti prema sudioničkoj i suodgovornoj Crkvi koja je sposobna prepoznati vrijednost svojega bogatstva različitosti, zahvalno prihvaćajući također doprinose vjernikâ laikâ, uključujući doprinos mladih i žena, zatim posvećenih osoba kao i skupinâ, udruženjâ i pokretâ. Nitko ne smije biti isključen ili se držati po strani« [20] Na taj će način biti moguće okupiti i koordinirati sve žive snage partikularne Crkve, a i probuditi one koje su "uspavane".

U vezi s tim, prisutnost mjesnog biskupa i njegova spremnost da bude među mladima predstavlja za njih veliki znak ljubavi i bliskosti. Nerijetko je za neke mlade proslava dijecezanskog / eparhijskog SDM-a prilika da se sretnu i razgovaraju sa svojim pastirima. Papa Franjo potiče ovaj pastoralni stil bliskosti u kojemu »treba dati prednost jeziku bliskosti, jeziku nesebične, relacijske i egzistencijalne ljubavi koja dotiče srce, zahvaća život i budi nadu i želje«. [21]

c. Dan mladih kao "misionarsko iskustvo"

Pokazalo se da je SDM na međunarodnoj razini izvršna prilika koja se pruža mladima da dožive misionarsko iskustvo. To bi također trebao biti slučaj s dijecezanskom / eparhijskom proslavom. Kao što je rekao papa Franjo: »pastoral mladih uvijek mora biti misijski pastoral.« [22]

U tome smislu mogu se organizirati misije u kojima su mladi pozvani posjećivati ljude u njihovim domovima, noseći im poruku nade, riječi utjehe ili jednostavno biti spremni ih poslušati. [23] Oslanjajući se na svoj entuzijazam, mladi – tamo gdje je to moguće – mogu također biti aktivni promicatelji javne evangelizacije, uz pjesmu, molitvu i svjedočenje, na onim ulicama i trgovinama gdje se susreću njihovi vršnjaci, jer su mladi najbolji evangelizatori mladih. Sama njihova prisutnost i njihova radosna vjera sami po sebi predstavljaju "živi navještaj" Radosne vijesti koja privlači druge mlade.

Također treba poticati promicanje aktivnosti u kojima mladi mogu steći iskustvo volonterstva, besplatnoga služenja i sebedarja. Ne treba zaboraviti da u nedjelju koja prethodi svetkovini Krista Kralja svemira, Crkva slavi Svjetski dan siromaha. Ima li bolje prilika za promicanje inicijativâ u kojima mladi daruju svoje vrijeme, vlastite snagu najsiromašnijima, marginaliziranim i onima koji su odbačeni od društva!? Na taj se način mladima pruža prilika da postanu »predvodnici revolucije ljubavi i služenja, sposobni suprotstaviti se patologijama konzumerističkog i plitkog individualizma.« [24]

d. Dan mladih mora kao "prigoda za razlučivanje poziva" i "poziv na svetost"

Unutar snažnog iskustva, crkvene i misionarske, vjere prioritet treba dati dimenziji zvanja. Postupni je to pristup koji mladima ponajprije omogućuje shvatiti da je čitav njihov život pred Bogom koji ih ljubi i poziva. Bog ih je prije svega pozvao na život, poziva ih neprestano na sreću, poziva ih da ga upoznaju i da slušaju njegov glas, a nadasve da prihvate njegovu Sina Isusa kao svojega Učitelja, svojega prijatelja i svojega Spasitelja. Prepoznati i suočiti se s tim "temeljnim pozivima" predstavlja prvi veliki izazov za mlade, jer, kad ih se uzme zaozbiljno, ti prvi Božji "pozivi" već usmjerauju prema zahtjevnim životnim izborima: prihvaćanje života kao Božjega dara, koji, dakle, valja živjeti u povezanosti s Njim, a ne na autoreferencijalan način; zatim izbor kršćanskog načina života na polju čuvstava i društvenih odnosa; izbor studija, posla i cijele svoje budućnosti na način da bude potpuno u skladu s prijateljstvom s Bogom koje se prigrillilo i koje se želi sačuvati; odluka da se cio svoj život učini darom za druge koji će se živjeti u služenju i nesebičnoj ljubavi. Često se radi o radikalnim izborima, kao odgovor Bogu koji poziva, koji daju presudni smjer čitavom životu mladih. »Život je – objasnio je papa Franjo mladima – [...] vrijeme snažnih, odlučnih, neprolaznih odluka. Trivijalne odluke dovode do trivijalnog života, velike odluke život čine grandioznim« [25]

Unutar ovog šireg "horizonta zvanja" ne treba se isto tako bojati predložiti mladima neizbježni izbor životnog stanja koje je spojivo s pozivom koji Bog upućuje svakom od njih,

bilo da je to poziv na svećeništvo ili posvećeni život, također u monaškom obliku, ili pak na brak i obitelj. U tome smislu može biti od velike pomoći uključivanje u taj događaj sjemeništara i bogoslova, posvećenih osoba, bračnih parova i obitelji koji svojom prisutnošću i svjedočenjem pomažu potaknuti u mladima prava pitanja o njihovu pozivu i želji da se daju u potragu za "velikim planom" koji Bog ima za njih prema svojoj namisli. Na osjetljivom putu koji vodi do sazrijevanja tih izbora, mlade treba pratiti i mudro ih savjetovati. A kad dođe vrijeme za to, treba ih poticati da odlučno donesu osobni izbor, uzdajući se u Božju pomoć, a ne da se stalno kolebaju.

Svaki izbor zvanja trebao bi se temeljiti na još temeljnijem pozivu, a to je poziv na svetost. SDM bi trebao pomoći da u mladima odjekne poziv na svetost [26] kao istinski put do sreće i osobnog ispunjenja. Svetost je to "po mjeri" povijesti i osobnosti svake mlade osobe, bez postavljanja ograničenja tajanstvenim putovima koje Bog sprema za svakog pojedinog mladića i djevojku i koji mogu dovesti ili do herojskih priča o svetosti – kao što je to bio i još je uvijek slučaj kod mnogih mladih ljudi – ili na onu "svetost iz susjedstva" iz koje nitko nije isključen. Korisno je zato cijeniti bogatu baštinu svetaca mjesne i sveopće Crkve, starije braće u vjeri čiji životi nas uvjeravaju da je put svetosti ne samo moguć i dostižan nego i pruža veliku radost.

e. Dan mladih kao "hodočasničko iskustvo"

SDM je, od samog svog početka, bio veliko hodočašće. Hodočašće kroz prostor – od gradova, zemalja i kontinenata do mjesta izabranog za susret s Papom i drugim mladima – i hodočašće kroz vrijeme – od jednog naraštaja mladih do drugoga, koji je od ovog prvog "preuzeo palicu" – koje je duboko obilježilo posljednjih 35 godina života Crkve. Mladi SDM-a su, dakle, narod hodočasnikâ. Nisu lualice koje besciljno tumaraju, već ujedinjeni narod, hodočasnici koji "putuju zajedno" prema cilju, prema susretu s Onim koji jedini može dati smisao njihovom životu, Bogom koji je postao čovjek koji poziva svakog mladog čovjeka da bude njegov učenik, da ostavi sve i "ide za njim". Logika hodočašća zahtijeva da se uzme sa sobom samo ono najnužnije i pozi-

va mlade da ostave iza sebe udobne i prazne sigurnosti i usvoje stil putovanja koji je trezven i gostoljubiv, otvoren za Providnost i "Božja iznenađenja", stil koji uči svladati sebe sama i uhvatiti se u koštac s izazovima koji se javljaju na putu.

Proslava dijecezanskog / eparhijskog SDM-a može predložiti konkretne načine zahvaljujući kojima mladi mogu doživjeti stvarno i osobno hodočašće. Naime, onu vrstu iskustava koja potiču mlade da napuste svoje domove i krenu na putovanje, na kojem će upoznati i iskusiti "svu tegobu dana i žegu", umor tijela i duhovnu radost. Često se, naime, na tim zajedničkim hodočašćima otkriva nove prijatelje, doživljava ushićenost zbog zajedničkih ideala dok se zajedno gleda prema istom cilju, pruža uzajamnu potporu u teškoćama, radost dijeljenja onoga malo što imamo. Sve je to od vitalne važnosti u današnjim vremenima u kojima su mnogi mladi u opasnosti da se izoliraju u virtualne i nestvarne svjetove, daleko od prašine "putova svijeta". Oni su lišeni dubokog zadovoljstva koje rađa naporno i strpljivo postizanje željenog cilja, ne jednostavnim "klikom", nego ustrajnošću i upornošću duše i tijela. U tome smislu, dijecezanski / eparhijski dan mladih dragocjena je prigoda za mlade naraštaje da otkriju lokalna svetišta ili druga značajna mjesta za pučku pobožnost, imajući na umu da »različita očitovanja pučke pobožnosti, osobito hodočašća, privlače mlade ljude koji se ne uključuju lako u crkvene strukture i ona predstavljaju konkretan znak vjere u Boga.« [27]

f. Dan mladih kao "iskustvo sveopćeg bratstva"

SDM mora biti prilika za susret mladih općenito, a ne samo mladih katolika. »Svaka mlada osoba ima što reći drugima, ima nešto reći odraslima, ima nešto reći svećenicima, redovnicama, biskupima i Papi!« [28].

U tome smislu, dijecezanska / eparhijska proslava SDM-a može biti pravo vrijeme za zbližavanje i razgovor sa svim mladim ljudima koji žive na određenom teritoriju, bez obzira na njihovu vjeru, svjetonazor ili uvjerenja. Svaka mlada osoba trebala bi se osjećati pozvanom da u tome sudjeluje i da bude toplo prihvaćena. Potrebno je »izgrađivati pastoral mladih koji može stvarati prostore uključivanja gdje će biti mjesta za sve mlade i gdje će se

zbijski pokazati da smo Crkva čija su vrata svima otvorena.« [29]

5. Aktivno sudjelovanje mladih

Kao što smo već naglasili, važno je da oni koji rade u pastoralu mladih sve više paze na to da se mlade uključi u sve faze pastoralnih priprema i planiranja SDM, u skladu sa sinodsko-misionarskim stilom, cijeneći njihovu kreativnost, jezik i metode djelovanja primjerene njihovoj dobi. Tko poznaje jezik i probleme svojih vršnjaka bolje od njih samih? Tko je sposobniji od njih doprijeti do njih kroz umjetnost, putem društvenih mreža itd.?

Svjedočenje i iskustvo mladih koji su ranije sudjelovali na međunarodnom SDM-u zaslužuju istaknuto mjesto u pripremi dijecezanskog / eparhijskog događaja.

U nekim partikularnim crkvama, mlade koji su sudjelovali na nekom od međunarodnih SDM-a ili koji su pomagali u organiziranju inicijativa namijenjenih mladima na nacionalnoj i dijecezanskoj / eparhijskoj razini uključivalo se u osnivanje pastoralnog tima mladih u najrazličitijim područjima: župskom, dijecezansko / eparhijskom, nacionalnom itd. To pokazuje da kad se mladi osobno uključe i preuzmu glavnu ulogu u provedbi stvarno značajnih događaja, oni s velikom lakoćom prihvaćaju ideale koji su nadahnuli te događaje kao svoje vlastite, umom i srcem shvaćaju njihovo značenje, oduševljavaju se za njih i spremni su posvetiti vrijeme i energiju dijeljenju tog događaja s drugima. Snažna iskustva vjere i služenja često dovode do spremnosti za sudjelovanje u redovnom pastoralu mjesne Crkve.

Ponovno želimo potvrditi da moramo imati hrabrosti uključiti mlade i povjeriti im aktivne uloge. I to kako one mlade koji dolaze iz raznih pastoralnih stvarnosti prisutnih u biskupiji, tako i one koji ne pripadaju nijednoj zajednici, skupini mladih, udruzi ili pokretu. SDM na dijecezanskoj / eparhijskoj razini može biti prekrasna prilika za isticanje bogatstva mjesne Crkve, izbjegavajući da se mladi koji su manje prisutni i manje "aktivni" u već konsolidiranim pastoralnim strukturama osjećaju isključenima. Svi se moraju osjećati "posebnim uzvanicima", svi se moraju osjećati prihvaćenima i voljenima u svojoj neponovljivoj jedin-

catosti te ljudskom i duhovnom bogatstvu. Na taj način taj dijecezanski / eparhijski događaj može biti zgodna prilika za poticanje i prihvaćanje svih onih mladih koji možda traže svoje mjesto u Crkvi, a još ga nisu pronašli.

6. Godišnja poruka Svetog Oca za SDM

Svake godine prije dijecezanske / eparhijske proslave SDM-a Sveti Otac objavljuje Poruku mladima. Zato je dobro da pripremni sastanci i sam dijecezanski / eparhijski SDM budu nadahnuti riječima koje je Sveti Otac uputio mladima, posebno biblijskim odlomkom predloženim u Poruci.

Bilo bi, usto, važno da mladi Riječ Božju i riječi Crkve čuju "uživo" s usana ljudi koji su im bliski, ljudi koji jako dobro poznaju njihov karakter, povijest, ukuse, teškoće i borbe, očekivanja i nade. Oni znaju kako najbolje primjenjivati biblijske i tekstove Učiteljstva Crkve na konkretne životne prilike u kojima se nalaze mladi koje imaju pred sobom. To posredovanje, koji se odvija u katehezi i dijalogu, također će pomoći mladima da znaju razaznati one specifične načine na koje i sami mogu svjedočiti Božju riječ koju su čuli i živjeti je u svakodnevnom životu, uosobiti je u obitelji, na radnome mjestu ili studiju i među prijateljima.

Smjer predložen u toj Poruci, koji ima za cilj pratiti put sveopće Crkve zajedno s mladima, mora se objasniti mudro i s velikom kulturnom osjetljivošću, vodeći računa o mjesnoj stvarnosti. Mogao bi također biti nadahnuće za pastoral mladih mjesne Crkve, ne zaboravljajući dvije važne linije djelovanja koja je naznačio papa Franjo, a to su *traženje* i *rast*. [30]

Ne smije se isključiti mogućnost da se tu Poruku prenosi i posredstvom različitih umjetničkih izraza i inicijativâ socijalnog karaktera, na što je pozvao papa Franjo u svojoj poruci za XXXV. SDM-a: »[ponudite] svijetu, Crkvi i drugim mladima nešto lijepo na duhovnom, umjetničkom i društvenom polju« [31]. Njezin bi se sadržaj, k tome, mogao preuzimati i u drugim važnim momentima pastoralne godine kao što su misijski mjesec, mjesec posvećen Božjoj riječ ili zvanjima, uvijek vodeći računa o uputama pojedine biskupske konferencije.

I na kraju, ali ne manje važno, Poruka Svetog Oca mogla bi poslužiti kao tema mno-

gih drugih susreta mlade, koje predlože oni koji rade u pastoralu mladih u mjesnoj Crkvi, udruge ili crkveni pokreti.

7. Zaključak

Proslava SDM-a na dijecezanskoj / eparhijskoj razini nedvojbeno predstavlja važnu etapu u životu svake partikularne Crkve, povlašteni trenutak susreta s mlađim naraštajima, oruđe evangelizacije svijeta mladih i dijaloga s njima. Ne zaboravimo da »Crkva ima toliko toga reći mladima, a i mladi imaju mnogo toga reći Crkvi«. [32]

Pastoralne smjernice sadržane na ovim stranicama zamišljene su kao pomoćno sredstvo koje predstavlja idealne motivacije i moguće praktične provedbe kako bi se SDM na dijecezanskoj / eparhijskoj razini pretvorio u priliku za otkrivanje potencijala za dobro, velikodušnost, žeđ za istinskim vrijednostima i velikim idealima koje svaka mlada osoba nosi u sebi. Zato još jednom potvrđujemo koliko je važno da partikularne Crkve posvete posebnu pažnju proslavi dijecezanskog / eparhijskog dana mladih, kako bi se mogao pravilno vrednovati. Ulagati u mlade znači ulagati u budućnost Crkve, to znači promicati zvanjâ i pokretati na učinkovit način

daljnju pripreme za obitelji sutrašnjice. Zato je to bitna zadaća svake mjesne Crkve, a ne tek aktivnost koja se pridodaje drugima.

Povjeravamo Blaženoj Djevici Mariji hod pastorala mladih u čitavome svijetu. Marija, kao što nas lijepo podsjeća papa Franjo u svojoj pobudnici *Christus vivit*, »gleda ovaj hodočasnički narod, narod mladih koje ljubi, koji je traže u tišini unatoč tome što na putu ima toliko buke, brbljanja i rastresenosti. No pred očima Majke ima mjesta samo za tišinu punu nade. I tako Marija ponovno osvjetljava našu mladost.« [33]

Sveti Otac Franjo dao je svoje odobrenje za objavljivanje ovog dokumenata

Iz Vatikana, 22. travnja 2021.

Na obljetnicu povjeravanja Križa SDM-a mladima

Kardinal Kevin Farrell
Prefekt

Alexandre Awi Mello, I. Sch.
Tajnik

(KTA/IKA)

[1] Ivan Pavao II., *Govor Kardinalskom zboru, Kuriji i Rimskoj prelaturi prigodom božićnog čestitanja*, u "Insegnamenti" VIII, 2 (1985), str. 1559-1560.

[2] Usp. Benedikt XVI., *Govor Svetoga Oca uzoritoj gospodi kardinalima, Rimskoj kuriji i papinskoj obitelji prigodom božićnog čestitanja*, u "Insegnamenti" VII, 2 (2011), str. 951-955.

[3] Franjo, *Angelus*, u "Insegnamenti" I, 2 (2013), str. 155.

[4] *Ibidem*.

[5] Usp. *Završni dokument XV. opće skupštine Biskupske sinode*, 4. U nastavku će se za taj dokument koristiti kratica ZD.

[6] Dikasterij za laike, obitelj i život »izražava posebnu revnu skrb Crkve za mlade, promičući njihov protagonizam usred izazova današnjeg svijeta. Podupire inicijative Svetog Oca na području pastorala mladih i stavlja se u službu biskupskih konferencija, međunarodnih pokreta i udruga mladih, promičući njihovu suradnju i organizirajući međunarodne susrete. Snažni trenutak njegova djelovanja je priprema svjetskih dana mladih« (Statut, čl. 8).

[7] ZD 119.

[8] Usp. *Ibidem*.

[9] Usp. Franjo, Homilija na misi na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja, u "L'Osservatore Romano", 23. studenoga 2020., str. 6. Predlaže se da se Svjetski dan mladih održava na isti datum kad i svetkovina Krista Kralja također u crkvama čiji obred ne predviđa takvu jednu proslavu ili koje je slave drugog datuma. Njihovi ordinariji imaju, ipak, pravo odlučiti drugačije.

[10] Ivan Pavao II., *Angelus*, u "Insegnamenti" VII, 2 (1984), str. 1298.

[11] Franjo, *Homilija na misi na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja*, u "L'Osservatore Romano", cit. čl.

[12] ZD 142.

[13] Franjo, pos. apost. pob. *Christus vivit* (ChV), 206.

[14] ZD 16.

[15] *Ibidem*.

[16] *Ibidem*, 142.

[17] Za dublje proučavanje doprinosâ SDM-a duhovnom hodu mladih, pogledati: Benedikt XVI., *Obraćanje Svetog Oca uzoritim kardinalima, Rimskoj kuriji i Papinskoj obitelji prigodom božićnog čestitanja (Discorso del Santo Padre agli Em.mi Signori Cardinali, alla Curia Romana e alla Famiglia pontificia, per la presentazione degli auguri natalizi)*, u "Insegnamenti", nav. dj.; Franjo, *Opća audijencija*, u "Insegnamenti" I, 2 (2013), str. 209-211.

[18] Usp. ZD 16 i 142.

[19] Franjo, *Opća audijencija*, u "Insegnamenti" I, 2 (2013), str. 210.

[20] ChV 206.

[21] ChV 211.

[22] ChV 240.

[23] Usp. ChV 240.

[24] ChV 174.

[25] Franjo, *Homilija na misi na Svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja*, u "L'Osservatore Romano", nav. čl.

[26] Usp. Franjo, Apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 2.

[27] ChV 238.

[28] Franjo, *Govor na molitvenom bdjenju u pripravi za Svjetski dan mladih*, u "L'Osservatore Romano", 10.-11. travnja 2017., str. 7.

[29] ChV 234.

[30] Usp. ChV 209.

[31] Franjo, *Poruka za XXXV. Svjetski dan mladih*, u "L'Osservatore Romano", 6. ožujka 2020, str. 8.

[32] Ivan Pavao II., Post. apost. pob. *Christifideles laici*, 46.

[33] ChV 48.

Zajednička izjava predsjednikâ CCEE-a i CEC-a povodom Vremena stvorenoga svijeta 2021.

Povodom „Vremena stvorenoga svijeta 2021.“ predsjednici CCEE-a i CEC-a Angelo Bagnasco i Christian Krieger potpisali su zajedničku izjavu koju donosimo u cijelosti:

Dom za sve? Obnoviti Božji oikos

»Gospodine moj, ako sam stekao milost u tvojim očima, nemoj mimoići svoga slugu« (Post 18, 3). U pustinji, dok je sjedio na ulazu u svoj šator u najtoplije doba dana, Abraham se pokazao gostoljubivim i velikodušnim i, zahvaljujući malo vode i komadu kruha podijeljenih s drugima, otkrilo mu se Božje obećanje. Starac, pun vjere, shvatio je da se siromaštvo duha sastoji u napuštanju svake preuzetne težnje da se pronade rješenja za sve probleme, stavljajući ponizno i strpljivo svaku nadu u Boga.

Biblijski znak Abrahamova šatora ove je godine izabran da predstavlja naše predano zalaganje oko skrbi za naš „zajednički dom“, skrbi za stvoreni svijet, u duhu prihvaćanja i dijaloga.

Mudrost tog biblijskog teksta baca svjetlo na put i djelovanje Crkava u Europi, koje žele osnažiti svoje predano zalaganje oko očuvanja stvorenoga svijeta, da bi se tako mogao obnoviti Božji *oikos*, kako glasi tema izabrana za ovogodišnju proslavu Vremena stvorenoga svijeta, kako bi svijet mogao postati domom za svu Božju djecu, bez isključivanja bilo koje vrste.

Oikos, na grčkom, znači 'dom', ono što je domaće i poznato, ono čemu se posvećuje brigu, što predstavlja zajednički interes, ali i zajedničku odgovornost. Zato obnoviti Božji *oikos*, zajednički dom koji dijelimo, pretpostavlja prije svega činiti sve što je u našoj moći kako bi se cijelu ljudsku obitelj ujedinilo u traženju cjelovitog i održivog razvojem koji će svi pravično dijeliti.

Takav razvoj zahtijeva da se poboljša kvaliteta našega odnosa sa Stvoriteljem, našega ljudskog života, naših odnosa s drugima i s prirodom. Duh nesebičnog prihvaćanja i iskrenog dijaloga koji je pokazao Abraham želi biti i za nas, europske kršćane, izraz ljubavi koja se daruje, rađajući ljudska i duhovna iskustva prožeta sviješću da svi, zajedno i bez isključivanja, nastanjujemo Božji *oikos*, zajednički dom koji je Bog povjerio nama, našoj zajedničkoj odgovornosti.

S pravim duhom prihvaćanja i dijaloga, želimo svojim razmišljanjima i svojom molitvom pridonijeti dvama važnim predstojećim sastan-

cima na vrhu koje su ove godine priredili Ujedinjeni narodi: to su Konferencija o bioraznolikosti, koja će se održati u Kunmingu u Kini, kao i 26. Konferencija stranaka o promjeni klime (COP 26), koja će se održati u Glasgowu, u Ujedinjenom Kraljevstvu. Mnogo od onoga što naše kršćanske Crkve u Europi mogu ponuditi kao doprinos međunarodnoj zajednici potječe od hrabrih inicijativa i dobrih praksi kojih je sve više u našim crkvenim zajednicama.

S istinskim osjećajem pripadnosti Kristovoj Crkvi, nastojimo biti velikodušni graditelji civilizacije koja cijeni i čuva sve što je ljudsko i koja zna dati pravu vrijednost onome što je Božji dar u životu ljudi.

Kada se nađemo pred pitanjem: »Dom za sve?«, to želi biti naš odgovor, utkan u dobru volju i konkretno zalaganje oko svakodnevnog obnavljanja Božjeg *oikosa*. Samo ako budemo znali provoditi u djelo pravdu i govoriti istinu koju nosimo u srcu, ako ne budemo nanosili štetu svome bližnjemu, tada ćemo biti dostojni »prebivati u šatoru Gospodnjem« (Ps 15 [14]) i njegov će "*oikos*" doista biti dom za sve.

Pozivamo sve kršćane u Crkvama u Europi, u župama, crkvenim zajednicama i svaku osobu dobre volje da poštuju Vrijeme stvorenoga svijeta, koje traje od 1. rujna do 4. listopada, i da to smatraju prigodom da se slavi dar stvaranja u ekumenskom duhu, ujedinjeni u molitvi i djelovanju. Pozivamo, k tome, sve na molitvu za svjetske sastanke na vrhu koji će se održati ove jeseni, to jest za Konferenciju Ujedinjenih naroda o bioraznolikosti i COP 26, kako bi bili povoljna prigoda da se poduzme potrebne korake koje zahtijeva klimatska izvanredna situacija.

26. kolovoza 2021.

Christian Krieger,
predsjednik CEC-a

Kardinal Angelo Bagnasco,
predsjednik CCEE-a

(IKA)

Priopćenje s 81. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, 13. i 14. srpnja 2021. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci održala je svoje 81. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog **kardinala Vinka Puljića**, predsjednika BK-a BiH. Sudjelovali su i ostali članovi BK-a BiH te **mons. Željko Majić**, delegat biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog **mons. Petra Palića**, koji je odsutan zbog zdravstvenih razloga kao i apostolski vizitator za župu Međugorje **mons. Henryk Hoser**. Delegati Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije **mons. Milan Stipić**, vladika križevački, i **mons. Franc Šuštar**, pomoćni biskup ljubljanski, prenijeli su pastirima biskupijskih zajednica u Bosni i Hercegovini izraze blizine te ih ukratko upoznali s najvažnijim crkvenim događanjima u posljednje vrijeme u svojim zemljama. U prvom dijelu zasjedanja sudjelovao je savjetnik Apostolske nuncijature u BiH **mons. Amaury Medina Blanco**.

Biskupi su prihvatili prijedlog novog saziva Pedagoškog vijeća katoličkih škola za Europu čiji će petogodišnji mandat započeti u rujnu 2021. godine. Također su dali potrebne smjernice za usklađivanje pojedinih akata koji reguliraju rad katoličkog školstva u BiH.

Biskupi su prihvatili Izvješće Nadzornog vijeća Caritas Bosne i Hercegovine o djelovanju Caritas BiH u 2020. godini.

Također su upoznati s aktivnostima Caritas BiH tijekom prošle 2020. godine kao i s činjenicom da je sve manje zanimanje inozemnih partnera i donatora za financiranje aktivnosti karitativnog djelovanja u BiH. Tijekom plodne diskusije bilo je riječi o konkretnim poteškoćama s kojima se u svom radu susreću dijecezanski Caritasi i Caritas BiH čije djelovanje na socijalnom planu često nije dovoljno vrjednovano niti dana potrebna potpora sa strane brojnih institucija vlasti. Članovi Biskupske konferencije BiH dali su i potrebne smjernice za što bolju koordinaciju djelovanja spomenutih Caritas kao i za čuva-

nje dostojanstva ovih institucija koje imaju posebnu važnost za biskupijske zajednice i društvo uopće u Bosni i Hercegovini. I ovom prigodom su zahvalili svim karitativnim djelatnicima koji savjesno obavljaju povjerenu im zadaću, a posebno volonterima i svima koji daju potporu karitativnom djelovanju u ovoj zemlji u kojoj mnogi još uvijek trpe posljedice nedavnoga rata i brojnih nepravdi.

Pošto su saslušali izlaganje na temu apostolata duhovnih zvanja, sudionici zasjedanja su se najprije osvrnuli na rad biskupijskih djela za zvanja. Zahvalili su svima koji promiču ili se aktivno uključuju u ovaj blagoslovljeni način zauzimanja za buđenje duhovnih zvanja kod mladih da se odvažte slijediti Krista u svećeništvu ili redovništvu. Biskupi potiču sve obiteljske, župne, redovničke i sve druge zajednice da, uz brojne sadašnje molitvene inicijative na tom planu, još žarče i osobno i kao zajednica mole *Gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju*. Posebno potiču mlade obitelji da se ne boje otvoriti životu rađanjem djece koja su najveći blagoslov i Crkvi i narodu. Potiču sve da tim obiteljima budu istinska potpora. Suglasni su da su za pastoral zvanja nužni: temeljita molitva, pastoral obitelji i radosno svjedočenje Evanđelja. Potiču sve koji rade na buđenju i praćenju duhovnih zvanja na još bolju suradnju između obitelji, župa i odgojnih crkvenih institucija. Pozivaju sve one, koji su se odazvali Kristovu pozivu, da sveto i radosno žive svoje svećeništvo i redovništvo te svojim životom budu radosni navjesticitelji Evanđelja i svjedoci Krista koji je *Put, Istina i Život*.

Nakon što su upoznati s tijekom priprave i održavanja Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije pod geslom: Sve obnoviti u Kristu (usp. Ef 1,10), biskupi su razmotrili smjernice Tajništva Sinode iz Rima kojima se želi ostvariti otvorena i iskrena razmjena između toga središnjeg tijela i partikularnih Crkava širom svijeta u sinodskom hodu. U skladu s tim smjernicama, u nedjelju, 17. listopada 2021. uključit će se i sve biskupijske zajednice u

Bosni i Hercegovini u molitvenu pripravu za sljedeću Biskupsku sinodu koja će se održati u listopadu 2023. godine na temu: „*Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*“.

Biskupi pozivaju sve članove svojih biskupijskih zajednica kojima je to moguće, a posebno one koji obilježavaju 25., 50. ili 60. obljetnicu braka da u nedjelju 25. srpnja 2021. dođu u crkvu Svete Obitelji na Kupresu te sudjeluju na proslavi 4. Obiteljskog dana u Bosni i Hercegovini. Također pozivaju sve župne i druge crkvene zajednice da te nedjelje obilježe *1. Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba* koristeći materijale Dikasterija za laike, obitelj i život objavljene na mrežnoj stranici Katoličke tiskovne agencije BK-a BiH i na biskupijskim i drugim crkvenim mrežnim stranicama s ciljem uključivanja djedova, baka i starijih osoba u obiteljsko okruženje.

Biskupi zahvaljuju svima koji aktivno u dušobrižništvu sudjeluju u obilježavanju Godine Sv. Josipa i Godine Božje Riječi te potiču i sve ostale da to učine u skladu s pastoralnim smjernicama i svojim mogućnostima.

Prihvaćen je prijedlog Caritasa da Biskupska konferencija BiH bude pokrovitelj jednodnevnog susreta predstavnika crkvenih ustanova iz BiH, koje rade s djecom, mladima i ranjivim skupinama.

Nakon što su upoznati sa započetim projektom Europskog centra Banjolučke biskupije u bivšem trapističkom samostanu *Marija Zvijezda*, biskupi i ovom prigodom pozivaju mjerodavne vlasti na povrat imovine svima kojima je ona oduzeta u vremenu nakon Drugog svjetskog rata, a posebno one imovine koja je bespravno otuđena mnogima u ovoj zemlji. Također pozivaju predstavnike vlasti na donošenje zakona kojima će se ispravljati brojne nepravde i neće se stvarati nove koje bi mogle biti uzrok budućih nesporazuma i mogućih sukoba imajući na umu da je samo mir utemeljen na pravdi dugotrajan i na dobro svih građana ove zemlje.

Na blagdan Sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika Banjolučke biskupije i naslovnika katedrale, 15. srpnja bit će euharistijsko slavlje u katedrali u 10 sati. Predsjedat će kardinal Puljić, a prigodnu propovijed uputit će biskup Komarica.

Biskupi su, 13. srpnja 2021. u dvorani Biskupskog ordinarijata nazočili premijernom prikazivanju dokumentarnog filma Udruge *Nazaret* pod naslovom: *Stradanje župe Barlovci u vremenu od 1992. do 1995. godine*.

Banja Luka, 14. srpnja 2021.

Tajništvo BK-a BiH

Proslavljen patron Sv. Bonaventure u Banjoj Luci te 140. obljetnica Banjolučke biskupije

U četvrtak, 15. srpnja 2021. svečanim euharistijskim slavljem u stolnoj crkvi Sv. Bonaventure u Banjoj Luci proslavljen je nebeski zaštitnik Banjolučke biskupije i naslovnik katedrale te obilježena 140. obljetnica postojanja spomenute biskupije. Ujedno je biskup banjolučki **mons. Franjo Komarica** proslavio 75. obljetnicu života i 35 godina biskupske službe.

Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski **kardinal Vinko Puljić**, predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, u zajedništvu s nadbiskupom zadarskim **mons. Želimirom Puljićem**, predsjednikom Hrvatske biskupske konferencije i biskupom Komaricom te nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH **mons. Tomom Vukšićem**, pomoćnim biskupom ljubljanskim **mons. Francom Šuštarom** i pomoćnim biskupom banjolučkim **mons. Markom Semrenom**. Na misno slavlje okupili su se svećenici iz cijele Banjolučke biskupije pa ih je u koncelebraciji bilo oko 40. Sudjelovale su i brojne redovnice raznih družbi, a domaćim vjernicima pridružili su se časnici i vojnici katolici iz Oružanih snaga u Banjoj Luci te dio onih koji su davno prognani ili otišli iz grada na Vrbasu, a rado dođu u svoj kraj kad im je to moguće.

Prije misnog slavlja čestitku biskupu Komarici u ime cijele biskupije izrekao je biskup Semren koji je pozvao sve da usmjere svoje molitve, razmišljanja i djela na Isusa Krista slaveći Sv. Bonaventuru te 140. obljetnicu uvođenja redovite crkvene hijerarhije u BiH, 75. godišnjicu rođenja i 35. biskupstva ordinarija dr. Franje Komarice. „Na slavlje obljetnica obvezuje nas naša savjest, budući naši naraštaji, naša prošlost i naša sadašnjost. Obljetnice nas obvezuju da se i dalje nadahnjemo na uzoru koga slijedimo na Isusu Kristu. One nas pozivaju da osluhnemo što nam Bog govori kroz našu prošlost i što nam sada govori, na što nas poziva. One nas potiču na zahvalnost Bogu i tolikima koji nas vode Bogu, i tolikima koje mi vodimo Bog“, kazao je biskup Semren koji se potom obratio slavlje-

niku biskupu Komarici te poručio: „U vašem 75-godišnjem, 35-godišnjem biskupskom životu velika su vidljiva djela. Stoga smo zahvalni Bogu što je po Vama dobro učinio u Crkvi, u Banjolučkoj biskupiji u domovini i u svijetu i toplo Vas preporučujemo moćnom zagovoru sv. Bonaventure i neizmjerne ljubavi BDM i Božjem milosrđu da ispunite plan koji Bog s Vama ima u vašem životu“.

Zahvaljujući na čestitci i pozdravu, biskup Komarica je poimence pozdravio kardinala Pujica i biskupe kao i sve nazočne te istaknuo da ga je, između ostalih, posebno obradovao dolazak bivšeg dugogodišnjeg kolege profesora u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu i brata u biskupstvu mons. Želimira Puljića koji ga je htio iznenaditi pa se nenajavljeno toga jutro pojavio pred njegovim vratima.

„Ovim svečanim liturgijskim slavljem, koje se zbiva u ovoj katedrali, ‘majci svih crkava’ naše mjesne Crkve, naše Banjolučke biskupije, mi želimo sebi najprije posvijestiti Božju istinu o nama – kao članovima Kristove Crkve, kako bismo zatim, svjesno, vjernički i iskreno rekli Trojedinom Bogu hvala: – najprije za njegov dar našeg života, za njegov dar naše pripadnosti Crkvi te ništa manje i za njegov dar našeg služenja u Crkvi i u ime Crkve brojnim našim suvremenima“, kazao je biskup Komarica na početku svoje propovijedi i potom protumačio prigodna misna čitanja.

Pošto je pojasnio da je Crkva Kristov utočište sigurnosti i zaštita i da će opstati na zemlji dok postoji ljudski rod kao i da je nepogrješiva na području onih istina koje njeni članovi moraju vjerovati kao i na području morala koji se treba obdržavati, prakticirati, biskup Komarica je kazao da upravo ovom prigodom želi posvijestiti same temelje identiteta članova mjesne Crkve, Banjolučke biskupije jer se spominju i 140. obljetnice uspostavljanja biskupije u sadašnjim njezinim granicama.

„Službeni nauk Crkve o jednoj biskupijskoj zajednici ističe da u biskupijama – u mjesnim Crkvama – širom svijeta postaje vidljiva jedna, sveta, katolička i apostolska Crkva. U svakoj od

biskupija, pa tako i u našoj, treba se moći prepoznati Kristovu Crkvu koja je – vjerna svome poslanju – uvijek na službi ljudskoj zajednici i koja je – svetošću i evanđeoskom revnošću svojih članova – kadra biti svojevrsni dragocjeni kvasac obnove konkretnog društva u kojem se ona nalazi... Kada je prije 140 godina, 5. srpnja 1881. tadašnji nasljednik apostola **Petra**, papa **Leon XIII.**, u okviru ponovnog uređenja redovite crkvene hijerarhije na području Bosne i Hercegovine, osnovao našu Banjolučku biskupiju, i tada je bilo na području naše biskupije župâ, – čak 23 – i u njima oko 35 000 katoličkih vjernika. Tadašnji katolici su živjeli svoju vjeru – uz Božju pomoć – kao i njihovi predci, u teškim životnim okolnostima, pod otomanskom, antikatoličkom vlašću. U mnogim stoljećima, prije dolaska te antikatoličke vlasti, na području današnje naše biskupije – pripadalo je najvećim dijelom zagrebačkoj biskupiji, a dijelovi bosanske, splitskoj, šibenskoj, kninskoj i modruško-krbavskoj biskupiji. Tada je ovdje bilo daleko više župa i samostana. Ogromna većina svih tadašnjih župâ i svi samostani su tijekom otomanskog vladanja prisilno uništeni i nisu se više obnovili“, kazao je biskup Komarica.

„Prestankom antikatoličke otomanske vlasti i nastupanjem novih društvenih i političkih povoljnijih okolnosti za slobodno ispovijedanje i prakticiranje vjere i života Crkve u njezinom organizacijskom obliku – uz Božju pomoć – što uključuje i djelovanje jedne novouspostavljene biskupijske zajednice, naše biskupije – papa Leon XIII. je izričito izrazio svoju brigu i obvezu da na području naše Vrhbosanske metropolije i naše biskupije „porastu mnogobrojni domaći svećenici, koji će se odlikovati neporočnim ćudoređem, odanom pobožnošću i gorljivom revnošću, dobro izobraženi u književnosti i znanostima, kako bi mogli s obilnim plodom obnašati sve svećeničke dužnosti i marljivo ulagati sve svoje snage za širenje vjere u svojim rodnim krajevima“, rekao je biskup Franjo te podsjetio da Banjolučka biskupija tijekom proteklih 140 godina svoga postojanja ima sedam duhovnih poglavara: – četiri apostolska upravitelja i tri rezidencijalna biskupa te jednog pomoćnog biskupa. „Od njih osmorice samo smo trojica rodnom iz neke od župâ naše biskupije“, pojasnio je biskup Komarica.

„Tijekom desetljeća svoga povijesnog hoda naša se Mjesna Crkva, – naša biskupija – povećavala i brojem vjernika i uspostavljanjem novih župa. Najviše vjernika je bilo koncem 30-ih godina prošlog stoljeća – oko 130 000. Dramatično vrijeme tog rata i poraća je posebno uništilo skoro jednu trećinu naše biskupije i njenih župa – kao i njenih svećenika i redovnika! Opet se ona brojčano oporavila, da bi se tijekom zadnjeg rata – 90-ih godina i poraća – uslijed planskog, nasilnog iskorjenjivanja katolika s područja više od dvije trećine biskupije broj njezinih vjernika smanjio na samo jednu četvrtinu onog broja od prije toga rata. Ni jedna katolička biskupija u Europi takvo što nije doživjela pod kraj 20. stoljeća“, istaknuo je pastir banjolučke mjesne Crkve koji je potom progovorio o životu sv. Bonaventure i poručio: „Sv. Bonaventura, uistinu veliki teolog i dušobrižnik, smatrao je sebe samo kao Božje sredstvo. To prepoznajemo i iz jedne njegove zapisane tvrdnje koja glasi: „Čovjek je u stanju riječi propovijedi samo onda razumjeti, ako Duh Sveti govori njegovu srcu. Mi, propovjednici i učitelji, pravimo samo vanjsku buku, ali ne postižemo s njom ništa, ako Duh Sveti ne djeluje po svojoj milosti u srcu onoga koji nas sluša.“

Na kraju propovijedi biskup Komarica je zahvalio „Bogu i svima onima, koji su mu tijekom brojnih godina predviđene pripreme, pomagali doći do oltara i Kristova ministerijalnog svećeništva“, zatim „Crkvi, na čelu s nezaboravnim svetim papom **Ivanom Pavlom II.**, za izuzetno povjerenje Božje koje sam prije više od 35 godina dobio mojim biskupskim ređenjem i službom... dragoj braći svećenicima i redovnicima, mojim dragocjenim suradnicima... i svim nazočnima i brojnim nenazočnim – dragim redovnicama i župljanima naših župa, kao i brojnim dobročiniteljima izvan naše biskupije, za nebrojene vidove i izraze dragocjene pomoći, u obnašanju moje zahtjevne službe u našoj Mjesnoj Crkvi, u našoj biskupiji“.

Tijekom Svete mise liturgijsko pjevanje animirale su sestre Klanjateljice Krvi Kristove s članicama katedralnog zbora.

Nakon Svete mise uslijedilo je druženje za zajedničkim stolom u biskupijskom dvorištu.

(KTA)

Svečano proslavljen Četvrti Obiteljski dan u BiH

U nedjelju, 25. srpnja, u prepunoj župnoj crkvi Svete Obitelji na Kupresu svečano je proslavljen 4. Obiteljski dan u BiH pod geslom „Obitelj – svjedočanstvo radosne ljubavi“.

Euharistiju je predslavio predsjednik BK-a BiH vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić** u zajedništvu s vrhbosanskim nadbiskupom koadjutorom **mons. Tomom Vukšićem** i predsjednikom Vijeća za obitelj BK-a BiH i pomoćnim biskupom banjolučkim **mons. Markom Semrenom**.

Za vrijeme mise obilježen je i Prvi Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba koji se, na poziv **pape Franje**, obilježava širom svijeta, na četvrtu nedjelju srpnja, pa tako i u BiH.

Molitva za obitelji i starije

Prije početka mise kupreški župnik **vlč. Tomislav Mlakić** pozdravio je nazočne i one koji su putem valova Radiotelevizije *Herceg Bosne* te Radija Marije BiH i drugih tv i radio-postaja pratili euharistijsko slavlje. Osobito je pozdravio djedove, bake i starije osobe i zahvalio im „za svjedočanstvo vjere i vjernosti“. Zamolio je ostavljene i osamljene stare osobe, u ime mlađih i onih koji su u punoj snazi, za oproštenje zbog neuzvraćene ljubavi.

Kardinal je, uvodeći u misno slavlje, pozdravio okupljene, čestitao svima Dan obitelji te svima koji slave jubilej svoga braka. Zahvalio je medijskim djelatnicama te čestitao imendan svima koji nose ime po Sv. Jakovu apostolu. Posebno je pozvao na molitvu za djedove i bake i starije osobe.

Vratiti radost obiteljskog zajedništva

Nakon što je naviješteno evanđelje kard. Vinko je u prigodnoj propovijedi podsjetio na riječi Sv. Ivana apostola da je Bog ljubav, javlja KTA.

„Znamo da se prava ljubav nikad ne zatvara u sebe nego se dariva. Trojedinu Bog koji je ljubav, htio je podijeliti božansku ljubav. Zato je stvorio čovjeka – muško i žensko i dao im zadatak da rađaju djecu. To je prva zapovijed u Svetom pismu. Zašto? Zato što je Bog, koji je ljubav, stvorio ljude na svoju sliku i priliku. Plod te ljubavi jesu djeca koja se rađaju u sura-

dnji roditelja s Bogom da donose život na ovaj svijet. Zato trebamo biti hrabri i ne dati se zavarati, zvesti i smutiti, ovim tobože u ime demokracije, stavovima koji su protiv tih Božjih zakona. Želimo na ovaj Dan na poseban način vratiti u svijest dostojanstvo obitelji. Ona je Božji dar, Božja ustanova i mi je moramo vrjednovati“, poručio je na početku vrhbosanski nadbiskup i podsjećajući na evanđeoski odlomak u kojem je prikazano kako Isus čudesno hrani mnoštvo ljudi ukazao na potrebu „hranjenja ljubavi koju je Bog utkao u čovjeka svojim stvaranjem“.

„Zato mi želimo obilježiti jubilej 25 i 50 ljeta bračnog zajedništva. U prvom redu zahvaljujemo Bogu jer je to Božji dar. Božji je dar da mi s Bogom smijemo surađivati i u toj ljubavi donositi živote na ovaj svijet, ali i moliti da ta vatra ljubavi živi i izgara da nikad ne posustanemo u Božjoj ljubavi“, kazao je kard. Vinko koji je potom osvrnuo i na mentalitet sebičnosti.

„Svjesni ste kako je ušao mentalitet sebičnosti: neću se patiti s djecom, dosta mi je dvoje djece. I onda imamo sebično društvo. Čudimo se kada dođu na vlast pa sebično reaguju. Ništa čudno jer su odgojeni za sebičnost. Koliko puta se zna reći: neću da se moje dijete pati ako sam se ja patio. Nema nikoga da je u životu uspio ako se nije napatilo. Moramo se učiti žrtvi i spremnosti da jedni s drugima izgaramo za Božju stvar“, poručio je te istaknuo kako se spominjući dana djedova, baka i starih „moramo vratiti radost obiteljskog zajedništva“.

Posvješćujući kako je obitelj prvo sjemenište gdje se odgajaju budući svećenici, redovnici i redovnice istaknuo je što bi značilo da nema prezbitera: „Izgubili bi sebe i svoj identitet. Zato je potrebno izmoliti nova zvanja. Nije čudo da je Isus pozvao: ‘Molite gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju’.“

Nadalje je potaknuo nazočne da ih ovaj Dan „utvrdi u vrednovanju Božji darova, svetosti braka, života, obiteljskog zajedništva i suradnje, ali potrebe da hranimo našu vjeru i ljubav kako bi imali iz čega gorjeti i živjeti“. „Ne dajmo se zbuniti javnim mnijenjem, politikom ni bilo kojom slobodom koja sebi daje za pravo

rušiti Božji zakon. Mi se držimo Božje riječi pa se nećemo izgubiti. Zato želim da nas ovo slavlje utvrdi u čvrstoj vjeri i poslanju da svatko od nas ostvaruje ono što mu Bog povjerava“, poručio je na kraju kardinal.

Krštenje i podjela apostolskih blagoslova

Nakon propovijedi vrhbosanski nadbiskup je krstio malog **Jakova**. Potom je blagoslovio nazočne koji su obilježavali srebrni i bračni jubi-

lej. Na kraju mise podijelio je i apostolske blagoslove za 35 bračnih parova koji su došli u kuprešku crkvu obilježiti 25 godina bračnog zajedništva i za jedan bračni par, **Stipu i Ružu Kovač**, koji su proslavili svoj zlatni pir.

Liturgijsko pjevanje animirala je etno grupa *Čuvarice* iz Prozora pod ravnanjem **Biljane Glibo**.

(Nedjelja.ba)

NUNZIATURA APOSTOLICA
IN BOSNIA ED ERZEGOVINA

Br. 1905-3

Sarajevo, 31. kolovoza 2021.

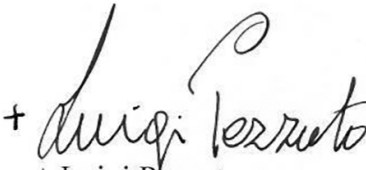
BK BiH

Gospodine Kardinale,

Dužnost mi je izvijestiti Vašu Eminenciju, kao nadbiskupa metropolitu i predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, da je Sveti Otac Franjo prihvatio moje odreknuće od služne apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini zbog navršene dobne granice.

Do dolaska mog nasljednika u Apostolskoj nuncijaturi kao otpravnik poslova ostaje prečasni mons. Amaury Medina Blanco, savjetnik.

Obnavljajući izraze dubokog poštovanja srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu.

+
+ Luigi Pezzuto
Apostolski nuncij

Uzoriti gospodin
kardinal VINKO PULJIĆ
nadbiskup metropolita vrhbosanski i
predsjednik BK BiH
SARAJEVO

Sarajevo

Datum: 21. srpnja 2021.
Broj: 433-01/2021

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ARCHIDIOECESIS VRHBOSNENSIS

Kaptol 7
BiH - 71000 SARAJEVO
Tel.: +387/33/ 208 878; 218 823
Fax: +387/33/ 212 937
E-mail: kaptolka@gmail.com

Predmet: Imenovanje ispovjednika u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske u Komušini, 14. i 15. kolovoza 2021.

Poštovana braćo svećenici!

U želji da se ovogodišnjim hodočasnicima u Nadbiskupijsko svetištu Gospe Kondžilske u Komušini i na brdu Kondžilu u prigodi svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije, 14. i 15. kolovoza, osigura dovoljan broj svećenika za Svetu ispovijed, ovim **imenujem svećenike ispovjednike**:

1. Mons. Sladan Ćosić, *generalni vikar*,
2. Preč. Mladen Kalfić, *kancelar*,
3. Preč. Vladimir Pranjić, *ekonom*;
4. Vlač. Ivan Rako, *profesor na KBF-u, Sarajevo*;
5. Vlač. Vlatko Rosić, *ravnatelj KŠC-a "Sv. Pavao", Zenica*;
6. Vlač. Mirko Ikić, *svećenik na službi u Ordinarijatu*;
7. Vlač. Vedran Ćosić, *student*;
8. Vlač. Josip Dedić, *prefekt u Sjemeništu "Petar Barbarić", Travnik*.

Svećenici ispovjednici trebaju biti na raspolaganju isključivo za Svetu ispovijed u subotu, 14. kolovoza, od 15 sati sve dok to bude potrebno, i u nedjelju, 15. kolovoza, od 7:30 do polaska procesije i na brdu Kondžilu. Neka stoga Svetu misu u naznačene dane slave privatno ili zajedno u Svetištu u Komušini, koje će se pobrinuti za smještaj i objede.

Iskreno zahvalan za Vaš doprinos u proslavi Velike Gospe u Komušini, molim zagovor Blažene Djevice Marije i zazivam Božji blagoslov!

Mladen Kalfić
Mladen Kalfić, kancelar

Mons. Tomo Vukšić
Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dostavlja se:

- Imenovanim svećenicima
- Župi i svetištu u Komušini
- Arhivu Vrhbosanske nadbiskupije

ID broj:
4201022500007

KM
Intesa Sanpaolo banka
154999500001338
UniCredit banka
3387202254303477

Devizni račun
Intesa Sanpaolo banka
SWIFT CODE: UPBKA22, IBAN: BA39154999500001338
UniCredit banka
SWIFT CODE: UNCRBA22, IBAN: BA393387204854307579

Seminar za ovlast ispovijedanja 2021.

Sarajevo, 1. i 2. rujna 2021.

Datum: 3. kolovoza 2021.

Broj: 454 /2021

U Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu, u srijedu 1. i u četvrtak 2. rujna 2021., održat će se Seminar za ovlast ispovijedanja 2021., na kojemu će predavači i ispitivači biti dr. sc. fra Velimir Valjan za moralnu teologiju, prof. dr. sc. Ilija Marković za kanonsko pravo, i mr. sc. mons. Tomo Knežević za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

Grada i literatura:

- **iz moralne teologije:** *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1699-2051; *Papinsko vijeće „Iustitia et pax“*, Kompendij socijalnog nauka Crkve, Zagreb 2005., br. 105 – 208; *Papinska biblijska komisija*, *Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja*, Zagreb, 2010.; Bernhard Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; Velimir Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.
- **iz kanonskog prava:** Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb 1985., str. 281-404.; BK BiH: “Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama”, *Vrhbosna* 3/1999., 322-327; Statut ŽEV-a, *Vrhbosna* 3/2000.; Primopredaja župe, *Vrhbosna* 2/1990.; Odredbe o zbirnim misama „Mox jugiter“, *Vrhbosna* 3/1991.; Statut SVVN, *Vrhbosna* 2/1992.; Pravilnik dekanske službe, *Vrhbosna* 4/1997., 394-396; Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 3/2005., 346-353.
- **iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral):** sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji još nemaju trajnu ovlast ispovijedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlast ispovijedanja dobivaju na temelju završenog studija teologije. Svećenici kojima je ovo treći Seminar polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast, a oni kojima je ovo drugi i prvi Seminar polažu samo pismeni test (vidi Dopis broj 781/2019 od 13. rujna 2019., *Vrhbosna* 3/2019, 196-198).

Svećenici koji ne mogu sudjelovati na Seminaru, dužni su to javiti matičnom Ordinarijatu ili Provincijalatu, koji će obavijestiti predsjednika Povjerenstva. Obavijesti poslane na bilo koji drugi način, neće biti uvažene.

Ordinarije i Provincijale čiji su svećenici u međuvremenu poslani na post-diplomski studij ili im je povjerena neka služba izvan matične biskupije ili provincije molim da o tome obavijeste predsjednika Povjerenstva kako bi se mogao imati točan uvid o svećenicima koji su započeli i završili Seminar, te dobili trajnu ovlast ispovijedanja.

Dnevni red, srijeda 1. rujna 2021.:

10,00-11,45	Predavanje i rasprava iz moralne teologije
12,00	Koncelebrirana sv. Misa s Nadbiskupom
13,00	Ručak
15,00-16,45	Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralala
17,00-18,45	Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
19,00	Večera

Dnevni red, četvrtak 2. rujna 2021.:

10,00-11,30	Usmeni ispit za kandidate koji nazoče trećem seminaru
10,00-11,30	Pismeni test za kandidate koji nazoče prvom i drugom seminaru
12,00	Koncelebrirana sv. Misa s Nadbiskupom
13,00	Ručak

Sudjelovanje na svim predavanjima je obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanjima, ne može pristupiti pismenom ili usmenom ispitu.

Seminar završava ručkom u četvrtak 2. rujna 2021., kojemu prethodi koncelebrirana sv. Misa s Nadbiskupom, na kojoj također treba sudjelovati.

Koncelebracija s Nadbiskupom sastavni je dio Seminara i obvezna je za sve sudionike. Potrebno je ponijeti albu i štolu.

Svećenici koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave ravnateljstvu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (Josipa Stadlera 5, tel. 033/584 060; e-mail ekonomat.vbs@gmail.com).

Uz bratski pozdrav u Gospodinu!

mons. Slađan Ćosić
Predsjednik Povjerenstva

Seminar za ovlast isповijedanja 2021.

Sarajevo, Vrhbosansko bogoslovno sjemenište
1. i 2. rujna 2021.

Popis svećenika sudionika

Treći Seminar

1. Fra Ivan MIJATOVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
2. Fra Goran BAREŠIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
3. Fra Mario DADIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
4. Fra Silvio ZLATAREVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
5. Fra Robert PEJIČIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
6. Fra Nikola JURIŠIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija

Drugi Seminar

1. Vlč. Ivan DRAGIČEVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Vlč. Stipica LEŠIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Vlč. Štefan MARKOVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
4. Fra Josip KAPETANOVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
5. Fra Nikola PEJČIN, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
6. Fra Stipe ROTIM, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
7. Fra Zlatko ĆORIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
8. Don Ante JUKIĆ, Mostarsko-Duvanjska biskupija
9. Don Antonio KREŠIĆ, Mostarsko-Duvanjska biskupija
10. Don Mate PEHAR, Mostarsko-Duvanjska biskupija

Prvi Seminar

1. Fra Renato GALIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
2. Vlč. Adnan Petar Mihael JAŠAREVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Vlč. Josip ANTUKIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
4. Vlč. Marin BABIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
5. Vlč. Sandro JUREŠIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
6. Vlč. Jadranko KURT, Vrhbosanska nadbiskupija
7. Vlč. Marcel TUNJIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
8. Vlč. Ante LJULJ, Vrhbosanska nadbiskupija
9. Fra Nikola NEIMAREVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
10. Fra Vincenzo KAJTAZI, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
11. Fra Stjepan ANTOLOVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
12. Fra Stjepan LUKAŠEVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

Svim župama i ustanovama Vrhbosanske nadbiskupije

Gradnja crkve u misiji Adea u biskupiji Kotido u Ugandi

Datum: 3. rujna 2021.

Broj: 508/2021

Na svom 81. redovitom zasjedanju u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2021., biskupi Biskupske konferencije BiH donijeli su zaključak o podržavanju misijske akcije pomoći u gradnji crkve u misiji Adea u biskupiji Kotido u Ugandi. Za gradnju ove crkve zadužen je vlč. Gabrijel Jukić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije. Ovakva misijska akcija nije novost jer se i prije pomagalo slične projekte a sada je, prema prosudbi biskupa, došlo vrijeme da se podrži gradnja još jedne nove crkve.

Imajući na umu da se tijekom godine skupljaju sredstva za različite potrebe Crkve, biskupi predlažu da **svaki župnik u svojoj župi odredi vrijeme i način prikupljanja pomoći** za ovu plemenitu akciju, s tim da se vjernike na vrijeme upozna s istom i pozove ih se sudjelovati u skladu sa svojim mogućnostima. Akcija će trajati od rujna tekuće godine do konca lipnja 2022. godine. Prikupljena sredstva treba predati Ekonomatu s naznakom: "Za gradnju crkve u misiji Adea u Ugandi".

Napominjem da se ova akcija **ne može organizirati na Misijsku nedjelju i na Bogojavljenje** kada se skuplja milodare za druge misijske potrebe. Budući da misije nisu samo karitativnog karaktera nego su one odraz vjere i pomažu rastu Katoličke Crkve, potičem da i ova akcija nadasve bude prožeta molitvom i duhom zajedništva s cijelom Crkvom.

Uz zahvalnost za pomoć i suradnju, na Vas i na sve vjernike zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Svim župama i ustanovama Vrhbosanske nadbiskupije

Završetak Godine Božje riječi

Datum: 3. rujna 2021.

Broj: 517/2021

Na svom 78. redovitom zasjedanju u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2020., biskupi Biskupske konferencije BiH proglasili su Godinu Božje riječi koja je započela na liturgijski spomendan sv. Jeronima, 30. rujna 2020., a završit će na isti dan 2021. godine. Uz Nedjelju Božje riječi koju je ustanovio papa Franjo i koju obilježavamo na Treću nedjelju u crkvenoj godini, željeli smo da se svi pojedinačno, ali i cijele župske zajednice *još više posvete čitanju, proučavanju, širenju i razmatranju Svetoga Pisma*. Zato smo sva naša okupljanja i pastoralne programe naših ustanova tematizirali Godinom Božje riječi u nadi da ćemo potaknuti na njezino čitanje, proučavanje i dosljednije življenje.

Uz pomoć naših dobročinitelja tiskali smo besplatne primjerke *Biblije za djecu* koju su mnogi već dobili i podijelili u svojim župama, a ubrzo bismo trebali tiskati *Bibliju za mlade* koja također treba postati važan dio života naših mladih i obitelji.

Godinu Božje riječi započeli smo svečanim Misnim slavljem u župi Bosansko Grahovo, a biskupi su odlučili da će **završetak obilježiti slavljenjem svete Mise u svojim katedralama** u Banjoj Luci, Mostaru i Sarajevu na spomendan sv. Jeronima, u četvrtak 30. rujna 2021. Potičemo Vas da se toga dana slavljenjem svete Mise u svojim župnim zajednicama i samostanima ujedinite s biskupima u molitvi i slušanju Božje riječi, te svoje vjernike još jednom potaknete na prijelaz i upoznavanje Svetog Pisma.

Uz zahvalnost za suradnju, na Vas i na sve vjernike zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Sarajevo

Datum: 7. rujna 2021.

Broj: 523/2020

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
 ARCHIDIOECESIS VRHBOSNENSIS

 Kaptol 7
 BiH - 71000 SARAJEVO
 Tel.: +387/33/ 208 878; 218 823
 Fax: +387/33/ 212 937
 E-mail: kaptolka@gmail.com

ŠESNAESTO HODOČAŠĆE
VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE I BANJALUČKE BISKUPIJE
U HRVATSKO NACIONALNO MARIJANSKO SVETIŠTE

Marija Bistrica, subota 9. listopada 2021.

»Blažena ti što povjerova« (Lk 1,45)

Unatoč brojnim poteškoćama i nevoljama kroz koje prolazimo, svećenici i vjernici Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije i ove godine će sudjelovati na **XVI. Hodočašću u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke**, koje će se održati **9. listopada 2021.**, na drugu subotu u mjesecu listopadu.

Hrvatski katolički narod se u molitvi Blaženoj Djevici Mariji kroz povijest utjecao za svih nedaća; stoga je i ovogodišnje hodočašće prigoda da jednim glasom molimo da Gospa, najvjernija zagovarateljica hrvatskog naroda, bude naša utjeha i zaštita u vremenu kušnje izazvane pandemijom koronavirusa, u kušnji beznađa i urušavanja kršćanskih vrijednota, te u brojnim osobnim kušnjama.

Potrebno je, dakle, da i ove godine ispunimo naš zavjet Majci Božjoj Bistričkoj, k Njoj dođemo i tako se susretnemo jedni s drugima. Dok nas je nedavni rat raspršio na sve strane Europe i svijeta, Marija, naša Nebeska Majka, nas okuplja oko sebe i čini da se uz Nju osjećamo povezani, kao što smo to bili na našim ognjištima. Stoga potičemo da u ovom marijanskom hodočašću jednako sudjeluju svećenici i vjernici iz Bosne i Hercegovine kao i oni koji žive u Republici Hrvatskoj, u europskim i drugim zemljama.

Vrijeme u kojemu živimo od nas zahtijeva jaku i hrabru vjeru. Odatle potreba da naše hodočašće obavimo vođeni riječima koje je sv. Elizabeta uputila Gospi kad joj je došla u posjet: *»Blažena ti što povjerova«* (Lk 1,45). Želimo ojačati svoju vjeru iz koje ćemo crpiti snagu i nadu u našem hodu za Isusom Kristom.

Odlučni da i ovogodišnje hodočašće organiziramo u skladu s mjerama koje svaka država usvaja i provodi u borbi protiv koronavirusa, molimo da se prijave hodočasnika iz Bosne i Hercegovine dostave direktno Svetištu u Mariji Bistrici ili Ordinarijatu u Sarajevu i Banjoj Luci najkasnije do 5. listopada 2021. U Svetište treba doći na vrijeme kako bi hodočasnici imali dovoljno vremena za pristupiti sakramentu sv. Ispovijedi i za obaviti osobnu pobožnost. **Slavlje svete Mise na otvorenom počinje u 11 sati, a pobožnost Križnog puta u 14.30.**

Uz iskreni pozdrav, želim uspješnu organizaciju hodočašća uz molitvu da nas u životu prati zagovor i zaštita naše nebeske Majke i Božji blagoslov!

Mladen Kalfić
 Mladen Kalfić, kancelar

Vinko kardinal Puljić
 Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup metropolit vrhbosanski

ID broj:
 4201022500007

KM
 Intesa Sanpaolo banka
 1549995000001338
 UniCredit banka
 3387202254303477

Devizni račun
 Intesa Sanpaolo banka
 SWIFT CODE: UPBKA22, IBAN: BA391549995000001338
 UniCredit banka
 SWIFT CODE: UNCRBA22, IBAN: BA393387204854307579

Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije
Ordinarijatu Mostarsko-Duvanjske i Trebinjsko-Mrkanske biskupije
Ordinarijatu Banjolučke biskupije
Provincijalatu Franjevačke provincije Sv. Križa – Bosna Srebrena
Provincijalatu Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM

Rezultati usmenih i pismenih ispita na Seminaru za ovlast ispovijedanja u 2021. godini (Sarajevo, 1.–2. rujna 2021.)

Datum: 13. rujna 2021.
Broj: 531/2021

Dopisom br. 454/2021. od 3. kolovoza 2021., u svojstvu predsjednika Povjerenstva za jurisdikcijske ispite najavio sam Seminar za ovlast ispovijedanja za 2021. godinu, a koji je održan u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u danima 1. i 2. rujna 2021., uz sudjelovanje članova Povjerenstva: dr. sc. fra Velimira Valjana, OFM – moralna teologija; prof. dr. sc. vlč. Ilije Markovića – kanonsko pravo; mr. sc. mons. Tome Kneževića – pastoralna teologija (liturgijski pastoral). Tijekom Seminara, Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, predslavio je koncelebrirano misno slavlje i uputio svoju pastirsku poruku.

U srijedu, 1. rujna o.g., uz prisustvo polaznika Seminara, njih ukupno 28, održana su predavanja na slijedeće teme: *“Sakrament Ispovijedi”* – dr. Valjan; *“Kažnjivo djelo pobačaja u važjećem kanonskom zakonodavstvu”* – dr. Marković; *“Liturgija i pučka pobožnost”* – mons. Knežević.

U četvrtak, 2. rujna o.g., svi polaznici Seminara pristupili su usmenim i pismenim ispitima koje su *uspješno položili* te Povjerenstvo predlaže da nadležni Ordinarij učini kako slijedi:

- podijeli **trajnu ovlast ispovijedanja** polaznicima III. Seminara:

- Fra Ivan Mijatović, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Goran Barešić, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Mario Dadić, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Silvio Zlatarević, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Robert Pejičić, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Nikola Jurišić, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija.

- produži **ovlast ispovijedanja za još jednu godinu** polaznicima II. i I. Seminara:

- Vlč. Ivan Dragičević, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Stipica Lešić, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Štefan Marković, Vrhbosanska nadbiskupija
- Fra Josip Kapetanović, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Nikola Pejčin, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Stipe Rotim, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Zlatko Ćorić, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
- Don Ante Jukić, Mostarsko-duvanjska biskupija
- Don Antonio Krešić, Mostarsko-duvanjska biskupija
- Don Mate Pehar, Mostarsko-duvanjska biskupija
- Fra Renato Galić, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija

- Vlč. Josip Antukić, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Marin Babić, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Sandro Jurešić, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Jadranko Kurt, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Marcel Tunjić, Vrhbosanska nadbiskupija
- Vlč. Ante Ljulj, Vrhbosanska nadbiskupija
- Fra Nikola Neimarević, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Vinćenzo Kajtazi, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Stjepan Antolović, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Fra Stjepan Lukašević, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
- Vlč. Adnan Petar Mihael Jašarević, Vrhbosanska nadbiskupija.

Povjerenstvo je primilo na znanje obavijest da na Seminaru neće više sudje-lovati svećenici koji trenutno pastoralno djeluju izvan matične Nad/biskupije ili Provincije, kao i oni koji su poslani na poslijediplomski studij:

- Vlč. Fabijan Štedul, Vrhbosanska nadbiskupija
- Don Petar Filipović, Mostarsko-Duvanjska biskupija
- Don Domagoj Markić, Mostarsko-Duvanjska biskupija
- Fra Robert Kavelj, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
- Fra Dragan Bolčić, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija.

Uz napomenu da će rezultati ispita biti objavljeni u idućem broju *Vrhbosne*, srdačno Vas pozdravljam,

odani u Kristu,

mons. Slađan Ćosić
Predsjednik Povjerenstva

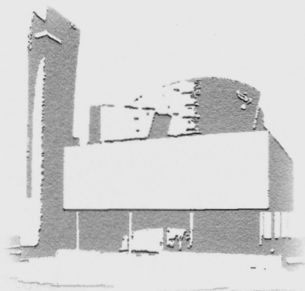
VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ŽUPA SVETOG JURAJA MUČENIKA - VITEZ
FILIJALNA CRKVA SVETOG BLAŽA MUČENIKA

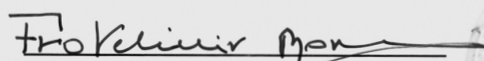
POVELJA

U ime Presvetog Trojstva
Oca, Sina i Duha Svetoga!

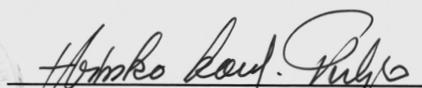
Za pontifikata pape Franje,
nadbiskupa vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića,
i župnika fra Velimira Bavrke
župljani župe svetog Juraja mučenika
uz pomoć dobročinitelja
započese gradnju filijalne crkve
svetog Blaža mučenika na Žumama.

Kamen temeljac blagoslovi
nadbiskup vrhbosanski uzoriti kardinal Vinko Puljić
24. srpnja 2021. godine.

Fra Velimir Bavrka, župnik

Vinko kardinal Puljić

**VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ŽUPA SV. MARKA EV. GRADAČAC**

*Na slavu i čast Presvetog Trojstva,
u vrijeme pontifikata pape Franje,
nadbiskupa Vinka kardinala Puljića,
župnika Marka Hrskanovića,
na spomendan sv. Antuna Padovanskog,*

13. lipnja 2021.,

*u drugoj godini pandemije covid-19,
ovu crkvu utemeljenu 1888.,
obnovljenu i opremljenu novim kamenim oltarom,*

POSVETI

*te u oltar položi relikvije sv. Antuna Padovanskog,
mons. Tomo Vuksić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski.*

*U ovom trenutku župa ima oko 250 župljana sa stalnim boravkom,
a više od 1000 je iseljeno od 1992. godine zbog ratnih i drugih okolnosti.
U obnovi crkve su sudjelovali župljani i drugi pojedinci, te privrednici i ustanove u BiH
i Republici Hrvatskoj, što se može vidjeti u arhivi župe.*

U ime župnih vijetnika:

*Anto Dujaković
Mato Šokčević*

U ime župne molitvene grupe:

*Ljubica Jurić
Luca Petrović*

Mons. Tomo Vuksić,

nadbiskup koadjutor vrhbosanski

*Marko Hrskanović, župnik
Marko Hrskanović*

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ŽUPA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U NEBO - OSOVA

POVELJA

U IME PRESVETOGA TROJSTVA:
OCA, SINA I DUHA SVETOGA!

U VRIJEME PONTIFIKATA PAPE FRANJE,
VRHBOSANSKOGA NADBISKUPA VINKA KARDINALA PULJIĆA,

ŽUPNIKA FRA ANTUNA PERKOVIĆA,

NA ČAST UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U NEBO,

DANA 5. RUJNA 2021. GODINE,

VINKO KARDINAL PULJIĆ,
NADBISKUP I METROPOLIT VRHBOSANSKI,

BLAGOSLOVIO JE OBNOVLJENU ŽUPNU CRKVU I
POSVETIO OLTAR.

U OLTAR SU UGRAĐENE MOĆI SVETIH GENEROŠA I AMANDA.

FRA ANTUN PERKOVIĆ
ŽUPNIK

Fra Antun Perković

VINKO KARDINAL PULJIĆ
NADBISKUP

Vinko kard. Puljić

Dozvole

Dopis broj 386/2021 od 30. lipnja 2021.: Dozvola za sanaciju krova župne crkve i župne kuće u župi Sv. Luke Novi Grad u Sarajevu.

Dopis broj 387/2021 od 30 lipnja 2021.: Dozvola za rekonstrukciju župne kuće u župi Sv. Leopolda Mandića Dragunja.

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Ivanu Lovriću dopuštena ekskardinacija iz Vrhbosanske nadbiskupije i dopuštena inkardinacija u biskupiju New York (dekret broj 346/2021 od 18. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Josip Senjak razriješen je službe župnika u župi Sv. Vida mučenika u Vidovicama i stavljen na raspolaganje Zagrebačkoj nadbiskupiji na tri godine (dekret broj 351/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Marijan Brkić razriješen je službe župnika u župi Sv. Ante Padovanskog u Vukanovićima te je imenovan župnikom župe Sv. Vida mučenika u Vidovicama (dekret broj 352/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Slaviša Stavnjak imenovan je župnikom župe Sv. Ante Padovanskog u Vukanovićima (dekret broj 353/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Pavao Brajinović razriješen je službe župnika u župi Srca Marijina u Posavskoj Mahali te je stavljen u svećeničku mirovinu (dekret broj 354/2021 od 17. lipnja 2021.).

Preč. gosp. Mato Majić razriješen je službe župnika katedralne župe Srca Isusova u Sarajevu i dekana Sarajevskog dekanata te je imenovan župnikom župe Srca Marijina u Posavskoj Mahali (dekret broj 355/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Oliver Jurišić, razriješen je službe vicerektora u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu te je imenovan župnikom katedralne župe Srca Isusova u Sarajevu (dekret broj 356/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Adnan Petar Mihael Jašarević imenovan je župnim vikarom katedralne župe Srca Isusova u Sarajevu (dekret broj 357/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Ilija Orkić razriješen je službe župnika u župi Sv. Ane u Radunicama te je imenovan župnikom župe Glavosjeka Sv. Ivana Krstitelja u Odžaku i v. d. dekanom Doborskog dekanata (dekret broj 358/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Ivan Dragičević razriješen je službe župnog vikara u župi Glavosjeka Sv. Ivana Krstitelja u Odžaku i upravitelja župe Rođenja BDM-a u Brusnici te je imenovan župnikom župe Gospe Žalosne u Čardaku i pastoralnim suradnikom NCM-a *Ivan Pavao II.* (dekret broj 359/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Mato Mikičić razriješen je službe župnika župe Kraljice Krunice u Krepšiću te je imenovan župnikom župe Rođenja BDM-a u Brusnici (dekret broj 360/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Pavo Kopic razriješen je službe župnika župe Gospe Žalosne u Čardaku te je imenovan župnikom župe Kraljice Krunice u Krepšiću (dekret broj 361/2021 od 17. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Drago Perković, OFM, razriješen je službe župnika župe Sv. Ane u Banbrdu te je imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a u Kreševu (dekret broj 372-1/2021 od 25. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Ivica Tomas, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a u Tolisi te je imenovan župnikom župe Sv. Ane u Bandbrdu (dekret broj 372-2/2021 od 25. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Dario Matanović, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a u Tolisi (dekret broj 373-1/2021 od 29. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Nikola Matošević, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Gornji Vakuf/Uskoplje (dekret broj 373-2/2021 od 29. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Antonio Baketarić, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Duha Svetoga u Novoj Biljoj (dekret broj 373-3/2021 od 29. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Ivan Matijević, mladomisnik, imenovan je pastoralnim suradnikom u NCM-u *Ivan Pavao II.* (dekret broj 381/2021 od 29. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Domagoj Matijević, mladomisnik, imenovan je osobnim tajnikom i bilježnikom u uredu vrhbosanskog nadbiskupa uzoritog Vinka kard. Puljića (dekret broj 382/2021 od 29. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Ivan Mijać, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Presvetoga Trojstva u Novom Travniku (dekret broj 383/2021 od 29. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Marinko Filipović razriješen je službe župnika župe Presvetoga Trojstva u Novom Sarajevu te je imenovan župnikom župe Sv. Ane u Radunicama (dekret broj 393/2021 od 30. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Dražen Kustura, predstojnik Ureda za odnose s javnošću i glasnogovornik Vrhbosanske nadbiskupije, imenovan je župnikom župe Presvetoga Trojstva u Novom Sarajevu (dekret broj 394/2021 od 30. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Pavo Filipović, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a u Tolisi (dekret broj 395/2021 od 30. lipnja 2021.).

Vlč. gosp. Vedran Ćosić razriješen je službe župnog vikara u župi Rođenja Sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovićima te je poslan na studij psihologije u Rim (dekret broj 404/2021 od 5. srpnja 2021.).

Vlč. gosp. Fabijan Štedul razriješen je službe osobnog tajnika i bilježnika u uredu vrhbosanskog nadbiskupa uzoritog Vinka kard. Puljića te je poslan na studij kanonskog prava u Rim (dekret broj 405/2021 od 5. srpnja 2021.).

Vlč. gosp. Ivan Tomić razriješen je službe župnika župe Sv. Ivana Krstitelja - Uzdol i stavljen je na raspolaganje Šibenskoj biskupiji *ad experimentum* na godinu dana (dekret broj 454/2021 od 5. kolovoza 2021.).

Vlč. gosp. Ivan Ivančević razriješen je službe župnika župe Sv. Ilije Proroka - Solakova Kula i župe Presvetog Srca Isusova - Obri te je imenovan župnikom župe Sv. Ivana Krstitelja - Uzdol (dekret broj 455/2021 od 5. kolovoza 2021.).

Vlč. gosp. Marin Marić imenovan je župnikom župe Sv. Ilije Proroka - Solakova Kula i župe Presvetog Srca Isusova - Obri (dekret broj 456/2021 od 5. kolovoza 2021.).

Vlč. gosp. Robert Čabraja, trajni đakon, dobio je suglasnost za prijelaz u Križevačku eparhiju i na grkokatolički obred (dekret broj 342-01/2021 od 20. srpnja 2021.).

Vlč. gosp. Robert Slišković, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Kreševu (dekret broj 461/2021 od 6. kolovoza 2021.).

Kronika Vinka kard. Puljića od 1. lipnja do 31. kolovoza 2021.

1. lipnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je u pratnji vlč. dr. Tome Mlakića pošao na sjednicu MRV-a kojom je predsjedao.

U 15:00 nadbiskup se susreo s: pomoćnim biskupom banjolučkim mons. Markom Semrenom, generalnim tajnikom BK-a BiH mons. Ivom Tomaševićem, kupreškim župnikom vlč. Tomom Mlakićem i župnikom u Glamoču vlč. Markom Crnjakom. Povod susretu bila je organizacija dana obitelji BK-a BiH.

U 17:00 nadbiskup je predsjedao sjednicom stalnog vijeća BK-a BiH održanoj u nadbiskupskoj rezidenciji. Uz Nadbiskupa sjednici su nazočili: vrhbosanski nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić, banjolučki pomoćni biskup mons. Marko Semren i generalni tajnik BKBiH mons. Ivo Tomašević.

U 18:15 nadbiskup je pohodio bogoslovsku zajednicu u VBS-u i predsjedao misnim slavljem, a nakon toga se zadržao na večeri.

2. lipnja 2021.

U 9:00 nadbiskup se susreo s nadbiskupom koadjutorom mons. Tomom Vukšićem i generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem.

U 10:30 nadbiskup je primio g. Ivu Anđelića.

U 11:30 nadbiskup je primio don Davora Topića, župnika župe Sv. Josipa u Zenici.

U 12:00 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

3. lipnja 2021.

U 10:30 nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem u sarajevskoj katedrali povodom svetkovine Presvetoga tijela i krvi Kristove - Tijelova uz koncelebraciju nadbiskupa koadjutora i još 15-ak svećenika.

4. lipnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je primio predstavnike HKD Napredak: dr. sc. Nikolu Čiču, predsjednika, g. Josipa Križanovića, dopredsjednika i gđu. Ivanu Lukić, tajnicu.

U 11:00 nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara i Antu Zubaka.

5. lipnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u župnoj crkvi Sv. Ane u Žabljaku pod kojim je podijelio sakrament svete potvrde 10 krizmanika. U koncelebraciji su uz župnika bila još četvorica svećenika iz obližnjih župa dekanata.

Nakon ručka nadbiskup je nastavio put prema Brčkom.

U 17:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom u župi Brčko pod kojim je krizmao 5 krizmanika. U istoj župi nadbiskup je ostao na večeri i noćenju.

6. lipnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom u župi Imena Marijina Oštra Luka-Bok, pod kojim je podijelio sakrament svete potvrde za 26 krizmanika. Nakon ručka u župnoj kući nadbiskup se vratio u Sarajevo.

7. lipnja 2021.

U 14:00 nadbiskup je išao na pregled kod oftamologa u polikliniku Agram u Sarajevu.

U 16:00 nadbiskup je primio Raffaella Fabrinija i njegovu suprugu Mariju, obitelj koja je dio zajednice *Missio ad Gentes* u Sarajevu.

8. lipnja 2021.

U 9:30 nadbiskup je predsjedao sjednicom Sinode Vrhbosanske nadbiskupije u prostoriji ma Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog.

9. lipnja 2021.

U 10:30 nadbiskup je predsjedao sjednicom Upravnog odbora Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskup je u svojoj rezidenciji dao intervju za TV *Maria Vision* iz Međugorja.

U 16:00 nadbiskup je primio vlč. Ivana Dragičevića, župnog vikara u Odžaku.

10. lipnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je primio đakone koji su kroz proteklu godinu pohađali đakonski praktikum te im podijelio diplome o uspješno pohađanom praktikumu i položenom ispitu nakon đakonskog praktikuma.

U 11:30 nadbiskup je primio preč. dr. Darka Tomaševića, dekana KBF-a u Sarajevu.

U 14:00 nadbiskup je krenuo prema župi Vir pokraj Posušja gdje je u 18:00 slavio svetu misu uočnicu svetkovine Presvetog Srca Isusova. U koncelebraciji je bio župnik-domaćin don Marin Krešić i posuški dekan fra Mladen Vukšić.

11. lipnja 2021.

U 10:30 nadbiskup je predsjedao svetu misu u katedrali povodom proslave patrona ove župe. Nakon svete mise župnik vlč. Mato Majić ga je ugostio na ručku zajedno s drugim svećenicima suslaviteljima.

U 15:00 nadbiskup je primio mons. Luku Tunjića, predsjednika PMD-a i vlč. Gabrijela Jukića, misionara u Africi.

U 16:00 nadbiskup je primio predsjednika *Konrad Adenauer Stiftung* - predstavništva u BiH.

12. lipnja 2021.

U 14:00 nadbiskup je krenuo na put prema Ljubuškom. U 18:00 je predsjedao misnim slavljem na Humcu povodom uočnice svetkovine Sv. Ante Padovanskog.

13. lipnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao svetom misnom slavlju u sarajevskoj katedrali povodom vanjske proslave Presvetog Srca Isusova, naslovnika nadbiskupije.

U 15:30 nadbiskup je u pratnji vlč. Domagoja Matijevića, đakona, krenuo u Komušinu, gdje je započeo petodnevne duhovne vježbe za trojicu đakona vrhbosanske nadbiskupije koji će 29. lipnja biti zaređeni za svećenike.

17. lipnja 2021.

U 18:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem na duhovnim vježbama u župnoj crkvi u Komušini pod kojim su đakoni položili zakletvu.

18. lipnja 2021.

U prijepodnevnim satima nadbiskup se vratio s duhovnih vježbi iz Komušine.

U 15:00 nadbiskup je primio vlč. dr. Michela Capassa, rektora NMMS *Redemptoris mater*.

19. lipnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom u župi Uzdol, pod kojom je podijelio sakrament svete krizme krizmanicima ove župe.

U 17:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u župi Glavice, pod kojim je podijelio sakrament krizme za troje krizmanika.

20. lipnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u župnoj crkvi u Busovači, pod kojim je podijelio sakrament krizme za 69 krizmanika.

Nakon ručka, nadbiskup je krenuo prema sjemeništu u Travniku, gdje se održavala trodnevna duhovna obnova za ministrante. U 18:30 je molio krunicu zajedno s ministrantima, a u 20:30 je predsjedao euharistijskim klanjanjem u sjemenišnoj kapeli.

21. lipnja 2021.

U 8:45 nadbiskup je imao susret s ministrantima i uputio im prigodni nagovor u opuštenoj atmosferi razgovora.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom u sjemenišnoj crkvi povodom svetkovine patrona ove crkve - Sv. Alojzija Gonzage. Svetoj misi prisustvovali su sjemeništarci, ministranti, profesori, nastavnici i učitelji KŠC-a u Travniku i ostali hodočasnici, a u koncelebraciji su bili: arhiđakon mons. Pavo Jurišić, dekan i župnik preč. Marko Mikić, rektor preč. Željko Marić i još 10-ak svećenika.

Nakon zajedničkog ručka u sjemeništu nadbiskup se vratio u Sarajevo.

U 16:30 nadbiskup je posjetio apostolskog nuncija u BiH mons. Luigija Pezzuta te mu uručio prigodni dar i čestitku povodom njegovog imendana.

U 20:00 nadbiskup je primio dr.sc. Sandu Smoljo, profesoricu psihologije na KBF-u u Zagrebu.

22. lipnja 2021.

U 9:00 nadbiskup je primio preč. dr. Darka Tomaševića, dekana KBF-a u Sarajevu, g. dr.

Željka Holjevca, ravnatelja Instituta *Ivo Pilar* i gđu. dr. Vandu Babić - Galić, profesoricu na Sveučilištu u Zadru.

U 11:30 nadbiskup je imao susret Upravnog i Nadzornog odbora Caritasa VN-a u Caritasovoj zgradi u izgradnji u Gromiljaku. Nakon radnog dijela, okupljeni su obišli gradilište, a nakon toga je upriličen zajednički ručak.

23. lipnja 2021.

U 13:00 nadbiskup je primio drugu dozu cjepiva protiv virusa SARS-COV 2.

U 13:30 nadbiskup je krenuo na put prema Podmilačju, gdje je u 16:00 otvorio pobožnost Sv. Ivanu Krstitelju, a u 18:00 je predsjedao misnim slavljem uočnice svetkovine Rođenja Sv. Ivana Krstitelja.

Nakon večere nadbiskup je krenuo prema Banjoj Luci te je noćio je u ordinarijatu.

24. lipnja 2021.

U 10:30 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u župnoj crkvi Marije Zvijezde u Banjoj Luci.

Nakon ručka po povratku u Sarajevo svratio je u sjemenište u Travniku.

25. lipnja 2021.

U 7:00 nadbiskup je imao let za Köln gdje ga je dočekaio fra Ivica Radić, voditelj HKM u Aachenu. U nadbiskupovoj pratnji bio je vlč. dr. Ivan Rako.

U 11:00 nadbiskup je stigao na aerodrom u Kölnu gdje ga je dočekaio voditelj HKM fra Ivica Radić te su pošli do sjedišta misije u Aachen gdje ga je dočekalo i pozdravilo misijsko vijeće. Pozdravni govor uputio je predstavnik vijeća g. Vinko Grubišić. Zatim je uslijedio zajednički ručak u prostorijama misije. Nakon ručka nadbiskup se uputio u samostan sestara redovnica u kojem je odsjedao.

U 17:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom pod kojom je krstio peto dijete obitelji Markotić. Nakon svete mise bila je prigoda za kratki susret kardinala s krizmanicima poslije kojeg je uslijedio sakrament pomirenja za krizmanike i njihove roditelje i kumove.

26. lipnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je predslavio svetom misu pod kojom podijelio sakrament svete potvrde za 21 krizmanika.

U 16:00 nadbiskup je podijelio sakrament krizme drugoj grupi krizmanika misije u Aachenu, njih 20. Krizmanici su bili podijeljeni u dvije grupe zbog epidemioloških razloga. Uslijedila je večera u misiji.

27. lipnja 2021.

U 8:30 nadbiskup je slavio svetom misu u Aachenu. Pod svetom misom, fra Ivica je zahvalio kardinalu na dolasku. Nakon toga uputili su se prema Hrvatskoj katoličkoj misiji u Krefeldu gdje je u 12:00 predsjedao misnim slavljem pod kojim je podijelio sakrament svete potvrde za 16 krizmanika. Kardinala je pozdravio i zahvalio mu na dolasku župnik fra Nikica Tomas. Nakon mise, uslijedio je ručak s kojim je nadbiskup završio pohod Hrvatskim katoličkim misijama u Aachenu i Krefeldu, te se vratio u Sarajevo.

28. lipnja 2021.

U 9:30 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

U 11:30 nadbiskup je na groblju u Vlakovu predvodio sprovedne obrede pok. Lele Bernadić, majke vlč. Marija Bernadića, profesora na KBF-u u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskup je primio osmoricu franjevačkih đakona

29. lipnja 2021.

U 8:45 nadbiskup je primio vlč. Antu Vrhovca, studenta poslijediplomskog studija u Rimu.

U 10:30 nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem u sarajevskoj prvostolnici pod kojim je zaredio za svećenike trojicu đakona Vrhbosanske nadbiskupije i osmoricu đakona Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Nakon ređenja, upriličen je manji domjenak u dvorani Svećeničkog doma VN-a.

U 16:00 nadbiskup je primio bogoslova Josipa Markovića.

30. lipnja 2021.

U 9:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara.

U 10:30 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

U 11:20 nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 14:45 nadbiskup je primio vlč. dr. Ivana Raku, profesora na KBF-u u Sarajevu.

1. srpnja 2021.

U 8:00 nadbiskup je vadio nalaze za liječnički pregled.

U 11:00 nadbiskup i nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić, susreli su se s kanonicima stolnog kaptola vrhbosanskog: mons. Antom Meštrovićem, mons. Pavom Jurišićem i preč. Darkom Tomaševićem.

U 14:00 nadbiskup je primio mons. Ivicu Božinovića, banjolučkog svećenika.

U 16:00 nadbiskup je išao na specijalistički pregled kod liječnika

2. srpnja 2021.

U 9:00 nadbiskup je primio fra Emanuela Josića, meštra franjevačkih bogoslova.

U 9:45 nadbiskup je primio vlč. dr. Šimu Maršića, ravnatelja NCM-a *Ivan Pavao II.*

U 10:00 nadbiskup je primio bogoslovsku zajednicu sjemeništa *Redemptoris mater* na čelu s rektorom preč. dr. Michelom Capassom i u pratnji vlč. Ante Ljulja, župnog vikara u Vogošći.

3. srpnja 2021.

U 9:30 nadbiskup je krenuo prema Posavskoj Mahali. Najprije je stigao u župni ured u Odžaku, gdje ga je dočekaio župnik i dekan preč. Jakov Filipović. Nakon toga je nastavio prema Posavskoj Mahali gdje je organizirao ručak za susret generacije sjemeništaraca kojoj pripada i kardinal.

U 16:30, nakon ručka i odmora, nadbiskup se sa ostatkom okupljene generacije uputio prema memorijalnom groblju *Nuići* na području župe Posavska Mahala gdje je župnik - domaćin vlč. Pavao Brajinović iznio ukratko povijest stradanja domaćeg stanovništva na kraju Drugog svjetskog rata, a zatim su izmolili opijelo. Istu stvar su ponovili i kod spomenika stradalima.

U 18:00 nadbiskup je predsjedao i propovijedao misnim slavljem u župnoj crkvi u Posavskoj Mahali. Nakon svete mise uslijedila je zajednička večera.

Nadbiskup je noćio u župnom uredu u Odžaku.

4. srpnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je koncelebrirao i propovijedao u svetoj misi koju je predvodio banjolučki biskup mons. Franjo Komarica. Radilo se o proslavi zlatne mise vlč. Pave Brajinovića. Nakon zajedničkog ručka nadbiskup se vratio u Sarajevo.

5. srpnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metodija u Sarajevu povodom proslave patrona i završetka akademske godine na KBF-u. Prigodnu propovijed pod ovim misnim slavljem uputio je apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto.

U 15:00 nadbiskup je predsjedao susretom biskupa BK-a BiH i profesora na KBF-u u Sarajevu, koji je održan u prostorijama KBF-a. Prigodno predavanje održao je nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić, u kojem je predstavio dva dokumenta: apostolsku konstituciju pape Franje *Veritatis gaudium* i *Dar svećeničkog zvanja* (2016.).

U 19:00 nadbiskup je zajedno s nadbiskupom koadjutorom bio domaćin na večeri upriličenoj povodom proslave imendana nadbiskupa Vukšića.

6. srpnja 2021.

U 9:30 nadbiskup je zajedno s ravnateljem Caritasa BK-a BiH mons. Tomom Kneževićem i odvjetnikom Caritasa g. Augustom Jančekom bio na radnom susretu u Vladi sarajevskog kantona.

U 11:30 nadbiskup je bio na susretu s ravnateljem vlč. dr. Mirkom Šimićem i nekim djelatnicima nadbiskupijskog Caritasa.

U 14:30 nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 15:00 nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, vrhbosanskog svećenika na postdiplomskom studiju u Rimu.

U 17:00 nadbiskup je primio s. Anu Mariju Kesten, provincijalku družbe sestara SMI.

7. srpnja 2021.

U 9:30 nadbiskup je primio mons. Bosiljka Rajića, kanonika stolnog kaptola vrhbosanskog.

U 14:00 nadbiskup je krenuo prema Tomislavgradu. Stao je u Doljanima pozdra-

vivši župnika fra Stjepana Pavličevića te je s njim pošao obići mjesto gradilišta filijalne crkve u izgradnji u mjestu Risovac. Nakon kraće pauze je nastavio prema Tomislavgradu.

U 18:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u župnoj i samostanskoj crkvi u Tomislavgradu povodom obilježavanja 50 godina izdavanja časopisa *Naša ognjišta*. Nakon večere vratio se u Sarajevo.

8. srpnja 2021.

U 8:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom u NCM-u *Ivan Pavao II.* u Sarajevu kojom je završena petodnevna duhovna obnova i prigodni program za ministrante Vrhbosanske nadbiskupije.

U 11:00 nadbiskup je primio bogoslova Stefana Kukrića.

9. srpnja 2021.

U 15:05 nadbiskup je imao let za Stuttgart s presjedanjem u Beču. Na aerodromu u Stuttgartu dočeka ga je mons. Niko Ikić, voditelj hrvatskih katoličkih zajednica u Ulmu i Ehingenu, te su se zajedno uputili prema Laupheimu gdje ih je dočeka vlč. Marijan Orkić voditelj HKZ u Laupheimu i Biberachu, zajedno s predstavnicima pastoralnih vijeća dviju zajednica kojima je dušobrižnik. Uslijedila je zajednička večera kojoj se pridružio i vlč. Ilija Krištić, umirovljeni svećenik i predšasnik mons. Ikića i vlč. Orkića na mjestu voditelja zajednicâ.

10. srpnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao euharistijskim slavljem u crkvi Sv. Mihovila pod kojom je podijelio sakrament svete potvrde za 20-oro krizmanika koji pripadaju Hrvatskoj katoličkoj zajednici Svetog Josipa zaručnika u Ehingenu. Nakon toga se vratio u Ulm na ručak s mons. Ikićem.

U 17:00 nadbiskup je u prostorijama HKZ-a u Ulmu dao izjavu za medije, a potom se susreo s bliskim suradnicima mons. Ikića iz dviju misija kojima je postavljen kao voditelj. Isti skup nastavio je druženje uz zajedničku večeru.

11. srpnja 2021.

U 9:00, zadnjeg dana svojeg pastoralnog pohoda hrvatskim misijama u biskupiji

Rottenburg – Stuttgart, nadbiskup je u pratnji vlč. Marijana Orkića pošao prema Biberachu gdje je predsjedao euharistijskim slavljem u crkvi Svetog Josipa i podijelio sakrament svete potvrde za 31 krizmanika iz hrvatskih katoličkih zajednica Svetog Nikole Tavelića u Biberachu i Svetog Ante Padovanskog u Laupheimu.

Nakon krizme u Biberachu, kardinala je u pratnji vlč. Orkića, u svojoj obitelji na ručku ugostio zamjenik predsjedavajućeg župnog vijeća, nakon čega su se uputili prema Ulmu, gdje je u 13:30 uslijedila još jedna krizma, ovog puta za 32 krizmanika iz HKZ *Svetog Josipa radnika* u Ulmu.

U 17:15 nadbiskup se pozdravio s mons. Ikićem i u pratnji vlč. Orkića je pošao prema aerodromu u Stuttgartu odakle se avionom vratio u Sarajevo u kasnim večernjim satima.

12. srpnja 2021.

U 9:00 nadbiskup se susreo s nadbiskupom koadjutorom mons. Tomom Vukšićem i generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem.

U 11:00 nadbiskup je primio prof. dr. sc. Zoricu Maros, profesoricu na KBF-u u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskup je zajedno s nadbiskupom koadjutorom mons. Tomom Vukšićem krenuo u Banja Luku na trodnevno zasjedanje BK-a BiH.

13. srpnja 2021.

U 14:30 nadbiskup je telefonskim putem dao intervju za Hrvatski radio koji je vodila novinarka Klara Špančić za emisiju *Hrvatima izvan domovine* i religijsku emisiju *Živjeti put nade*.

14. srpnja 2021.

U 15:00 nadbiskup je dao intervju za Udrugu *Nazaret* koji je vodila gđa. Jacinta Laštro.

15. srpnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem u banjalučkoj katedrali Sv. Bonaventure povodom proslave patrona. Prigodnu propovijed je uputio biskup domaćin mons. Franjo Komarica, a u koncelebraciji su bili i: mons. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski, mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup i predsjednik HBK-a, mons. Franc Šuštar, pomoćni ljubljanski

biskup i mons. Marko Semren, pomoćni banjolučki biskup.

Nakon ručka u Banjoj Luci nadbiskup se zajedno s nadbiskupom koadjutorom vratio u Sarajevo.

16. srpnja 2021.

U 9:00 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

U 9:30 nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja NCM-a *Ivan Pavao II.*

U 11:00 nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem u samostanskoj crkvi samostana bosonogih karmelićanki u sarajevskom naselju Stup povodom proslave svetkovine Blažene Djevice Marije od brda Karmela. Nakon ručka u samostanu nadbiskup se vratio u rezidenciju.

U 17:30 nadbiskup je predsjedao svetom misom u Caritasovoj kapelici povodom obljetnice smrti vrhbosanskog nadbiskupa Ivana ev. Šarića, osnivača Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije.

Nakon večere u zajedništvu s djelatnicima Caritasa nadbiskup se vratio u rezidenciju.

17. srpnja 2021.

U 9:00 nadbiskup je dao intervju gđici. Eleni Giuliano, studentici postdiplomskog studija novinarstva u Londonu.

U 10:00 nadbiskup je primio g. Adnana Bajrića.

U 14:45 nadbiskup je krenuo prema Banjoj Luci. U sjemeništu u Travniku je napravio pauzu, a ugostio ga je vlč. Jakov Kajinić, duhovnik.

U 19:00 nadbiskup je stigao na večeru u Biskupski ordinarijat u Banjoj Luci gdje ga je ugostio mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki.

18. srpnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao svetom misom na groblju u Priječanima pokraj Banje Luke na kojem su sahranjeni i njegovi roditelji i rodbina. Nakon mise, zajedno s braćom, sestrama i rodbinom, zadržao se na ručku u kripti trapističkog samostana Marija Zvijezda. Nakon ručka posjetio je imanje svoje obiteljske kuće.

Na povratku je kratko navratio u sjemenište u Travniku, a potom se vratio u rezidenciju.

19. srpnja 2021.

U 14:15 nadbiskup je krenuo prema Bosanskom Brodu gdje je u 18:00 predsjedao misnim slavljem uočnice Sv. Ilije, patrona ove župe. Pod istim misnim slavljem podijelio je sakrament svete potvrde za dvoje krizmanika župe Sv. Ante Padovanskog u Gornjoj Močili - Sijekovcu. Župnik domaćin vlč. Antonio Čutura u svom pozdravnom govoru naglasio je da je istom prigodom htio obilježiti i 20 godina svojeg svećeništva. A nakon misnog slavlja uslijedio je i blagoslov novog kipa Sv. Ilije ispred župne crkve. Nakon svete mise druženje se nastavilo na večeri u župnoj dvorani poslije koje se nadbiskup vratio u Sarajevo.

20. srpnja 2021.

U 8:30 nadbiskup je krenuo prema župi Sv. Ilije proroka u Kandiji gdje je u 11:00 predsjedao misnim slavljem povodom proslave patrona ove župe, u zajedništvu s domaćim župnikom vlč. Tadijom Ivošom i još 13 svećenika. Nakon svete mise i ručka nadbiskup se vratio u Sarajevo.

21. srpnja 2021.

U 9:30 nadbiskup je dao intervju za HRT kojeg je vodila novinarka Špela Cvitković Iličić.

U 10:30 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BK-a BiH.

U 11:00 nadbiskup je primio Gorana Škrabu iz Posušja.

U 16:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Čosića, generalnog vikara VN-a.

22. srpnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je primio 21. američkog studenta s Northeastern University iz Bostona (SAD). Radi se o grupi studenata sudionika jednomjesečnog ljetnog programa u organizaciji njihovog sveučilišta (*Northeastern University*) prilikom kojeg posjećuju Srbiju te Bosnu i Hercegovinu, a kojeg vodi prof. Denis Sullivan, profesor političkih znanosti na spomenutom sveučilištu. Ovaj program traje već 12 godina i pruža svake godine priliku novim generacijama studenata da upoznaju političku, društvenu, ekonomsku, kulturnu, povijesnu i religijsku situaciju ovdašnjih prostora i naroda. U program je već nekoliko godina uvršten i posjet vrhbosanskom nadbiskupu.

U 14:30 nadbiskup je primio vlč. Josipa Dedića, prefekta i ekonomu u sjemeništu u Travniku.

23. srpnja 2021.

U 10:00 nadbiskup je išao u Intesa Sanpaolo banku u Sarajevu.

U 10:45 nadbiskup je primio vlč. Marka Škrabu, vicerektora Papinskog hrvatskog zavoda *Sv. Jeronima* u Rimu.

24. srpnja 2021.

U 8:30 nadbiskup je krenuo prema Vitezu gdje ga je u župnom uredu dočekaio župnik fra Velimir Bavrka. Zatim su zajedno pošli na mjesto gradilišta nove filijalne crkve Sv. Blaža. Tamo je održan blagoslov gradilišta, sv. misa i blagoslov kamena temeljca buduće crkve. Nakon toga pozvani su se uputili prema hotelu *Bor* u Vizezu gdje je upriličen ručak. Nakon ručka, nadbiskup se uputio u sjemenište u Travniku gdje su ga ugostili prefekt vlč. Josip Dedić i duhovnik vlč. Jakov Kajinić.

Iz Travnika nadbiskup je krenuo prema Kupresu, a zaustavio se u Bugojnu te je u pratnji župnika pošao u mjesto Vesela Straža običi gradilište nove crkve.

Od 19:00, nakon što se smjestio u župnoj kući u Otinovicima, kardinal je u župnoj crkvi na Kupresu ispovijedao za vrijeme svete mise koju je predvodio mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki i predsjednik vijeća za obitelj BK-a BiH. Ovom svetom misom je započeta proslava Četvrtog obiteljskog dana u Bosni i Hercegovini. Nakon svete mise uslijedilo je jednosatno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, kojim je predsjedao mons. Marko Semren, a sudjelovao je i nadbiskup. Uslijedila je večera u župnoj kući.

25. srpnja 2021.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao euharistijskim slavljem u župnoj crkvi na Kupresu pod kojim je krstio jedno dijete, molio blagoslovnu molitvu za 38 bračnih parova koji su proslavljali 25. ili 50. obljetnicu braka, a na kraju je istim supružnicima podijelio i prigodne čestitke i darove povodom njihovih jubileja. Svi prisutni su nastavili druženje u kripti župne crkve uz domjenak nakon kojeg se nadbiskup vratio kući u Sarajevo.

26. srpnja 2021.

U 8:45 nadbiskup je primi s. Klaru Puljić, Klanjateljicu Krvi Kristove.

U 15:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

27. srpnja 2021.

U 6:00 nadbiskup je krenuo prema Drvaru gdje je u 11:00 predsjedao svetu misu na prostoru gradilišta za novi pastoralni centar. Sveta misa je održana povodom 80. obljetnice stradanja Hrvata-katolika koji su se vraćali s hodočašća Sv. Ani. Domaćin je bio župnik vlč. Davor Klečina, a u koncelebraciji je bio i biskup mons. Franjo Komarica.

Nakon ručka u Drvaru nadbiskup se zaputio prema Cavtatu gdje je stigao oko 21:00 sat u samostan Gospe snježne i time započeo svoj godišnji odmor koji je trajao do 7. kolovoza 2021. Kardinala je pozvao i ugostio gvardijan samostana fra Ilija Stipić. Uz kardinala u samostanu su u dva termina boravili sjemeništarci pod vodstvom rektora preč. Željka Marića te bogoslovi koje je vodio rektor bogoslovije preč. Zdenko Spajić. Bile su to ovogodišnje tzv. kolonije sjemeništarca i bogoslova pod kojima su imali prilike za odmor, ali i za razgovor s kardinalom.

30. srpnja 2021.

U 15:30 nadbiskup je u samostanu u Cavtatu primio načelnika općine Konavle g. Božu Lasića.

2. kolovoza 2021.

U 9:30 nadbiskup je bio u kurtoaznom posjetu općinskom načelniku općine Konavle i njegovim suradnicima u zgradi općine.

5. kolovoza 2021.

U 20:00 nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem na patron samostanske crkve u Cavtatu.

7. kolovoza 2021.

U 14:00 Nadbiskup se pozdravio s domaćinom fra Ilijom Stipićem i krenuo prema Sarajevu gdje je stigao u kasnim popodnevnm satima.

8. kolovoza 2021.

U 8:45 nadbiskup je posjetio rektora NMMS *Redemptoris Mater* preč. Michela Capassa u Vogošći.

U 11:00 nadbiskup je predsjedao misnim slavljem u župnoj crkvi u Gromiljaku pod kojim je krstio trojke obitelji Bošnjak: sinove Luku, Lovru i Maru. Nakon svete mise sudjelovao je na ručku koji je organizirala obitelj, a potom se vratio u Sarajevo.

9. kolovoza 2021.

U 9:00 nadbiskup se susreo s nadbiskupom koadjutorom mons. Tomom Vukšićem i generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem. Na prvom dijelu susreta pridružio im se i vlč. Dražen Kustura, predstojnik Ureda za odnose s javnošću i glasnogovornik VN-a.

U 11:00 nadbiskup je primio vlč. Miroslava Ćavara, župnika na Stupu.

U 11:15 nadbiskup je primio fra Stjepana Pavličevića, župnika u Doljanima.

10. kolovoza 2021.

U 10:00 nadbiskup je primio g. Antu Bilića, vjernika iz Nove Bile.

U 11:00 nadbiskup je snimio izjavu za promotivnu kampanju "zbog onih koje voliš #vakinedjeluju" zavoda za javno zdravstvo FBiH.

U 15:00 nadbiskup je primio vlč. Stipicu Lešića, vrhbosanskog svećenika.

U 18:00 nadbiskup je u katedrali predsjedao misnim slavljem za mons. Marka Jozinovića, pokojnog vrhbosanskog nadbiskupa, na dan njegove smrti.

11. kolovoza 2021.

U 10:00 nadbiskup je obavio specijalistički pregled u poliklinici Agram.

U 10:45 nadbiskup je posjetio samostan Klanjateljica Krvi Kristove u Sarajevu čestitajući imendan s. Klari Puljić.

U 16:00 nadbiskup je primio don Borisa Plavčića, svećenika Rotterdamske nadbiskupije.

12. kolovoza 2021.

U 9:00 nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja NCM-a *Ivan Pavao II.*

U 10:15 nadbiskup je posjetio redovnice u karmelskom samostanu na Stupu u Sarajevu.

U 12:00 nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonomista VN-a.

14. kolovoza 2021.

U 13:00 nadbiskup je krenuo prema Komušini gdje je u 18:00 predsjedao misom bdijenja svetkovine Uznesenja BDM-a na nebo. Nakon večere se vratio u Sarajevo.

15. kolovoza 2021.

U 19:00 nadbiskup je predsjedao svečanim misnim slavljem svetkovine Uznesenja BDM-a na nebo u sarajevskoj župi na Stupu. Nakon večere u župnoj kući nadbiskup se vratio u rezidenciju.

16. kolovoza 2021.

U 18:30n je u rezidenciji ugostio 10-ak svećenika na oproštajnoj večeri kardinalova osobna tajnika Fabijana Štedula.

17. kolovoza 2021.

U 10:00 nakon Ispovijesti vjere i položene zakletve pred nadbiskupom Vinkom na službu osobnog tajnika i bilježnika u uredu Vinka kardinala Puljića stupio je vlč. Domagoj Matijević.

U 11:30 nadbiskup je u pratnji vlč. Dražena Kusture pošao na sprovodnu misu i ukopne obrede Vinka Rosića, oca vrhbosanskog svećenika vlč. Vlatka Rosića, u zeničkoj župi Crkvice.

U 16:15 osobni tajnik i nadbiskup Vinko primili su Mihaela Birhoffa, savjetnika visokog predstavnika u BiH Christiana Schmidta.

18. kolovoza 2021.

U 9:00 nadbiskupi su u Rezidenciji primili provincijala Družbe Isusove o. Dalibora Renića i o. Matu Anića ravnatelja Radio Marije BiH.

U 10:30 nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 11:30 nadbiskup Vinko i koadjutor Tomo Vukšić obišli su radove u Bogosloviji.

U 16:15 nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonomista VN-a.

19. kolovoza 2021.

U 9:20 nadbiskup je primio svoju sestru Klaru Puljić.

U 11:20 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

U 14:45 nadbiskup je primio bogoslova Josipa Markovića.

20. kolovoza 2021.

U 8:30 nadbiskup je u pratnji tajnika i vlč. Davora Topića otputovao u pastoralni pohod Crkvi u Makedoniji.

U 20:00 nadbiskup i njegova pratnja stigli su u Skopje gdje ih je dočekaao tamošnji biskup mons. Kiro Stojanov i njegovi najbliži suradnici. Nakon dočeka uslijedila je svečana večera.

21. kolovoza 2021.

U 11:00 nadbiskup je u skopskoj katedrali održao duhovnu obnovu za osobe posvećenog života koje djeluju u Makedoniji. Nakon duhovne obnove uslijedila je sv. misa koju je predslavio nadbiskup uz koncelebraciju biskupa mons. Kire te još 15-ak svećenika. Nakon svečanog misnog slavlja upriličen je domjenak za sve prisutne.

U 16:30 nadbiskup se susreo s nj. e. Nives Tiganj, veleposlanicom Republike Hrvatske u Makedoniji. Susretu su nazočili biskup Kiro Stojanov, vlč. Davor Topić i tajnik kardinala Vinka.

22. kolovoza 2021.

U 10:30 nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali uz koncelebraciju biskupa Kire te još 5 svećenika.

U 16:30 nadbiskup je na poziv vlč. Pave Šekerije, ravnatelja Caritasa u Makedoniji posjetio Caritas te je поближе upoznat s aktivnostima i projektima koje ta institucija implementira.

23. kolovoza 2021.

U 7:30 nadbiskup je slavio sv. misu u rezidencijskoj kapelici.

U 9:00 nadbiskup i njegova pratnja krenuli su nazad prema Sarajevu.

U 19:00 nadbiskup je stigao u svoju rezidenciju u Sarajevu.

24. kolovoza 2021.

U 11:00 nadbiskup je primio apostolskog nuncija u BiH mons. Luiggia Pezzuta i tajnika nuncijature mons. Amaury Medina Blanca.

U 15:00 nadbiskup je primio nadbiskupa koadjutora mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

U 17:00 nadbiskup je primio don Dragu Ćurkovića, svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije.

25. kolovoza 2021.

U 10:00 nadbiskup je u pratnji tajnika posjetio vlč. Marinka Perkovića, koji je zbog svoje bolesti smješten u Svećenički dom.

U 11:00 nadbiskup je primio vlč. Vedrana Ćosića koji je ove jeseni poslan na studij psihologije u Rim.

26. kolovoza 2021.

U 10:00 nadbiskup je predsjedao sjednicom Ordinarijata vrhbosanskoga.

U 14:30 nadbiskup je krenuo prema Međugorju gdje je u 19:00 bila slavljena sv. misa zadušnica za pokojnog nadbiskupa mons. Henrya Hosera. Nakon sv. mise i večere nadbiskup se zaputio u Šiljevište gdje je prespavao.

U 18:15 nadbiskup je dao intervju za radio *Mir* Međugorje.

27. kolovoza 2021.

U 7:30 nadbiskup je slavio sv. misu u Šiljevištu zajedno sa vlč. Josipom Dedićem i tajnikom. Nakon doručka nadbiskup se zaputio nazad u Sarajevo gdje je stigao u 13:00.

28. kolovoza 2021.

U 10:30 nadbiskup je u NCM-u *Ivan Pavao II.* održao predavanje katehistima. Nakon predavanja u 11:45 nadbiskup je slavio sv. misu s još 7 svećenika. Poslije toga je podijelo poslana katehistima te je nakon toga upriličen zajednički ručak u prostorijama centra.

U 17:00 nadbiskup je primio dr. Maria Bernadića, profesora na KBF-u i generalnog tajnika Sinode VN-a.

29. kolovoza 2021.

U 16:00 nadbiskup je posjetio časne sestre karmelićanke na Stupu, gdje im je održao prigodno razmatranje i duhovnu obnovu na temu: *Duhovni rast*.

30. kolovoza 2021.

U 16:45 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

31. kolovoza 2021.

U 9:30 Nadbiskup je pošao u župu Vidovice gdje je u 14:00 slavio sv. misu i predvodio ukopne obrede za pokojnu Anu Orkić, majku svećenika vlč. Ilije Orkića, župnika u Odžaku.

Proglas o održavanju sinodskih zasjedanja Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije

Na kraju svečanog misnog slavlja na Petrovo, 29. lipnja na kojemu je za svećenike zaređeno 11 dosadašnjih đakona vrhbosanski nadbiskup metropolit **Vinko kard. Puljić** pročitao je Proglas o održavanju sinodskih zasjedanja Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Njime je objavljeno kako će euharistijsko slavlje otvorenja Sinode biti u subotu, 11. rujna u 9:00, a da će Sinoda, nakon pet zasjedanja, biti zaključena sv. misom na svetkovinu Bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 2021. godine u 10:30. Proglas donosimo u cijelosti:

Preuzvišeni Apostolski nuncije u BiH,
dragi subrate u biskupstvu,
dragi oče provincijale,
draga subraćo u prezbiteratu,
dragi redovnici i redovnice,
draga braćo i sestre u Kristu!

Na svetkovinu svetih apostola Petra i Pavla, prije točno devet godina, s ovog istog mjesta **najavio sam održavanje Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije** pod geslom: »Sve obnoviti u Kristu« [usp. Ef 1,10]. Smatrao sam potrebnim da ova mjesna Crkva vrhbosanska treba dati svoj doprinos općem pozivu Rimskih Prvosvećenika na novu evangelizaciju u sveopćoj Crkvi. Nadasve, želio sam da čitava nadbiskupijska zajednica bolje upozna stvarnost u kojoj živi i djeluje i izazove s kojima se suočava kako bi mogla obnoviti svoj misionarski žar, radosnije naviještati Evanđelje i odvažnije svjedočiti svoju vjeru i životnu nadu.

S tim ciljem, slijedeći odredbe Zakonika kanonskog prava i drugih crkvenih dokumenata, osnovao sam *Pripremno povjerenstvo za održavanje sinode* sastavljeno od svećenika i vjernika laika. Povjerenstvo je imalo trostruku zadaću: izraditi *Statut* sinode; odrediti tematska područja za raspravu na sjednicama Povjerenstva i drugih nadbiskupijskih tijela, kao i na susretima u pojedinim dekanatima Nadbiskupije; izraditi *Radni dokument* za sinodska zasjedanja i odlučivanja. K tome, izradilo je *Pravilnik Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije* koji pobliže određuje ono što se odnosi na sinodska tijela i odvi-

janje sinodskih zasjedanja. Povjerenstvo je uspješno završilo povjerenu zadaću, a svoju 40. redovitu sjednicu, ujedno i posljednju, održalo je 8. lipnja 2021.

Koristim prigodu zahvaliti svim članovima Povjerenstva na svesrdnoj suradnji, na ustrajnom radu, na podršci i doprinosu sinodskom putu ove mjesne Crkve. Posebno zahvaljujem vlč. Mariju Bernadiću, generalnom tajniku Sinode, koji je predano, znalčki i s velikom ljubavlju obavljao najveći dio zadaća Povjerenstva!

S dubokim pouzdanjem u Boga, začetnika svakoga dobra, **najavljujem početak sinodskih zasjedanja Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije.**

Svečano euharistijsko slavlje otvorenja Sinode bit će u ovoj istoj katedrali u subotu, 11. rujna 2021., s početkom u 9:00, a potom slijedi svečano otvorenje sinodskih zasjedanja u dvorani Svećeničkoga doma Vrhbosanske nadbiskupije.

Kalendar Sinode predviđa ukupno 5 sinodskih zasjedanja u dvorani Svećeničkoga doma, i to:

- Prvo zasjedanje: subota, 18. rujna 2021., s početkom u 9:00;
- Drugo zasjedanje: subota, 25. rujna 2021., s početkom u 9:00;
- Treće zasjedanje: subota, 2. listopada 2021., s početkom u 9:00;
- Četvrto zasjedanje: subota, 16. listopada 2021., s početkom u 9:00;
- Peto zasjedanje: subota, 30. listopada 2021., s početkom u 9:00.
- Svečanim euharistijskim slavljem u sarajevskoj prvostolnici na svetkovinu Bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 2021. u 10:30 bit će zaključena Sinoda.

U narednim ću danima, prema *Statutu* i *Pravilniku* Sinode, imenovati dekretom sve članove Sinode i svih sinodskih tijela.

Pozivam svećenike, redovnike i redovnice, samostanske i župne zajednice, obitelji, ali i svakoga pojedinog vjernika i vjernicu, da nastave još usrdnije moliti *Molitvu za Sinodu*,

te da nakane vezane uz održavanje Sinode uključe u svoje svakodnevne molitve.

Sinodu želimo živjeti kao novi zamah Duha Svetoga, kao prigodu za zajedničko traženje odgovora na izazove s kojima se suočava Vrhbosanska nadbiskupija i kao potrebu traženja novih načina naviještanja i svjedočenja Radosne vijesti spasenja.

Naša nastojanja i molitve ponizno stavljamo pred Presveto Srce Isusovo, kojemu je

posvećena naša Nadbiskupija, i pod zagovor Blažene Djevice Marije i Sv. Josipa, naših nebeskih suzaštitnika.

Neka se u nama i po nama očituje naša privrženost Bogu i naše crkveno zajedništvo.

Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Vinko kard. Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

Imenovani članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

U ponedjeljak, 12. srpnja Vinko kard. Puljić, nadbiskup vrhbosanski i predsjednik Sinode, potpisao je dekrete imenovanja za članove Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije, koji su podijeljeni u tri skupine:

Članovi po pravu: nadbiskup koadjutor; generalni vikar; sudski vikar; kanonici stolnog kaptola; članovi Svećeničkog vijeća; rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa; dekani.

Članovi po izboru: vjernici laici izabrani od Pastoralnog vijeća; članovi Pastoralnog vijeća za svaki stalež; članovi izabrani od Pripravnog povjerenstva.

Članovi po slobodnom nad/biskupovom imenovanju: viši redovnički poglavari ustanova posvećenoga života; rektor NMMS-a *Redemptoris Mater*; meštar bogoslova Franjevačke teologije; dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta; dekan Franjevačke teologije; svećenici; članovi ustanova posvećenoga života; trajni đakon; vjernici laici; vjeroučitelji u svakom arhiđakonatu Nadbiskupije; predstavnik mladih u svakom arhiđakonatu Nadbiskupije; predstavnik vjernih društava, udruga i crkvenih pokreta; predstavnik katoličkih novinara; bogoslovi; nastavnici katoličkih školskih centara.

Slijedi abecedni popis svih dekretom imenovanih članova Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije:

PULJIĆ, kardinal Vinko, nadbiskup
VUKŠIĆ, Tomo, nadbiskup koadjutor
ALANDŽAK, Stipo, redovnik
ANDRIĆ, Jelena, vjernica laikinja
ANTUNOVIĆ, Zdenko, vjernik laik
BABIĆ, Marin, svećenik
BAVRKA, Velimir, redovnik
BERNADIĆ Mario, svećenik
BILIĆ, Anto, vjernik laik
BJELAN, Guska Sandra, vjernica laikinja
BRKIĆ, Pero, svećenik
CAPASSO, Michele, svećenik
COELHO, dos Santos Paulo Henrique, bogoslov
ČABRAJA, Robert, stalni đakon
ČUTURIĆ, Željko, svećenik
ĆOSIĆ, Anto, svećenik
ĆOSIĆ, Slađan, svećenik
DADIĆ, Mario, redovnik
DJAKOVIĆ, Julijana, redovnica
DRAMAC, Željka, redovnica
GRACIĆ, Miroslav, vjernik laik
HERAKOVIĆ, Bernard, vjernik laik
HRSKANOVIĆ, Marko, svećenik
IKIĆ, Josip, redovnik
IVANOVIĆ, Damir, svećenik
IVELJ, ŠIMO, redovnik
IVKOVIĆ, Vanja, vjernik laik
IVOŠ, Ilija, svećenik
JEZERČIĆ, Jozo, vjernik laik
JOSIĆ, Emanuel, redovnik

- JUKIĆ, Perica, *vjernik laik*
 JUREŠIĆ, Slaven, *vjernik laik*
 JURIŠIĆ, Oliver, *svećenik*
 JURIŠIĆ, Pavo, *svećenik*
 KALFIĆ, Lidija, *redovnica*
 KALFIĆ, Mladen, *svećenik*
 KESEDŽIĆ, Luka, *svećenik*
 KESTEN, M. Ana Marija, *redovnica*
 KNEŽEVIĆ, Marina, *vjernica laikinja*
 KNEŽEVIĆ, Tomo, *svećenik*
 KRAJINOVIĆ, Davor, *vjernik laik*
 KRIŠTO, Marko, *vjernik laik*
 KUSTURA, Dražen, *svećenik*
 LACIĆ, Marko, *svećenik*
 LEDIĆ, Anto, *svećenik*
 LETIĆ, Danijela, *vjernica laikinja*
 LUKIĆ, Bartol, *svećenik*
 MARIĆ, Ivan, *redovnik*
 MARIĆ, Luka, *vjernik laik*
 MARIĆ, Željko, *svećenik*
 MARINČIĆ, Jozo, *redovnik*
 MARKOVIĆ, Ilija, *svećenik*
 MAROS, Zorica, *vjernica laikinja*
 MARŠIĆ, Šimo, *svećenik*
 MARTIĆ, Ljilja, *redovnica*
 MARTINOVIĆ, Antonija, *vjernica laikinja*
 MEDIĆ, Mirjana, *vjernica laikinja*
 MEŠTROVIĆ, Ante, *svećenik*
 MIHALJEVIĆ, Ivanka, *redovnica*
 MIJOVIĆ, Pavle, *vjernik laik*
 MIKIĆ, Marko, *svećenik*
 MIŠKOVIĆ, Magdalena, *vjernik laik*
 MLAKIĆ, Tomislav, *svećenik*
 MRKONJIĆ, Marinko, *svećenik*
 MRŠO, Ivica, *svećenik*
 NIKOLIĆ, Danijel, *redovnik*
 NIKOLIĆ, Maja, *vjernica laikinja*
 OPAČAK, Ivan, *redovnik*
 ORKIĆ, Ilija, *svećenik*
 PAPAK, Josip, *bogoslov*
 PAVLOVIĆ, Gabrijel, *bogoslov*
 PEJČINOVIĆ, Miroslav, *vjernik laik*
 PERIĆ, Ivan, *vjernik laik*
 PEZER, Danimir, *redovnik*
 POPOVIĆ, Anto, *redovnik*
 PRANJIĆ, Vladimir, *svećenik*
 PRSKALO, Josipa, *vjernica laikinja*
 PULJIĆ, Marija, *vjernica laikinja*
 PUŠELJIĆ, Anto, *redovnik*
 PUŠIĆ, Pero, *vjernik laik*
 PUŠKARIĆ, Jozo, *redovnik*
 RADIĆ, Hrvoje, *redovnik*
 RADMAN, Vili, *redovnik*
 RAJIĆ, Bosiljko, *svećenik*
 RAJIĆ, Danijel, *redovnik*
 RAKO, Ivan, *svećenik*
 RELOTA, Miro, *redovnik*
 SALAPIĆ, Boris, *svećenik*
 SMOLJO, Dobrovoljski Sanda, *vjernica laikinja*
 SPAJIĆ, Marijan, *vjernik laik*
 SPAJIĆ, Zdenko, *svećenik*
 STANIĆ, Ivan, *bogoslov*
 STANUŠIĆ, Fabijan, *svećenik*
 STANUŠIĆ, Marko, *svećenik*
 STJEPANOVIĆ, Ljubica, *redovnica*
 STOJČEVIĆ, Predrag, *svećenik*
 ŠAIN, Željko, *vjernik laik*
 ŠARČEVIĆ, Ivan, *redovnik*
 ŠČITINSKI, Vlatka, *vjernica laikinja*
 ŠIMIĆ, Mirko, *svećenik*
 ŠPOLJAREVIĆ, Zlatko, *vjernik laik*
 ŠTRBAC, Jelena, *vjernica laikinja*
 TABAK, Brane, *vjernik laik*
 TOKALIĆ, Juro, *redovnik*
 TOMAŠEVIĆ, Darko, *svećenik*
 TOMAŠEVIĆ, Ivo, *svećenik*
 TOMIĆ, Gabrijela, *vjernica laikinja*
 TOMIĆ, Marko, *svećenik*
 TOMŠIĆ, Nikolina, *vjernica laikinja*
 TOPALOVIĆ, Antonio, *vjernik laik*
 TOPIĆ, Ante, *redovnik*
 TOPIĆ, Davor, *svećenik*
 TOPIĆ, Franjo, *svećenik*
 TRGOVČEVIĆ, Mandalena, *vjernica laikinja*
 TURALIJA, Dubravko, *svećenik*
 VAJDNER, Josip, *svećenik*
 VRBIĆ, Brane, *vjernik laik*
 VRHOVAC, Ante, *svećenik*
 VUKADIN, Krešimir, *redovnik*
 VUKOVIĆ, Zoran, *redovnik*
 ZADRO, Kata, *redovnica*
 ZEKO, Marinela, *redovnica*
 ZOVKIĆ, Mato, *svećenik*

Imena voditelja i članova sinodskih tijela

Nakon što je potpisao dekrete za imenovanja članova Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije, vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić istoga dana, 12. srpnja, imenovao je voditelje te članove sinodskih tijela.

Tako su poznata imena članova: Tajništva Sinode, Sinodskih povjerenstva za tematska područja te Komisije za provedbu glasovanja.

Tajništvo Sinode čine: vlč. Mario Bernadić, generalni tajnik, te djelatnici: vlč. Dražen Kustura, vlč. Ivan Rako i gđica Josipa Prskalo.

Njima u radu pomažu i tri odbora:

Odbor za odnose s javnošću u kojemu su: vlč. Dražen Kustura, predsjednik, te članovi: **gosp. Miroslav Gracić** i **gosp. Davor Krajinović**.

Odbor za liturgijska slavlja kojega čine: **mons. Tomo Knežević**, predsjednik, te članovi **fra Emanuel Josić** i vlč. Dubravko Turalija.

Odbor za organizacijska pitanja u kojemu su: vlč. Fabijan Stanušić, predsjednik, i članovi vlč. Marin Babić i **gosp. Josip Papak**.

Imenovani su i voditelji te članovi **Povjerenstava za pet tematskih područja**:

Eklezijalno-pravno u kojemu su: **mons. Slađan Ćosić**, voditelj, te članovi: **mons. Anto Ćosić**, **preč. Mladen Kalfić**, **preč. Zdenko Spajić** i **preč. Pero Brkić**.

Pastoralno: vlč. Šimo Maršić, voditelj, i članovi: vlč. Mirko Šimić, **preč. Marko Mikić**, **gđa Sanda Smoljo Dobrovoljski** i **gđa Mirjana Medić**.

Religiozno-pedagoško: **fra Stipo Alandžak**, OFM, voditelj, te članovi: **mons. Pavo Jurišić**, **s. M. Ivanka Mihaljević**, ŠSF, **s. Lidija Kalfić**, KBLJ, te **gđa Sandra Bjelan-Guska**.

Liturgijsko: **fra Danimir Pezer**, OFM, voditelj, i članovi: vlč. Marko Stanušić, vlč. Ivan Rako, **fra Josip Ikić**, OFM, i **fra Miro Relota**.

Medijsko: vlč. Josip Vajdner, voditelj, te članovi: **mons. Ivo Tomašević**, vlč. Dražen Kustura, **gosp. Brane Vrbić** i **gđa Maja Nikolić**.

U svome radu Povjerenstva mogu tražiti mišljenja i savjete triju komisija:

- *Teološke stručne komisije* koju čine: **Mato Zovkić**, predsjednik, i članovi: **fra Vili Radman**, OFM i **mons. Franjo Topić**.

- *Pravne* u sastavu: **fra Šimo Ivelj**, OFM, predsjednik, te članovi: **Marko Tomić** i vlč. **Ilija Marković**.

- *Pastoralne* u kojoj su: **fra Ivan Šarčević**, OFM, predsjednik, i članovi: vlč. **Tomislav Mlakić** i vlč. **Ante Vrhovac**.

Također, kardinal Puljić imenovao je i **Komisiju za provedbu glasovanja** u kojoj se nalaze: **preč. Mladen Kalfić**, predsjednik, te članovi: **preč. Vladimir Pranjić** i **gosp. Slaven Jurešić**.

Predstavnici dekanata Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

U četvrtak, 19. kolovoza Vinko kard. Puljić, nadbiskup vrhbosanski i predsjednik Sinode, potpisao je dekrete imenovanja izabranih predstavnika i njihovih zamjenika pojedinih dekanata za članove Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

Nakon što je u svakom od 13 dekanata nadbiskupije među svećenicima provedeno glasanje za izbor njihovih predstavnika i

zamjenika za članove Prve sinode poznata su sva imena koja će sudjelovati na skupštin-skim zasjedanjima. Ukoliko neki od izabran-ih klerika bude spriječen biti prisutan na zasjedanjima njega će zamjenjivati njegov zamjenik iz dekanata.

Imena predstavnika i njihovih zamjenika iz svakog dekanata su:

- *Brčanski dekanat:* fra Ivan Pilić, OFM; fra Pero Oršolić, OFM;
- *Bugojanski dekanat:* vlč. Viktor Šošić; fra Ivica Pavlović, OFM;
- *Dervoentski dekanat:* fra Anto Tomas, OFM; vlč. Josip Batinić;
- *Doborski dekanat:* vlč. Ivan Dragičević; fra Marko Lovrić, OFM;
- *Kreševski dekanat:* fra Franjo Radman, OFM; fra Zoran Jaković, OFM;
- *Ramski dekanat:* vlč. Ivan Ivančević; fra Goran Barešić, OFM;
- *Sarajevski dekanat:* vlč. Miroslav Ćavar; vlč. Josip Tadić;
- *Sutješki dekanat:* vlč. Vlado Vrebac; fra Leon Pendić, OFM;
- *Šamački dekanat:* vlč. Zlatko Ivkić; fra BlažMarković, OFM;
- *Travnički dekanat:* vlč. Marko Majstorović; vlč. Mario Oršolić;
- *Tuzlanski dekanat:* fra Franjo Ninić, OFM; vlč. Marko Zubak;
- *Usorski dekanat:* vlč. Juro Babić; vlč. Ivan Karača;
- *Žepački dekanat:* fra Vjeko Tomić, OFM; vlč. Franjo Tomić.

Poziv na svečano otvorenje sinodskih zasjedanja

Vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić** poslao je u petak, 27. kolovoza svim članovima Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije poziv na svečano otvorenje sinodskih zasjedanja u subotu, 11. rujna s početkom u 9:00.

Skupštinska zasjedanja Sinode započet će svečanom euharistijom u sarajevskoj katedrali Srca Isusova koju će izravno prenositi BHT 1 u već spomenutom terminu. Pod istom će svi članovi položiti *Ispovijest vjere*.

Nakon sv. mise uslijedit će radni dio susreta u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije (Josipa Stadlera 5) s početkom u 11:00, a program će završiti zajedničkim ručkom u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu (Josipa Stadlera 5).

„Na Vas i Vaše sudjelovanje u radu Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije zazivam svjetlo evanđelja i snagu Duha Svetoga“, stoji

dopisu kojega su potpisali kardinal Puljić i generalni tajnik Sinode **dr. vlč. Mario Bernadić**.

Podsjećanja radi kalendar Sinode, osim svečanog otvorenja i zatvaranja, predviđa pet zasjedanja u dvorani Svećeničkoga doma, i to po sljedećem rasporedu:

- Prvo zasjedanje: subota, 18. rujna s početkom u 9:00;
- Drugo zasjedanje: subota, 25. rujna s početkom u 9:00;
- Treće zasjedanje: subota, 2. listopada s početkom u 9:00;
- Četvrto zasjedanje: subota, 16. listopada s početkom u 9:00;
- Peto zasjedanje: subota, 30. listopada s početkom u 9:00.

Na Prvoj sinodi Vrhbosanske nadbiskupije osim kardinala Puljića sudjeluje 147 članova.

Svim članovima Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

Radni dokument Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 3. rujna 2021.

Broj: 167/2021

Poštovani!

Radostan sam što Vam u ime Predsjedništva Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije mogu poslati digitalni primjerak *Radnog dokumenta* (Instrumentum laboris) naše Sinode, koji je već dostupan na mrežnoj stranici Nadbiskupije putem poveznice https://vrhbosanska-nadbiskupija.org/dokumenti/sinoda/sinoda_2021_radni_dokumenti.pdf. Tiskani primjerak istog dokumenta bit će podijeljen na početku otvorenja Sinode, u subotu 11. rujna 2021.

U skladu s čl. 3, § 2, t. 1 Pravilnika Sinode, Predsjedništvo predlaže ovaj *Radni dokument* za raspravu na sinodskim zasjedanjima i ujedno potiče sve članove Sinode na čitanje dokumenta i na pripravu za sudjelovanje u raspravi. S tim u vezi, vrijedi podsjetiti da sadržaj interventa treba predati u pisanome obliku na službenome obrascu koji je dostupan na mrežnoj stranici Nadbiskupije putem poveznice https://vrhbosanska-nadbiskupija.org/dokumenti/sinoda/sinoda_2021_rasprava.pdf.

Na Vas i na Vaše sudjelovanje u radu Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije zazivam svjetlo Evanđelja i mudrost Duha Svetoga!

+ Vinko kard. Puljić
nadbiskup vrhbosanski
predsjednik Sinode

Propovijed kardinala Puljića na Četvrtom obiteljskom danu i Prvom svjetskom danu djedova, baka i starijih osoba

U nedjelju, 25. srpnja 2021. u prepunoj župnoj crkvi Svete Obitelji u Kupresu svečano je proslavljen Četvrti obiteljski dan u BiH pod geslom „Obitelj – svjedočanstvo radosne ljubavi“. Ujedno je proslavljen i Prvi svjetski dan djedova i baka i starijih osoba koji se, na poziv pape Franje, obilježava širom svijeta pa tako i u svim župnim i drugim zajednicama u BiH. Euharistijsko slavlje predvodio je predsjednik BK-a BiH kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, čiju propovijed donosimo u cijelosti:

Draga braćo u biskupstvu,
draga braćo misnici,
draga braćo i sestre prisutni u ovoj crkvi Svete Obitelji
kao i vi, draga braćo i sestre koji nas pratite preko elektroničkih medija!

Danas ovdje slavimo 4. Obiteljski dan i slavimo 1. dan naših starih naših djedova i baka; tu su jubilarci, tu je i krštenje. Želio bih sve to povezati u ovoj svojoj besjedi.

Počet ću jednostavno od Onoga na kojem sve počiva, a to je Trojedini Bog. Sveti Ivan apostol nam je objavio da je Bog ljubav. Znamo da se prava ljubav nikad ne zatvara u sebe nego se dariva. Trojedini Bog koji je ljubav htio je podijeliti božansku ljubav. Zato je stvorio čovjeka – muško i žensko i dao im zadatak da rađaju djecu. To je prva zapovijed u Svetom Pismu. Zašto? Zato što Bog koji je ljubav stvorio ljude na svoju sliku i priliku, a plod ljubavi jesu djeca. Plod te ljubavi jesu djeca koja se rađaju u suradnji roditelja s Bogom pa donose život na ovaj svijet. Zato trebamo biti hrabri i ne dati se zavarati, zavesti i smutiti, ovim tobože u ime demokracije, stavovima koji su protiv tih Božjih zakona. Moramo uvijek jasno reći da je Božja iznad svih ljudskih Poštovanje svim zakonima, alo ako se oni protive Božjem zakonu, ne prihva-

ćamo ih. Zato želimo na ovaj dan obitelji na poseban način vratiti u svijest dostojanstvo obitelji. Ona je Božji dar, Božja ustanova i mi je moramo vrjednovati.

Ima jedna tajna. Čovjek je na neki način nestabilan i potrebno je tu hraniti ljubav koju je Bog utkao u čovjeka svojim stvaranjem. Čuli ste u evanđelju kao Bog se brine i čovjeka hrani. Mi smo dužni shvatiti da sve što je od Boga naša obveza. Jedna je od obveza hraniti i tijelo i dušu. Isto tako ljubav se potroši ako se ne dariva i ne hrani. Vi dobro znate da uljanice prestane gorjeti ako nema ulja. Tako i životna ljubav – ako nema što izgarati, ona se ugasi. A izgara se darivanjem, žrtvovanjem, zauzimanjem. Zato mi želimo obilježiti jubilej 25 i 50 ljeta bračnog zajedništva. U prvom redu zahvaljujemo Bogu jer je to Božji dar. Božji je dar da mi s Bogom smijemo surađivati i u toj ljubavi donositi živote na ovaj svijet, ali i moliti da ta vatra ljubavi živi i izgara da nikad ne posustanemo u Božjoj ljubavi.

Želim na poseban način naše obitelji hrabriti: ne dajmo se zavesti i smutiti. Kao pastoralac često sam vidio da se naši mladi, nakon što uđu u brak, vrlo brzo slome u zajedništvu. Shvatio sam da nisu ušli u brak iz ljubavi nego iz privlačnosti i tjelesne sklonosti. Tijelo nije tako snažno da drži trajnu vezu. Zato je potrebno da se kroz pripravu upoznaju, prihvate, surađuju i rastu u ljubavi. Pripravljajući se za brak moraju shvatiti: njihovo je prihvatiti zajednički život, dijete i odgoj, prihvatiti da se zajednički žrtvuju jedno za drugo. Dijetu je potrebna posebna ljubav a njihova zajedništvu posebna ljubav. Ne smije ohladiti njihova ljubav zato što su rodili dijete. Smatram da je ta priprava jako važno. Božji je dar da ulaze u zajedništvo, ali ulaze spremni prihvaćajući, poznajući i surađujući jedno s drugim. Čudno je da osoba koja uđe u brak ne shvati da treba moliti Božju milost. Nezamislivo je da njih

dvoje, koji su u braku, nemaju vremena za zajedničku molitvu. Potrebno je izmoliti Božju milost. Svi mi živimo od Božje milosti.

Želim spomenuti jednu stvar našeg vremena. Svjesni ste kako je ušao mentalitet sebičnosti: neću se patiti s djecom, dosta mi je dvoje djece. I onda imamo sebično društvo. Čudimo se kada dođu na vlast pa sebično reaguju. Ništa čudno jer su odgojeni za sebičnost. Koliko puta se zna reći: neću da se moje dijete pati ako sam se ja patio. Nema nikoga da je u životu uspio ako se nije napatilo. Moramo se učiti žrtvi i spremnosti da jedni s drugima izgaramo za Božju stvar.

Kad je riječ o prihvaćanju i života, želimo spomenuti ono što naglašava Papa: ne smijemo zaboraviti one koji su utkali svoje živote da mi živimo – to su naši stari.

Ispričat ću kako je unuka došla posjetiti svoju baku u staračkom domu pa pita: *Bako, kako je to bilo kad je moj tata bio mali?* A baka će: *Nisam imala vremena jer sam radila pa sam ga stavljala u vrtić da se zabavlja dok ja radim.* A unuka će: *Ne čudim se, bako, što je tebe tata stavio u starački dom jer ti nisi imala vremena za njega pa si ga stavljala u dječji vrtić kad je bio mali, a on sada nema vremena za tebe pa te je stavio u starački dom.* Ima zaista situacija kada treba brinuti za stare. Valja shvatiti: bogatstvo života vlja prenijeti na mlade.

Spominjući se dana djedova, baka i starih, moramo vratiti radost obiteljskog zajedništva. Pa i onda kada drugi trebaju brinuti, ali da djeca dožive djeda i baku i da posebno vodimo brigu o onima koji su osamljeni. A osamljeni da shvate da nisu sami i da je Bog s njima te da mogu svoje žrtve prikazivati za svoju za djecu, za mlade i za zvanja.

Posebno bih spomenuo da je svaka naša obitelj prvo sjemenište gdje se odgajaju budući svećenici, redovnici i redovnice. Ne propovijedajući nego kroz zajednička molitvu koja stvara plodno tlo u srcu djeteta da, kad Bog posije sjeme, ono raste. Vi znate što bi značilo da među nama ne bi bilo svećenika, uz sve poštovanje prema političarima. Izgubili bi sebe i svoj identitet. Zato je potrebno izmoliti nova zvanja. Nije čudo da je Isus pozvao: *Molite gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju.*

Želio bih progovoriti o krštenju. Svi smo mi kršteni, smo postali hram Duha Svetoga. Danas će mali Jakov primiti na sebe krsti i postati hram Duha Svetoga. To je svetište; dijete po krštenju postaje sveto mjesto Božje prisutnosti. Divan je Bog koji u nas ima povjerenja pa nam daje tu svetinju da se brinemo pa, osim roditelja da bude kum ili kuma koji će s roditeljima brinuti da ta svjetiljka se ne ugasi nego da gori snažnom vjerom. Tako se odgaja od malena vjera u srcu djeteta. Zato se radujem da danas da ovo danas zajedno slavimo i da zajedno doživimo ljepotu vjere koja se usađuje krštenjem, koja se povjerava roditeljima na odgoj. Svi smo mi odgojitelji u vjeri živeći svoju vjeru.

Neka nas ovaj dan nas utvrdi u vrednovanju Božji darova, svetosti braka, života, obiteljskog zajedništva i suradnje, ali potrebe da hranimo našu vjeru i ljubav kako bi imali iz čega gorjeti i živjeti. Ne dajmo se zbuniti javnim mnijenjem, politikom ni bilo kojom slobodom koja sebi daje za pravo rušiti Božji zakon. Mi se držimo Božje riječi pa se nećemo izgubiti. Zato želim da nas ova slavija utvrdi u čvrstoj vjeri di poslanju a svatko do nas ostvaruje ono što mu Bog povjerava. Amen!

Propovijed kardinala Puljića na misi uočnici Sv. Ive u Podmilačju

U skladu s dugogodišnjom tradicijom uoči svetkovine Rođenja Sv. Ivana Krstitelja vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić predslavio je misu uočnicu u svetištu u Podmilačju. Tom zgodom uputio je propovijed koju donosimo u cijelosti:

Mnogo poštovani gospodine provincijale,
Braćo misnici,

Dragi hodočasnici,

Draga braćo i sestre okupljeni u ovoj podmilačkoj dolini uz Vrbas,

Draga braćo i sestre koji nas pratite preko elektronskih medija!

Upravo smo se ponovno okupili. Evo dragi Bog nam je nekako dao mogućnost da i vi i ja možemo ponovno biti na ovoj uočnici i na neki način želim u sebi i u vama probuditi da nas ovo hodočašće učvrsti u vjeri. Jer to je zapravo Ivanova uloga. Bog ga je spremao od rođenja da ima posebnu ulogu. To je i prva proročka, malo prije naviještena, da Bog zna svakoga koji je začet, da on s njime ima svoj plan. I mi smo bili u Božjem planu, samo što nitko od nas nije znao što to Bog planira s nama. Vidimo kod Ivana Krstitelja se na jedan čudesan način sve dogodilo. Roditelji poodmakle dobi molili su da imaju potomstvo. Bila su to vremena kada se znalo cijeniti potomstvo. Hvala Bogu ima još i danas brojnih koji cijene potomstvo. Zanimljivo je pročitati koji puta u medijima kada upitaju: „koji je dar u životu najdraži dobio“, pa otac i mati znaju odgovoriti: „najdraži su mi dar moja djeca“. Dakle ima i danas, hvala Bogu, onih koji vrednuju Božji dar, djecu koju je Bog dao. Tako je i Zaharija dobio znak: „ne boj se, uslišana ti je molitva“. On dobiva tu objavu da će mu se roditi sin i da će mu dati ime Ivan i da će on imati posebnu ulogu. Prvo njegovo poslanje će se ostvariti kasnije, ali vidimo da već kod rođenja, i prije nego se rodio, susreće Sina Božjega. Marija noseći Isusa pod svojim srcem dolazi svojoj rođakinji Elizabeti da joj pomogne u porodu i u tom trenutku zaigra Ivan pod srcem Elizabetinim i Elizabeta blagoslivlja

Mariju: „Blago tebi jer si povjerovala!“ U tom trenutku smatra se da taj susret s Isusom za Ivana je bio oslobođenje od Istočnog grijeha. Zato je sv. Ivan onaj čije rođenje častimo. Slavimo dan smrti i mučeništva, ali rođenja slavimo jedino Gospino i Ivanovo, jasno osim Isusovog. I zato Ivanovo rođenje ima posebnu milost. Također kako je rastao, rano je pošao u pustinju i tamo se pokornički spremao da izvrši Božji zadatak. Ja se pitam, nisu ga u tome mogli poučiti roditelji ni drugi vjeroučitelji jer ih nije bilo. Kako je on imao tu divnu vjeru da Boga osjeti, što Bog od njega traži. I on polazi na rijeku Jordan i tamo poziva na obraćenje i hrli svijet k njemu. Jednostavno su mu povjerovali. Hrli, i u znak obraćenja ulaze u rijeku i on ih polijeva vodom iz rijeke Jordana, krsti ih, ali ne kao sakrament nego kao čin obraćenja. Zato je sv. Ivan Krstitelj posebno svetac obraćenja. On će itekako žestoko progovoriti. Možete si zamisliti u glavi: jedan visok čovjek, pokornički obučen u kostrijet stajao je na rijeci Jordanu i žestoko poziva i proziva i ljudi ga slušaju i mnogi se obraćaju. Kada je Isus došao, Ivan se zbunio, radi njega je došao na rijeku, ali kada je vidio da se Isus želi kod njega krstiti zbunio se i Isus mu kaže da treba tako biti i Ivan ga krsti i svojim učenicima veli: ja se trebam umanjivati, a on rasti. I njegovi učenici su pošli za Isusom. Ovdje ću se zaustaviti.

Zamislite toga Ivana pokornika koji nas ovdje godinama okuplja, ne na rijeci Jordanu nego uz rijeku Vrbas. I njegova poruka obraćenja i danas odjekuje u našim srcima. Ja mislim da je sveti Ivan svetac koji je najviše pokore dobio. Svi drugi sveci se mole i zavjete imaju ali za svetkovinu sv. Ivana najviše pokore bude, i posti se, i pješači se. Itekako se podnosi tegobe života. Ta pokora je znak da čujemo Ivana: „obratite se!“ Na poseban način, koja je zapravo uloga Ivanova? Da pokaže nama Isusa – „evo Janje Božje, evo onoga koji oduzima grijeh svijeta!“ Mi smo došli susresti Isusa posredstvom sv. Ivana Krstitelja. On nas upućuje na Isusa, kao što je na rijeci Jordanu pružio ruke prema Isusu i rekao: „evo Janje Božje,

evo onoga koji oduzima grijeh svijeta“, danas to i nama kaže. Mi smo došli ovdje da Isusa susretnemo u sakramentu pokore, ispovijedi, kajanja, da Isusa susretnemo u slavlju mise, da Isusa susretnemo u Pričesti, da ga susretnemo u pomirenju da svaki otrov mržnje iz srca istjeramo. I zapravo ne može Isus biti tamo gdje je mržnja jer on je Sin Božji, Boga ljubavi. Zato mi ovdje na svoj način izgrađujemo srce da praštamo, da molimo oprostjenje, da budemo hrabri izgrađivati mir. Međutim, ovdje nam posebno želim naglasiti mi od Ivana moramo izmoliti tu čvrstu vjeru koja će nam pomoći da se odupremo svim onim kušnjama koje današnji čovjek prolazi, počevši od krize obitelji. Na neki način žele i Đavao i društvo nekako raskršćaniti obitelj, a obitelj je gnijezdo u kojem se odgaja vjera, u kojoj se život prihvaća i raduje mu se. Zato na poseban način želimo sv. Ivana čuti, mi, ova generacija koja sada živi, da znamo vrednovati život obitelji od onog nerođenog djeteta do onog starca i stariće koji trebaju našu njegu i brigu prije smrti, ali isto tako koji znaju vrednovati grobove svojih predaka. Društvo, na poseban način ovdje želim ukazati, svjetski moćnici su napravili da se zaustavi rat. Hvala Bogu. Ali, ja to smijem govoriti, kada je rat počeo, nisu ga htjeli zaustaviti, dapače, poticali su na rat jer su htjeli sačuvati onu nakaradnu državu u kojoj nismo imali prava i to su bile velike sile. Davale su oružje nek se ratuje pa tko pobjedi njegova će biti zemlja. Danas to smijem reći jer moj život ide kraju, znam kako su govorili i kako su radili. Danas plaću kada su nam navukli ovu luđačku košulju, onda se rugaju što ne znamo živjeti. Kako ćemo živjeti? Govorite da trebamo poštivati prava, a drago vam je što nas nestaje. Ja ne mogu šutjeti jer od mojih 520 000 vjernika spalo je na 150 000. Kako su nestali? Tko ih je uništio? Tolike crkve uništene, i kada smo obnavljali nijedna potpora nije došla od država. To će reći: ti koji se kunu u ljudska prava, čovjekovo dostojanstvo, a imaju prljave namjere jer ne stoje iza čovjeka, iza njegovog dostojanstva i njegovih prava. Sada proglašavaju da je kršćanstvo, da su

katolici najgrublji. I da smetaju Europi. Žele uvesti sinkretizam, uvesti da se ne zna tko je muško tko žensko, da se ne zna što je brak. I to u ime demokracije. I ne smiješ govoriti protiv toga jer si protiv ljudskih prava. Nije ljudsko pravo uništavati Božji zakon. Zato polako na kraju svog mandata ne mogu šutjeti jer previše znam te nepravde. Šalju nam ljude da tobože grade mir, a svi oni zapravo svoj interes prave. Nažalost i u domaćoj situaciji kunu se da ovu zemlju vole, da BiH vole, a ne daju građanima da žive svoje dostojanstvo i prava. Zato smatram da je na nama važno biti hrabar, pošten, čestit i vjeran svojim korijenima. Da se ne stidimo onih koji su za vjeru umirali i živote davali. Neka se ni oni ne stide nas u ovim generacijama danas.

Zato draga braćo i sestre, ovdje želimo kod Ivana Krstitelja izmoliti tu hrabru vjeru, opredjeljenje za Isusa Krista, voljeti svoje korijenje, da se ne iskorijenimo. Nekima bi bilo drago! Jasno da ja ne mogu u ovoj propovijedi sve kazati, ali moram vam reći: ne dajmo se slomiti! Ne dajmo se zbuniti! Ne dajmo ni pamet oprati! Svojom glavom mislimo, složni u vjeri budimo! Nek' o nama govore što hoće, mi nismo protiv drugih nego ono što se zove biti i ostati u svojim korijenima.

Zato sveti Ivane Krstitelju, koji si bio toliko hrabar upućivati na nepravde, daj i nama hrabrosti da ukažemo na nepravde i da ustrajemo boreći se za prava. Zato budimo vjerodostojni kršćani. Prepoznatljivi da smo Kristovi. Nek' nas njegova ljubav povezuje. Ne novac, ne ekonomija, ne stranka, ne politika, nego Božja ljubav. Onda će sve drugo ići. Neka istinski Ivanov primjer koji nam pokazuje Isusa odjekuje u našim srcima. Ne idemo u budućnost bez Isusa. S Isusom koji je naša snaga, uporište, put, istina i život i naše uskrsnuće.

Zato braćo i sestre dok ste u ovoj dolini gdje zaista možemo reći da je sveta dolina jer je tu puno pokore i molitve bilo, i mi učinimo zavjet. Ne damo se iskorijeniti i od Boga odvesti. Ne damo pogaziti vjeru svojih otaca. Želimo biti vjerni i ustrajni Bogu, odani i istinski svjedoci vjere. Amen!

Propovijed kardinala Puljića na misi bdijenja uoči Velike Gospe u Komušini

Misu uoči svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije, 14. kolovoza u svetištu u Komušini predslavio je vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić koji je tom zgodom uputio i prigodnu propovijed koju donosimo u cijelosti:

Draga braćo misnici svih služba, počevši od provincijala do mladomisnika,

Dragi đakoni,

Dragi bogoslovi,

Drage časne sestre,

Dragi hodočasnici, štovatelji naše Gospe Kondžilske,

Draga braćo i sestre koji nas pratite preko elektronskih medija!

Već je ustaljeno da se nađemo u lijepom broju hodočasnika, iz raznih krajeva u ovom svetištu na uočnicu svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo. Mnoge je povuklo korijenje doći u svoj rodni kraj, u svoj zavičaj, druge je povukla ljubav prema pobožnosti Majci Mariji, mnoge je dovelo na hodočašće zavjet Gospi. Teško je sve nabrojati što vas je ovdje dovelo, ali sve nas je okupila oko sebe naša Nebeska Majka. Treba nam njezina majčinska utjeha, njezin moćni zagovor, ali treba nam učiti u njezinoj školi kako se Boga osluškuje, prihvaća, sluša i slijedi vršeci Božju volju.

Učiti od Marije. Prvo čitanje spominje Kovčeg Saveza što je slika Gospina. Ona je taj Kovčeg novog Saveza koja je začela i rodila Spasitelja, najveću svetinju među nama ljudima i u fizičkom obličju Sina Božjega. Zato je prevažno doći k njoj da obnovimo srce očistivši ga od svake zloće, grijeha, zavisti, gorčine. Naša pobožnost Mariji mora poći iz srca, odnosno iz naše nutrine. Zato je klikkala „što pogleda na neznatnost službenice svoje“. To je ta njena poniznost. Ta poniznost je ono što nas Bogu približava, jer se Bog malenima očituje. Nema vjere gdje je bahatost, oholost, gorčina, bez obzira koliko inteligentni bili. Da bi ponijeli utjehu u srcu i u duši, valja sići u svoju nutrinu, u svijet kojega samo Bog pozna. On može mijenjati kroz našu poniznost i našu

skrušenost. Malo čudno da čovjek može Bogu spriječiti, ali tako je Bog odabrao, odnosno prihvaća našu poniznost i ulazi u naša srca.

Drugo čitanje nam govori o pobjedi nad smrću. U poslanici Korinćanima sv. Pavao hrabri vjernike koji proživljavaju kušnju smrti i sve naše ljudske ograničenosti. Bog daje pobjedu nad smrću po Gospodinu Isusu Kristu. Ovih godina proživljavamo naboj straha u javnosti pred smrću od virusa korone, pred smrću raznih bolesti, pred smrću prijetnje rata koja hara svijetom, a kod nas te oštre strijele političkih prepucavanja stvaraju u javnosti nesigurnost, neizvjesnost koja će iskrnuti nova manipulacija nesigurnosti. Ovo javno mnijenje nam je zastrlo crnim oblacima pogled u nebo, pogled u vječnost. Agresivni sekularizam nameće vrednote koje čovjeka otuđuju od njegovog dostojanstva djeteta Božjega, otuđuje od smisla života, namećući glavne vrednote imati, trošiti, uživati i to samo tjelesno. Kako bi se oduprijeti ovom mentalitetu dolazimo ovdje slaviti Mariju na nebo uznesenu, da shvatimo i prihvatimo stvarnost koja čeka svakog čovjeka, odnosno hod prema kraju života i doživljaj smrti i spremi se da dođemo tamo gdje je Marija dušom i tijelom uznesena. Ona je putokaz da sačuvamo čežnju koja nas može hrabriti kako se othrvati ovom duhu vremena koje krade nadu i nameće sumorne oblake života. Isus nama objavljuje u čemu je veličina Marijina: „tko sluša Božju riječ i čuva je, vrši je i svjedoči. Ta mi je majka, taj je velik“. To je ljepota majčinstva, prihvatiti život, odgajati život i time s Bogom surađivati. Čovjek je izgubio dimenziju da je suradnik s Bogom. Biti suradnik ne zato što je to čovjek htio, zbog toga što je sposoban, nego zato što je Bog ga odabrao. Zato je Bog čovjeka i stvorio, da surađuje s Bogom koji je ljubav. U ljubavi se to ostvaruje. No, mi dolazimo k njoj da čujemo ono što je rekla u Kani Galilejskoj: „što god vam kaže, učinite“. Mi smo došli Mariji da nas dovede do Isusa. To je ta borba koju moramo svaki dan imati, odnosno borba kako bi sačuvali svoj identitet, svoj krsni savez, svoju vjernost Bogu i svoje korijenje izniklo iz vjere. Dok ima vjere ima i

čovjeka. Samo vjera produbljuje čovjekovo postojanje, jer gdje nema vjera dolazi do beznađa. Tamo je čovjek izgubljen i traži sam sebe. Jedan je znanstvenik rekao: „Otkako sam Boga stavio na prvo mjesto i ljudi su dobili pravo mjesto u mom srcu“. Ne čudimo se što ljudi nemaju mjesto koje zaslužuju, jer smo Boga izbacili, izbacili iz osobnog života i društva. Europu smo napravili bez Boga i čudimo se što nam ne ide naprijed. Vjera a ne znanost čini nas boljim i plemenitim osobama i poučava nas kako se nositi s patnjama. Možeš sve znati, knjige čitati i puno toga naučiti, ali nema odgovora tako kako križ nositi, odnosno kako se boriti sa životom. To ti daje vjera, vjera „blago tebi jer si povjerovala“. To ćemo posebno sutra čuti. Sv. Majka Terezija je rekla: „ako ne možeš pomoći cijelom svijetu, pomoz jadmom čovjeku.“ Počevši od sebe, pomoz sebi da budeš čovjek, onda ćeš i drugim moći pomoći. Danas umjesto odgovornosti sve se podređuje snalažljivosti.

Sjećam se na početku rata kada su dolazili svjetski čelnici pa me pitali: „kavo je vrijeme bilo u komunizmu“. Ja sam samo jednom rekao: „vladala je parola, snađi se“. Prevoditelj je samo rekao „nadbiskupe to je teško prevesti strancima.“ Što znači ta parola? Ona je značila: malo kradi i malo laži i preživjeti ćeš. Danas umjesto odgovornosti sve se podređuje snalažljivosti. Ljudi se danas izdižu iznad Boga. Trči se za profitom. Umjesto vjere imamo relativizam, na svim područjima. Ni mi u Crkvi nismo izuzeti. Nažalost kao i ova zaraza koja hara i ne pita tko je tko. Tako i taj relativizam truje bez obzira tko je tko. Stoga je prevažno opet se vratiti k Bogu. Ono što je Marija rekla u Kani: „što god vam kaže, učinite“. Umjesto optimizma imamo fanatizam. Danas sam bio svjedok toga fanatizma po ulicama Sarajeva. Nema optimizma da se borimo za neke vrijednosti, nego borimo se za urušavanje morala. To je postalo javno mnijenje. To podržava međunarodna zajednica. To podržavaju mediji. Umjesto snova imamo noćne more koje dovode do samoubojstva. Sve se manje zna sanjati. „Što ćeš sanjati kada imaš mobitel i internet. Što ćeš sanjati kada ti sve kaže ona pamet iz „kutije“. Valja se nama vratiti k sebi. Kao da čujemo iz raja nebeskoga Božji glas: „čovječe gdje si, izgubio si se“. Stoga nam je potrebno vratiti se. Ova borba koju moramo svaki dan imati, valja

sačuvati načela vjere i morala i to prenijeti u kuću i u obitelj. Na jednoj misi kada sam propovijedao o važnosti djece rekao sam: „nemojte djeci dati odmah mobitele i internet, to otupljuje pamet“ i mislio sam si u sebi: „čuli su me“. Kada smo sjeli za ručak, majka svome djetetu od tri godine daje mobitel kako bi mali igrao igrice. Mislio sam si: „eto ti tvoje propovijedi“. Pomislio sam si u sebi ono što je prorok Ilija u jednom momentu rekao: „dosta mi je Gospodine, ništa nisam bolji od svojih otaca, uzmi me k sebi.“ Ne čuju me, ali ne čuju tebe, kako će mene čuti, tvoju riječ koju si utjelovljenu ostavio, koji si nama progovorio. Nije lako bilo biti prorok u tim vremenima, kao što nije lako ni dan danas. Ja bih radije trebao šutjeti da mi bude svejedno što nas nema, što su nas potjerali s naših ognjišta, što nam nisu dali vratiti se, što su novac potrošili. Ali to ne smiješ govoriti na glas. Radiš protiv naroda. Moram s tugom reći: Bože kako govoriti da istina ispliva na površinu, da čovjeku dadnem nadu da se ne boji života? Kako su nas samo uspjeli uvjeriti da nam se naša rodna gruda ogadi? Kako su nas samo uspjeli uvjeriti da se odmaknemo od svoga zavičaja. Mnogi su znali reći: „moram ići, izgubiti ću vjeru“. Tamo je otišao gdje više vjere nema. Ovdje smo koru kruha jeli, ali smo zadovoljni bili. Sada kada imamo svega zavladao je beznađe. Želim ovdje kod Majke naći sebe kao Božje dijete, naći svoje dostojanstvo, naći to korijenje vjere koje je u krštenju uraslo, odnosno biti svjestan: na ovoj zemlji živim ali ne za ovu zemlju. Želim se na ovoj zemlji ostvariti kao vjernik i kao pošten čovjek. No, nije lako plivati protiv struja. Tko god želi drugačije živjeti, on je odmah etiketiran, on je zaostao. Oni su napredni koji znaju lagati i krasti, koji nemoralno žive. To su napredni, oni imaju prve stolice na televiziji. Ja ih danas ne napadam, nego želim da u nama probudim svijest našega dostojanstva, naše odgovornosti i zauzetosti. Ne smijemo biti kukavice, jer smo djeca Božja. Moramo imati hrabrosti tu vjeru živjeti, svjedočiti, i tu vjeru prenijeti na buduća pokoljenja. Nemojte da se naši potomci stide nas ako im nismo najveću svetinju prenijeli, a to je vjera u Isusa Krista, to je ta ljubav prema Mariji koja nas vodi Isusu. Došli smo k njoj da nas zagrlj kao svoju djecu, zaštiti i utješi i ohrabri da hrabro kroćimo kroz život. Amen!

Propovijed mons. Vukšića na blagdan Gospe od suza u biskupijskom svetištu Subotičke biskupije

Vrhbosanski nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić u nedjelju, 29. kolovoza predslavio je sv. misu kojom je svečano proslavljen blagdan Gospe od suza u biskupijskom svetištu Subotičke biskupije na Bunariću. Njegovu propovijed donosimo u cijelosti:

Prema već ustaljenom običaju u ovom biskupijskom svetištu na Bunariću kod Subotice okupili smo se i ove godine na blagdan Gospe od suza. Činimo to s nakanom da, po Marijinu zagovoru, njezinu sinu Isusu Kristu, Bogu i čovjeku, našem spasitelju, kao skroman dar ali za nas važan, prinesemo sebe i sve svoje potrebe. Po zagovoru Gospe od suza, sa zahvalnošću prikazujemo svoje radosne suze koje su dio čovjekova života u njegovim lijepim trenucima te, kao kršćanski vjernici, molimo Gospodina Boga da se takvi događaji, susreti i djela, po njegovu blagoslovu i čovjekovoj suradnji, umnože u životima svih ljudi. Prinosimo također svoje suze žalosne, kao i sve svoje slabosti i nedaće, koje su nam se dogodile. Prikazujemo i ljude, koji su bili uzrok naših žalosti, s molitvom Gospodinu Bogu da se, također njegovim blagoslovom i suradnjom ljudi te uspostavom mira u svijetu, obrišu sve žalosne suze i da se zauvijek ugase svi njihovi uzroci. Žalimo i zbog svojih ružnih riječi i loših čina, kojima smo možda ražalostili nekoga od braće i sestara i nanijeli mu duševnu ili fizičku bol, te ponizno molimo za oprost i dar svog obraćenja.

I.

Radost i žalost smjenjuju se i ponavljaju. Zato su i suze radosne i suze žalosne sastavni dio čovjekova života. Neizostavni su dio života i kršćanskoga vjernika. A jednako tako, u trenucima radosti Blažene Djevice Marije, kao i razdobljima patnje i bola, jedne ili druge suze bile su sastavni dio također njezina života.

Majku Isusovu, kažu bibličari, sveto Pismo spominje devetnaest puta, a zapisano je tek osam njezinih rečenica. No, iako se nigdje u

tim zapisima ne čita da bi Gospa plakala, prikazani su neki događaji iz njezina i Isusova života, u kojima je ona opisana ili kao brižna žena i zadivljena majka ili kao ozbiljno zabrinuta i teško ožalošćena zaručnica i majka.

Kažu da se majka najviše raduje kad joj djeca uspješno napreduju i kad okolina tu istinu uviđa i priznaje. I da je, s druge strane, od svih duševnih bolova najdublja bol majke kad je njezino dijete žrtva nepravednih prijetnja i smrti. I zaista je rijetko da se istoj majci za isto dijete u istoj zgodi pojave istovremeno razlozi za radost i ponos i za strah i za bol. Da ista majka pusti suzu od radosti a odmah potom i suzu zbog straha i brige. A Majci Isusovoj se upravo to dogodilo kad je zajedno za sv. Josipom došla u hram u Jeruzalemu radi prikazanja Isusova o čemu na svoj način izvješćuje i Sveto Pismo u Lukinu evanđelju.

Naime: „Otac njegov i majka divili se što se to o njemu govori“ (Lk 2,33). Tim riječima zaključuje sveti Luka prvi dio svog izvještaja o Isusovu prikazanju. I piše ih nakon što je starac Šimun izrekao himan Isusu, primjenjujući na njega riječi i misli kojima je Izaija prorok opisao budućega Pomazanika Gospodnjega (usp. Iz 52,11; 42,6; 40,6). Ustvari: „Živio tada u Jeruzalemu čovjek po imenu Šimun. Taj čovjek, pravedan i bogobojazan, iščekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji uniješe dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, primi ga on u naručje, blagoslovi Boga i reče: ‘Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru! Ta vidješe oči moje spasenje tvoje, koje si pripremio pred licem svih naroda: svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga’“ (Lk 2,25-33).

Navedene Šimunove riječi sigurno su bile pravi razlog za zdrav ponos i veliku radost Marije i Josipa. A vjerojatno razlog i za suzu

ponosne Majke zbog radosti koje su izazvale takve riječi. Slično je, može se pretpostaviti, bilo i kasnije dok Marijino „dijete je raslo, jačalo i napunjalo se mudrošću i milost je Božja bila na njemu“ (Lk 2,40). Također i zato što „bijaše im poslušan“ (Lk 2,51) i jer „napredovaše u mudrošću, dobi i milosti kod Boga i ljudi“ (Lk 2,52). Pa kao što bi učinila i svaka druga radosna majka, i Gospa je „brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu“ (Lk 2,51). I može se samo pretpostaviti koliko je bila ponosna.

II.

Blagoslov, koji je starac Šimun izrekao odmah nakon prepoznavanja Isusa kao Spasitelja, bio je još jedan razlog Gospine duhovne radosti. Međutim, Marijine radosne suze, vrlo brzo su se osušile zbog gorkih riječi proroštva istoga Šimuna starca koje je odmah potom izgovorio.

Čitamo, naime, u Lukinu evanđelju: „Šimun ih blagoslovi i reče Mariji, majci njegovoj: ‘Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan – a i tebi će samoj mač probosti dušu – da se razotkriju namisli mnogih srdaca!’“ (Lk 2,34-35).

Od trenutka kad je Marija čula ovo Šimunovo proroštvo započeo je njezin dugi niz duševnih bolova tijekom zemaljskoga života, tugovanja u njezinoj dolini suza. I ako je u času prikazanja u hramu možda već bila preboljela i nije više ni mislila na poniženje i bol, pa ni na suze, kad joj je kod Betlehema rečeno da za nju kod Isusova poroda nema mjesta u svratištu, Šimunovo proroštvo nedvojbeno ju je zabrinulo. I počelo se ispunjati vrlo brzo. Jer samo kratko nakon poroda mač velikoga bola zbog straha za život probadao njezinu dušu tijekom bijega u Egipat zbog prijetnje državne vlasti da će joj ubiti dijete. Tomu se sigurno nadodao mač brige i neimaštine tijekom dugog izbjeglištva u tuđoj zemlji. Kao i mač samoga progonstva bez ikakve krivnje. Pridodao se, nakon povratka u domovinu, i mač siromaštva čiju bol je sveta Obitelj liječila teškim radom pri kojemu je i Gospa sigurno pomagala. I kroz sve godine života stalno je bio prisutan mač sjećanja na Šimunovo proroštvo i svijest da možda još uvijek nije došlo ono najteže i najgore.

I da nije moglo biti teže, došlo je kao izdaja, namješteni proces, lažne optužbe, nepravедna osuda, razapinjanje i smrt. Evanđelje kratko veli: Uz križ Isusov stajala je Majka njegova (usp. Iv 19,25). Odnosno, kako kaže pobožna pjesma: „Stala plačuć tužna Mati, gledala je kako pati Sin joj na križ uzdignut. Dušom njenom razboljenom, rastuženom, ražaljenom, prolazio mač je ljut.“

III.

Uskrsnuće Isusovo nije izbrisalo Marijino sjećanje na bol i suze niti ožiljke na duši, ali je vratilo osmijeh na njezino lice, radost u dušu i vjerojatno uzrokovalo suzu od radosti. Tako je jedno Marijino oko, moglo bi se kazati slikovito, nastavilo plakati zbog sjećanja na bol a drugo je, što je mnogo važnije, prosuzilo od radosti zbog Isusove pobjede, koja je nadvladala bol i smrt i otvorila vrata vječnoga života svakom čovjeku. Kao što se svaka majka iskreno raduje ozdravljenju svoga djeteta i istovremeno nastavlja žaliti zbog teške bolesti koju je pretrpjelo. To je stanje podijeljenih osjećaja između žalosti zbog sjećanja na tešku prošlost i radosti zbog sadašnjosti koju se živi u dobru i pobjedi nad takvom prošlošću.

Danas želimo biti blizu posebice majkama koje su imale razloga plakati nad sudbinom svoje djece. Onima koje su s nama danas ovdje kao i svima koje trpe bilo gdje u svijetu. I osobito molimo za one koje trpe zbog sadašnjih nedaća, bolesti, progona i ovisnosti svojih sinova i kćeri. Posebice pak za one, čijom dušom „razboljenom, rastuženom, ražaljenom, prolazio mač je ljut“, jer su im djeca, kao žrtve nepravde i nasilja, izgubila živote. Neka im svima dragi Bog, po zagovoru Blažene djevice Marije, izliječi svaku bol u duši! Neka im po vjeri u uskrsnuće obriše svaku suzu žalosti! Neka njihovu djecu vrati na pravi put i neka svim ljudima udjeli dar obraćenja! Neka sva djeca budu zdrava i zaštićena! Neka napreduju u mudrošću i milosti kod Boga i ljudi i neka budu poslušna svojim roditeljima. Neka se očevi i majke stoga mogu opravdano diviti onome što se govori o njihovoj djeci. Neka sva djeca rastu, jačaju i napunjavaju se mudrošću i neka milost Božja bude na njima, na njihovim majkama i očevima. Po Kristu Gospodinu našem.

Propovijed kardinala Puljića prigodom pastoralnog pohoda u Sjevernu Makedoniju

Od 20. do 23. kolovoza nadbiskup metropolit vrhbosanski Vinko kard. Puljić boravio je u pastoralnom pohodu Crkvi u Sjevernoj Makedoniji, na poziv skopskog biskupa i strumičko-skopskog eparha mons. Kire Stojanova. Donosimo propovijed koju je izgovorio u katedrali u Skopju:

Dragi brate u biskupstvu,

Draga braćo misnici,

Draga braćo i sestre vi koji ste ovdje u katedrali kao i vi koji nas pratite preko radio valova Radio Marije Makedonije!

Na početku Mise rekao sam da danas slavimo posvetu ovoga hrama, ove crkve, ove katedrale. Posvećena je da u njoj mi se posvećujemo. Ovo zdanje je slika zajednice vjernika. Kao što se jedno zdanje gradi od različitog materijala i može biti stabilno ako je povezan materijal. Vi svi znate kada se pravi jedna crkva prvo se blagoslivlja kamen temeljac i to je simbolika. Taj kamen temeljac označava vjeru u Isusa Krista, Isus Krist je taj kaman na čemu gradimo zdanje ali i na čemu gradimo jednu živu zajednicu. Također, vidili ste u današnjim čitanjima upravo simboliku zajednice označava upravo to kamenje koje se ugrađuje u zajednicu, u zdanje ove crkve. I posveta jedne crkve zapravo je simbolika one zajednice koja dolazi tu da se i ona posvećuje. Vi znate da postoji naša međusobna povezanost po krvnoj vezi, braća i sestre ili rođaci ili po nekoj drugoj vezi. Međutim, ovdje u Crkvi nas veže krv Kristova u kojoj smo oprani po sakramentu krštenja i zato se sa oltara kaže braćo i sestre. Mi smo svi ovdje braća i sestre koji smo postali djeca Božja po krvi Kristovoj, po sakramentu krštenja. Kada se gradi jedno zdanje sve to na neki način upućuje na proces posvećenja. Središte u jednoj crkvi jeste oltar, stol s kojega se blaguje Riječ Božja i Tijelo Kristovo. I ovdje smo svi da hranimo svoju vjeru, hranimo svoju dušu slušajući riječ Božju koja nas oplemenjuje i

osposobljuje da možemo hoditi ovom zemljom vjerni Bogu, imajući pred sobom onaj glavni cilj, život vječni, kraljevstvo Božje. Na poseban način u svakoj crkvi simbolika koja označava Krista osim oltara, vi znate da je Krist sam za sebe rekao, ja sam vrata. Svaka vrata crkve označavaju Krista gdje mi ulazimo. Na neki način zato se i posvećuje ovaj prostor da bude svet prostor, da se mi posvetimo. Upravo, dok nije nastala ova pandemija redovno smo se blagoslovljenom vodom krstili kako bi postali svjesni da ulazimo u crkvu kao kršćani, ne ulazimo slučajno nego svjesni da se tu posvetimo, da ono krštenje koje smo primili bude što plodonosnije u našem životu vjere.

Također u crkvi nalazimo i razne kipove i slike. Što oni označavaju u toj crkvi? Tu se postaje svet, kao što je ova crkva posvećena, tu se zapravo i mi posvećujemo. Ova crkva je posvećena Božanskom Srcu i on nas je pozvao, učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca. Uči u ovu crkvu vidjeti kip Kristov, postajemo svjesni da idemo u školu Isusovu. Učiti od Isusa, učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca.

Jasno, tu nalazimo i pik Gospin, ona nas uči kako bi biti poslušni Bogu, evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj. Vi ste ponosni na svoju zemljakinju koja je ovdje rođena, sveta Majka Terezija. Na poseban način kada je god vidite ona je postala sveta jer je u školi Kristovoj naučila ljubiti. Tako svi ti svetci koji se nalaze u crkvi oni nas podsjećaju ovdje se posvećujemo, ovdje na neki način Boga nalazimo.

Danas ste čuli u evanđelju kada je Isus Zakeja ugledao na drvetu pa mu reče žurno siđi, danas mi je biti u tvojoj kući. I kada je ušao u kuću rekao mu je da je toj kući došlo spasenje. Zakej je ugostio Isusa. Ovdje se obratno događa, ovdje nas Isus ugošćuje, siđi od svoje žurbe, siđi od svoje trke, od svoje prezauzetnosti i nađi vremena. Dođi Isusu jednom tjedno,

nedjeljom, danom Gospodnjim. Dođi da te Isus počasti svojom riječju, da te počasti svojim tijelom, da te počasti svojim oprostjenjem. Ovdje mi doživljavamo da nas Isus ugošćuje i svaka crkva je dom Božji. Ovdje mi dolazimo Bogu a ne možete biti blizu vatre da se ne ogrijete. Doći Bogu u blizinu to nas posvećuje, to nas oplemenjuje i zapravo ovi svetcu nas potiču da i mi družeći se s Bogom, ne kaže badava narodna da s kim si taki si, a ako se s Bogom družimo to nas posvećuje. Bog je ljubav i On nas u ljubavi posvećuje. To nas na poseban način uči Majka terezija. Tako je ona ostvarila život u ljubavi živeći od te euharistije, od Isusa prisutna. Kada čovjek čita brojne živote, ne samo svetaca nego i pojedinih književnika iznenadi se da unatoč svih propovjedi nisu bili potaknuti ali kada su došli u crkvu, u tišinu crkve i doživjeli Isusovu blizinu, doživjeli su obraćenje. I ne samo oni koji su zapisani nego mi svećenici često puta znamo slušati životne priče da ljudi u toj svojoj stisci, nervozi, gužvi, kada se svrate u crkvu, u tišinu i dožive tišinu u svojoj duši i dožive da boga čuju u svom srcu, nađu mir. Nema ljepšeg života kada nađeš mir u svojoj duši, u svojoj savjesti. To je to obraćenje, Boga naći, Boga susresti, Boga doživjeti i iskusiti Njegovu blizinu i ljubav.

Zato želim na ovaj dan posvete ove crkve, koja je posvećena mazanjem svetim uljem, to sveto ulje, ta krizma, ona se posebno maže i kod krštenja kada se dijete ili tko god krsti, maže se krizmom jer smo svi mi pomazanici Kristovi, da sjedinjujemo se s Kristom. Da bi to krštenje što čvršće bilo podjeljuje se sakrament

krizme, potvrde. Potvrđuje se ta krsna milost. A onda, posebno svetim uljem mažu se ruke svećenika kod svećeničkog ređenja gdje on dobiva posebno poslanje da ide kao pastir blagoslivljati narod, posebno kada ga odrješuje od grijeha. Mi čujemo na kraju ispovjedi da svećenik kaže ja te odrješujem od grijeha tvojih a svi znamo da to nije on nego Isus preko njega, On nam oprašta grijeha. I na koncu, kada se biskup redi, kod biskupskog ređenja maže se biskup svetim uljem kako bi nastavio djelo apostola i zato se biskupi zovu nasljednici apostola. Zato želimo svi danas postati da sveto mjesto jeste mjesto gdje se mi posvećujemo, to jest smisao ove katedrale da svake godine slavi dan posvete, da i mi budemo svjesni poziva da se u njoj posvećujemo kako bi zračili onom ljubavlju kojom nas Bog obdaruje preko svoje Riječi, preko tjela, preko otajstva Njegove blizine.

Neka nas Gospodin krijepi u našem svakidašnjem životu da nedamo se zavesti, da se nedamo zbuniti od ovoga javnoga mnijenja koje nameće kriterije koji izluđuje ljude ili kako papa kaže krade nadu. Glavna mjerila su uživati i potrošiti i imaj što više. To ne znači da je duša puna. Upravo oni koji imaju previše prazne su duše. Zato moramo shvatiti da se odupremo tom zavodljivošću treba nam Isus koji nas poziva da tko hoće za Njim neka uzme svoj križ i neka Ga slijedi. Tu ćemo naći!

Slijedimo ga da ga susretnemo, da nas On ugosti kako bi mi mogli tu Njegovu gostoljublju dijeliti u našem svakidašnjem životu susrećući druge. Amen!

Svećeničko ređenje u sarajevskoj prvostolnici

U utorak, 29. lipnja, na svetkovinu apostolskih prvaka Petra i Pavla, u katedrali Srca Isusova u Sarajevu, nadbiskup vrhbosanski metropolita **Vinko kard. Puljić** za svećenike je zaređio 11 đakona.

Na svečanom misnom slavlju uz kardinala koncelebrirali su: nadbiskup koadjutor vrhbosanski **mons. Tomo Vukšić**, apostolski nuncij u BiH **mons. Luigi Pezzuto**, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene **fra Jozo Marinčić**, generalni vikar VN-a **mons. Sladan Ćosić** te više od 50 svećenika među kojima su bili i poglavari te profesori Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (VBS), Katoličkog bogoslovnog fakulteta (KBF) i Franjevačke teologije (FT).

Pozdravivši nazočne kard. Vinko ih je ujedno pozvao na molitvu za svećenike, a poglavito za 11 ređenika. Poželio je da na svetkovinu apostolskih prvaka „ojača osobna vjera kako bi se s punim pouzdanjem u Boga krenulo u budućnost“.

Poslije čitanja i naviještenog evanđelja rektor VBS-a **preč. Zdenko Spajić** predstavio je kandidate za Vrhbosansku nadbiskupiju, a kandidate za Franjevačku provinciju Bosnu Srebreanu meštar bogoslova na FT-u **fra Danijel Nikolić**. Nakon njihova odziva i uz jamstvo poglavara, župnih zajednica iz kojih dolaze te mišljenja odgovornih o njihovoj prikladnosti za primanje svetog reda, nadbiskup ih je izabrao za red prezbitera.

Autentično naviještati

Kardinal je na početku prigodne propovijedi najprije posvijestio što izvire iz svetkovne Sv. Petra i Pavla, a to je hrabrost i razbijanje okova nakon kojih su apostoli mogli započeti naviještati Riječ Božju. Istaknuo je da javnost danas „okiva“ svećenike kako oni ne bi bili slobodni svjedočiti. Obraćajući se ređenima potaknuo ih je da se oslobode tih okova i budu autentični svjedoci. Govoreći o svećenicima koji su zaređeni na Petrovdan naglasio je kako je to razdoblje svojevrstne rekapitulacije učinjenog, a obraćajući se novoređenima kazao je kako njihov pastoralni rad tek započinje. „Prepoznajte sebe i svoje poslanje. Potrebna

vam je vjera i uvjerenje da Krist s vama može računati“, rekao je kardinal ističući kako je potrebno naviještati ne samo riječima nego i životom. „Neka iz vaših očiju sijeva da živite ono što govorite“, potaknuo je 11 đakona te ih upozorio da ih kroz čeka „uzburkano more života“. Posvijestio je kako ljudi ni za jedno vrijeme u povijesti nisu govorili da je lijepo i dobro nego uvijek teško. „Bog nam je dao to vrijeme zato valja plivati protiv struje. Međunarodna zajednica je stvorila klimu ignoriranja stavova Katoličke Crkve, dapače žele nametnuti krivnju ako se propovijeda moral i tradicija“, ustvrdio je nadbiskup Vinko dodajući kako je to osjetio za vrijeme boravaka u Njemačkoj kada je vidio kako se „Europa ruga svojoj baštini“.

Ponovio je kako valja u takvom ozračju plivati protiv struje te podsjetio da postoje i one zemlje koje kršćanima ne daju ni „disati“, a kamoli svjedočiti.

„Naša je snaga u ispovijedanju Krista Boga živoga. Apostolski prvaci su potpisali vjeru krvlju. Hoće li od nas tražiti da potpisujemo krvlju to ne znam, ali trebat ćete podnijeti žrtvu. Ne može se ništa vrijedno uraditi u životu bez žrtve, ali dok budete voljeli zvanje, Krista i Crkvu vi ćete se ostvarivati“, rekao je kard. Puljić izravno se obraćajući novoređenima koje je potaknuo da kao mlada generacija svećenika unesu nadu i svjetlo evanđelja među ljude koje budu susretali. Govoreći o tome kako će za vrijeme svoga pastoralnog rada susresti razne negativnosti zaželio je da se ne ravnaju prema njima nego po Kristu.

Na kraju ih je ohrabrio da vole Crkvu kao majku koja rađa za kraljevstvo Božje te podsjetio na riječi sluge Božjega misionara **Ante Gabrića** koji je mladiće u spremanju za svećeništvo poticao da „ne dime nego izgaraju“. „Vrlo je važno shvatiti potrebu izgaranja za ono za što smo posvećeni. Oduprite se duhu vremena koji želi stijesniti Crkvu kako ne bi mogla svjedočiti“, rekao je na kraju nadbiskup te zaželio da ređenike Sv. Petar i Pavao potaknuo da svoju vjeru svjedoče i izgaraju do zadnjega trena.

Novi radnici na njivi Gospodnjoj

Uslijedio je obred ređenja, a potom su novozaređeni svećenici prvi put koncelebrirali s nadbiskupom i subraćom svećenicima.

Za Vrhbosansku nadbiskupiju su zaređeni: vlč. **Domagoj Matijević**, vlč. **Ivan Matijević** i vlč. **Ivan Mijać**; a za Bosnu Srebrenu: fra **Antonio Baketarić**, fra **Antonio Gašić**, fra **Dario Matanović**, fra **Fabio Badrov**, fra **Josip Jazvić**, fra **Nikola Matošević**, fra **Zdenko Frljić** i fra **Zoran Topalović**.

Na kraju su mladomisnici podijelili svoj mladomisnički blagoslov nazočnima, a kardi-

nal im je podijelio dozvole za ispovijedanje koje važe do rujna 2022. i svjedočanstvo kao podsjetnik na ređenje te je uslijedilo zajedničko fotografiranje.

Euharistiji je nazočilo mnoštvo bogoslova, redovnica, kao i rodbina te župnici i vjernici župa iz kojih dolaze ređenici. Svojom je pjesmom svečani događaj uljepšao združeni zbor bogoslova VBS-a i FT-a.

Misu je izravno prenosio *Radio Marija* BiH.

(*Nedjelja.ba*)

Proslava Velike Gospe u svetištu u Komušini i na Kondžilu

U Komušini i na brdu Kondžilu, najvećem Gospinom svetištu Vrhbosanske nadbiskupije, 15. kolovoza svečano je proslavljena Velika Gospa. Misu je predvodio vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH **mons. Tomo Vukšić**.

Uz **mons. Vukšića** i župnika i čuvara svetišta **preč. Borisa Salapića**, u koncelebraciji je bilo 15-ak svećenika.

Od najranijih dana

Na početku prigodne homilije **mons. Tomo** podsjetio je na Isusovo uskrsnuće. "Ta istina naše vjere jedna je od najvažnijih. Do te mjere važna da kako znamo **Sv. Pavao** na jednom mjestu piše: 'Ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je naša vjera.' Drugim riječima prevedeno na rječnik današnjega dana ovdje na Kondžilu - ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je naša vjera, uzaludne su i naše molitve, uzaludno je i sve ono što u obliku pobožnosti na čast Presvetoga Trojstva i Blažene Djevice Marije činimo. Iz te vjere da je Isus uskrsnuo, po svjedočanstvu Svetoga pisma, treći dan poslije svoje smrti, vjerujemo također u uskrsnuće tijela i život vječni, svoje uskrsnuće tijela i svoj život vječni kao što to ispovijedamo svaki put također u tek-

stu *Vjervanjanja*", kazao je propovjednik i dodao kako je milošću Svetoga Trojstva i Majka Božja uzdignuta i dušom i tijelom na nebesa.

"Krist, kaže Sv. Pavao, uskrsnuo od mrtvih i kao takav je prvina usnulih, prvina od svih umrlih. Doista, o čovjeku, tj. **Adamu** - smrt, o čovjeku tj. Kristu - uskrsnuće od mrtvih. Jer kao što u Admu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni, ali svatko u svom redu - prvina Krist, a zatim koji su u Kristu! Među ovima koji su Kristovi i slijede poslije Njega po svom uznesenju na nebesa jest prva Blažena Djevica Marija, prva od svih učenica Božjih, prva od svih nasljedovateljica Isusovih - jest ona dušom i tijelom uznesena na Nebo. To je vjera koju Crkva ispovijeda od najranijih dana svoga postojanja", objasnio je vrhbosanski nadbiskup koadjutor kazavši kako se ne zna točno kad se u obliku blagdana počelo obilježavati Uznesenje BDM.

Majka Spasitelja, Nade, Crkve

U nastavku propovjedi **mons. Tomo** objasnio je vjernicima kako za razliku od brojnih svetaca, u cijelom svijetu ne postoje moći Blažene Djevice Marije. "Ne postoje jer je uznesena dušom i tijelom na nebesa. Postoji

jedan događaj iz petog stoljeća kada je jedna carica iz Carigrada molila i molila zajednicu u Jeruzalemu koja je još od prije imala crkvu Uznesenja BDM, da za crkvu koja je sagrađena u Carigradu pošalji moći Blažene Djevice Marije. A zajednica vjernika iz Jeruzalema u čuđenju odgovara zar je moguće da carica ne zna da je Gospa uznesena na nebesa i da ne postoje moći Blažene Djevice Marije. Ona, draga braćo i sestre, uznesena na nebesa jest, osim što je majka našega Spasitelja, Majka Božja kako je častimo, istovremeno Majka naše nade. Ona je po tome što je Majka Božja iza nas u povijesti i vremenu na počecima naše kršćanske vjere i povijesti spasenja na Isusov način, ali ona je uznesena na Nebo dušom i tijelom - ispred nas. Kao ona koja stoji iza nas, ona je sigurnost naše vjere, Majka našega Spasitelja i samim time Majka Crkve i Njegova mističnoga Tijela i po tome Majka naše vjere. A po tome što je ispred nas kamo se i mi nadamo doći jednoga dana po svome uskrsnuću, ona je Majka nade Crkve, Majka nade svakoga od nas, nade u naš vječni život. Stoga nju na Nebo uznesenu, Majku naše nade, Majku svih naših radosti, Majku svih naših osmijeha i svih naših pravih veselja, molimo da obriše suze svih ožalošćenih već na

ovoj zemlji, da vrati osmijeh na sva žalosna lica, da vrati ona Majka svakoga zdravlja zdravlje svima koji su ugroženi bilo u duši bilo u tijelu; da ona Majka nade u nama hrani nadu svakoga dana kako bismo mogli biti, ne samo radosni ljudi na ovoj zemlji, nego i radosni svjedoci nade u vječno spasenje", naglasio je mons. Tomo Vukšić. Na kraju homilije pozvao je vjernike da se obrate i vrata evanđelju.

Poslije mise vjernici su se s Gospinom slikom uputili ka župnoj crkvi čime je završio službeni dio proslave. Podsjećamo kako se u Komušini osim hodočašća za Veliku Gospu održavaju još dva: jedno u posljednjoj nedjelji svibnja kao hodočašće mladih Vrhbosanske nadbiskupije, i drugo krajem listopada kao hodočašće okolnih župa. Budući da u župi stalno živi samo nekoliko stotina vjernika, može se reći kako ovaj kraj barem tri puta godišnje, više nego inače, zablista i oživi.

Gospina se slika prvi put spominje 1779., i samo je dva puta duže vremena izbivala iz župe. Prvi put 1888. za vrijeme restauracije u Grazu, a drugi ratne 1992. kada su katolici protjerani, a župna crkva razorena. Slika je 1996. vraćena iz Hrvatske u Žepče, a 1999. u Komušinu.

(Nedjelja.ba/T.M.I.)

Patron i blagoslov temelja crkve u Goraždu

U nedjelju, 8. kolovoza na spomendan Sv. Dominika kada župa u Goraždu slavi svoj patron, vrhbosanski nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić** predvodio je svečano misno slavlje i blagoslovio temelje crkve Blaženih Drinskih mučenica.

U kapeli Sv. Dominika uz nadbiskupa Vukšića, apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH suslavio je goraždanski župnik **vlč. Josip Tadić**, umirovljeni profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta **vlč. Božo Odobašić** te **don Ante Luburić**, nevesinjski i trebinjski župnik.

Misa je okupila i lijep broj redovnica Družbe Kćeri Božje ljubavi (KBLJ) predvođe-

nih provincijalnom glavaricom **s. Gordanom Igrec**, te nemali broj vjernika.

Rasti u poniznosti

Nakon svetopisamskih čitanja i naviještenog Evanđelja, mons. Tomo je u prigodnoj propovijedi podsjetio na pročitane riječi „budite nasljedovatelji Božji“. „Nasljedovatelji Božji zapravo je sva mudrost cijeloga kršćanskog života i sva mudrost nasljedovanja primjera svetaca. Jedan takav nas je ovdje okupio, zaštitnik ove župe na istočnoj granici Sarajevske nadbiskupije, Sv. Dominik, nasljedovatelj Božji, iznad svega po kreposti poniznosti, po kreposti molitve, po

kreposti svjedočenja i navješćivanja Radosne vijesti, odnosno ove osnovne poruke da se bude nasljedovatelj Božji (...) Ne znam je li vam poznato, upravo je ove godine ravno 800 godina otkako je Sv. Dominik s ovoga svijeta otišao među svece. Osam stotina godina ove godine je obljetnica koja obilježava i ovaj današnji dan, ali i cijelu Katoličku Crkvu i posebice cijelu dominikansku provinciju – i mušku i žensku na razini cijeloga hrvatskoga naroda jer se istovremeno uz 800 godina od smrti Sv. Dominika obilježava i 800 godina prisutnosti dominikanaca i dominikanki na ovim našim prostorima. Istina, jedna ili druga godina je razlike, ali s obzirom da je 800 godina ravno od smrti Sv. Dominika istodobno se obilježava obje obljetnice“, kazao je mons. Vukšić te progovorio o krepostima Sv. Dominika posebno istaknuvši poniznost.

„Danas želimo da Sv. Dominik i svi kršćanski propovjednici, sveti kršćanski propovjednici budu – ne samo naši primjeri koje ćemo nasljedovati kao nasljedovatelji Gospodnji – nego i zagovornici kako bismo stalno mogli rasti, napredovati, prije svega u svom osobnom posvećenju, kroz izgradnju vlastite poniznosti, kroz vlastito služenje Evanđelja i onda kroz svjedočenje pred ovim svijetom kako bi Crkva Kristova na ovoj zemlji mogla rasti, naravno prije svega u svetosti i duhovnosti, ali i brojevno i statistički kako bi mogla napredovati i u misionarskom smislu“, kazao je među ostalim nadbiskup koadjutor.

Na kraju se kratko obratio i župnik Josip koji je pozdravio okupljene i iskazao riječi zahvale, te uputio u program koji je uslijedio.

Također, prije svečanog blagoslova riječi zahvale uputio je i nadbiskup Vukšić, koji je podsjetio i da je krunica nastala u dominikanskom redu te okupljene pozvao da uzmu krunice koje je donio.

Misno slavlje skladnim pjevanjem animirale su redovnice KBLJ, predvođene s. **Mirelom Iličić**.

Blagoslov u zajedništvu

Nakon mise, okupljeni vjerujući puk zadržao se kratko u razgovoru ispred župnog ureda, te su se potom uputili do mjesta gdje se gradi nova crkva Blaženih Drinskih mučenica.

Ondje su se vjernicima pridružili protjerej **Mihajlo Andrić**, goraždanski muftija **Remzija ef. Pitić** i imam **Dženan ef. Imamović** te gradonačelnik Goražda **Ernest Imamović**.

Upriličena je služba riječi nakon koje je don Ante pročitao Povelju te su ju zajedno vlč. Josip i mons. Tomo svečano spremili u metalnu kapsulu koju je nadbiskup položio u jedan od temelja, a župnik lopatom zatrpao betonom.

Na kraju su se i župnik i nadbiskup koadjutor zahvalili svima onima koji su duhovno, materijalno i svojim radom sudjelovali u projektu izgradnje crkve, nazvavši čin blagoslova „zajedničkim glasom upućenim Nebesima“.

Zajednički se otišlo i do spomen obilježja stradanja Drinskih mučenica gdje su se izmole litanije i molitva za njihovo proglašenje svetim, te je upriličeno fotografiranje.

(Nedjelja.ba/J. P.)

25. katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije

U organizaciji Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije, 25. nadbiskupijski Katehetski dan održan je 28. kolovoza u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih “Ivan Pavao II.” u Sarajevu.

Katehetski dan, redoviti godišnji seminar za katoličke vjeroučitelje/ice u osnovnim i sre-

dnjim školama s područja Vrhbosanske nadbiskupije, okupio je 90-ak sudionika iz cijele nadbiskupije, a dočekao ih je ravnatelj Katehetskog ureda Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i predstojnik Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije vlč. **Tomislav Mlakić**.

Najveća obitelj u nadbiskupiji

Okupljene u NCM-ovoj dvorani *Renovabis*, među kojima su bili vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić** i domaćin - ravnatelj Centra vlč. **Šimo Maršić**, najprije je pozdravio vlč. Mlakić koji je predstavio i točke programa. "Na poseban način pozdravljam one koji su prvi put s nama, ima netko i od novih vjeroučitelja. Smijem reći - dobrodošli u najveću obitelj u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Zahvaljujem svima vama koji ste prošlu godinu koja nije bila bajna, proživjeli zajedno sa svojim i našim vjeroučenicima", rekao je predstojnik Katehetskog ureda.

Usljedio je kratki nagovor kard. Puljića tijekom kojega je istaknuo da je vrlo važno jedno ovakvo zajedničko okupljanje i razmjena iskustava i nadovezao se na riječi vlč. Tomislava i potvrdio kako katehete i katehistice uistinu jesu velika obitelj te ih podsjetio kako imaju ulogu, ne samo učiti mlade, nego naviještati Riječ Božju.

Bog je ljubav

U nastavku, prigodno predavanje na temu *Osobni rad na sebi*, održao je nadbiskup Vinko. On je svoje izlaganje koncipirao u deset dijelova te na jasan i koncizan način kroz podteme progovorio o karakteristikama koje treba usvojiti vjeroučitelj. Poručio im je kako trebaju: upoznati same sebe, prihvatiti sebe, zavoljeti sebe, promijeniti sebe - obratiti se, živjeti u istini, imati čistu savjest i biti kao djeca, vjerovati u Boga i osmišljavati svoje živote prihvaćajući svoj križ, opraštati kako bi u sebi oslobodili sile ljubavi, biti slobodni, ljubiti Boga iznad svega, a bližnjega kao same sebe kako s ne bi ničega bojali.

Tumačeći to kako je potrebno zavoljeti sebe kako bi bili dobri vjeroučitelji, nadbiskup je podsjetio na rečenicu koja se nalazi i u Levitskom zakonu i Markovu evanđelju, a ona glasi: "Ljubi bližnjega kao samoga sebe." "Sposobnost voljeti sebe, drugoga i Boga je glavni kriterij dobrog duševnog zdravlja. To je kriterij zrelosti. Kriterij po kojem osoba postaje sigurna u sebe. Već ste čuli moj primjer, neću reći župu u kojoj je to bilo. Prije krizme, ja sam ispitivao djecu, pitao krizmanike: 'Djeco, koja je lekcija najvažnija u životu?' Jedna mala je odgovorila: 'Najvažnije je naučiti ljubiti, tko ne zna ljubiti - ne zna živjeti.' Da. Nije ljubav to što

danas javno mnijenje nameće. To je ljubav koju Isus Krist nam naviješta. Bog je najveću objavu dao kad nam je objavio da nas voli. Tko nije iskusio ljubav taj nije sposoban voljeti. Ljubav je sama - Bog. Tko uđe u svijet ljubavi, ulazi u Božje otajstvo", naglasio je kard. Vinko dodajući kako gdje nema žrtve, nema ni ljubavi.

Nakon što je rastumačio poželjne karakteristike sudionici su mogli postaviti pitanja.

Znak vjere

Nakon predavanja bila je upriličena prigoda za sakrament ispovijedi, i onda je slavljena sveta misa koju je predvodio je kard. Puljić u zajedništvu s i još sedam svećenika.

Nakon svetopisamskih čitanja koja su čitali vjeroučitelji, kao i molitvu vjernika, i naviještenoga evanđelja, kardinal je uputio prigodnu propovijed.

Na samom početku podsjetio je nazočne kako su se okupili slučajno na dan kada se Crkva spominje **Sv. Augustina** - svetca koji je živio raskalašeno i trčao za karijerom, a onda doživio obraćenje i postao svećenikom i biskupom. Kazao je kako je njegova majka **Sv. Monika** molila Boga za svoga sina da krene putem vjere. "Toliko je za života pisao da je nastala uzrečica za one koji puno pišu, ona kaže: 'Piše kao Sv. Augustin.' Toliko toga je napisao. Jedno od njegovih najčitanijih djela zove se *Ispovijesti* i u njemu opisuje to svoje obraćenje, svoj doživljaj Boga. To je tako dirljivo, tako izazovno. Čovjek to ne može čitati, a da ga to ne takne. To je bilo oko 400., a danas je ta knjiga, ma i sada se ona čita - jer je ona znak vjere", istaknuo je vrhbosanski nadbiskup nadovezujući se mišlju kako Sv. Augustin u tim *Ispovijestima* posebno opisuje svoju majku koja je pred smrt govorila kako više nema interesa živjeti na zemlji jer ono što je bio njezin najveći interes - obraćenje sina - ne samo da je doživjela, nego je doživjela i njegovo posvećenje.

"Ta sveta žena isprosila je obraćenje svoga sina", kazao je i posvijestio kako je svako zvanje izmolvano i da nikad ne znamo tko je to molio.

Raditi iz srca

U nastavku je vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama naznačio kako oni djeci otkrivaju Božje

tajne, Riječ Božju, evanđelje i pozvao ih da to ne rade samo ustima, nego iz srca. "Bože otvori im i pamet i srca da ne prime ovo što ja pričam, nego da Tebe prime. Tu je zapravo snaga (...) Vi znate kada je Isus birao svoje učenike, cijelu noć je molio, a onda ih je izabrao. U tome i jeste tajna - ne možemo mi Božje djelo dobiti bez Božje pomoći", rekao je i pozvao nazočne da ne odustanu u svom poslanju nego da to rade radosno, s osmijehom, ali i s molitvom.

Na kraju je naglasio kako je važno nositi nadu, svjedočiti nadu i živjeti nadu. "Zato želim da vam ova nova školska godina bude jedan novi izazov, nova šansa, nova prilika, novo oduševljenje i radosno naviještanje. U tom duhu vama Sv. Augustin govori da žarko živite i svjedočite ljubav Božju", zaključio je Vinko kard. Puljić.

Zajedno možemo više

Na kraju misnog slavlja upriličena je i podjela kanonskih poslanja za vjeroučitelje.

Potom se nazočnima obratio djelatnik Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II. Josip Milanović*. "Protekla godina je bila izazovna, protekla godina je bila drugačija i susret koji smo imali prošle godine nekako je svima nama zajedno pomogao. Zajedno smo ostvarili značajne rezultate i mi smo evo ovo naše kratko obraćanje nazvali *Zajedno možemo više*", rekao je Milanović dodajući kako su se željeli osvrnuti na dugogodišnju suradnju, zajedničke aktivnosti i svaki doprinos koji su dali katehete i katehistice. Istaknuo je kako su im od srca zahvalni na svemu što su činili.

Na samom kraju se obratio ravnatelj Centra i domaćin vlč. Šimo Maršić izričući još jednom zahvalu svima.

Druženje je nastavljeno uz zajednički objed.

(Nedjelja.ba/T.M.I.)

